

รายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ปี 2567

ภาคตะวันออก

คำนำ

การจัดทำรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมภาคตะวันออก (ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา และสมุทรปราการ) เป็นบทบาทภารกิจหนึ่งของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ในการสนับสนุนข้อมูลวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม โดยการจัดทำรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมภาคตะวันออก พ.ศ. 2567 ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม และเผยแพร่ข้อมูลสถานการณ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงประเด็นปัญหามลพิษด้านสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ภาคตะวันออก ตั้งแต่เดือนมกราคม – เดือนธันวาคม 2567 ซึ่งรายงานสถานการณ์ฯ ฉบับนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ทั้งจากการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงานฯ ที่มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม การดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านมลพิษ เหตุฉุกเฉินและอุบัติภัยด้านมลพิษ และการรวบรวมข้อมูลทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง จัดทำสถานการณ์ฯ ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านต่างๆ และปัญหามลพิษและเหตุฉุกเฉินที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ขอขอบคุณหน่วยงานที่สนับสนุนข้อมูลในการจัดทำรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมภาคตะวันออก พ.ศ. 2567 ในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมภาคตะวันออก พ.ศ. 2567 ฉบับนี้ จะเป็นเอกสารในการสนับสนุนข้อมูลวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม ที่ให้ทั้งหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน องค์กรชุมชน ประชาชน และผู้ที่สนใจ ได้รับทราบถึงข้อมูลสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม และประเด็นปัญหามลพิษด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภาคตะวันออก ตลอดจนได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนต่อไป

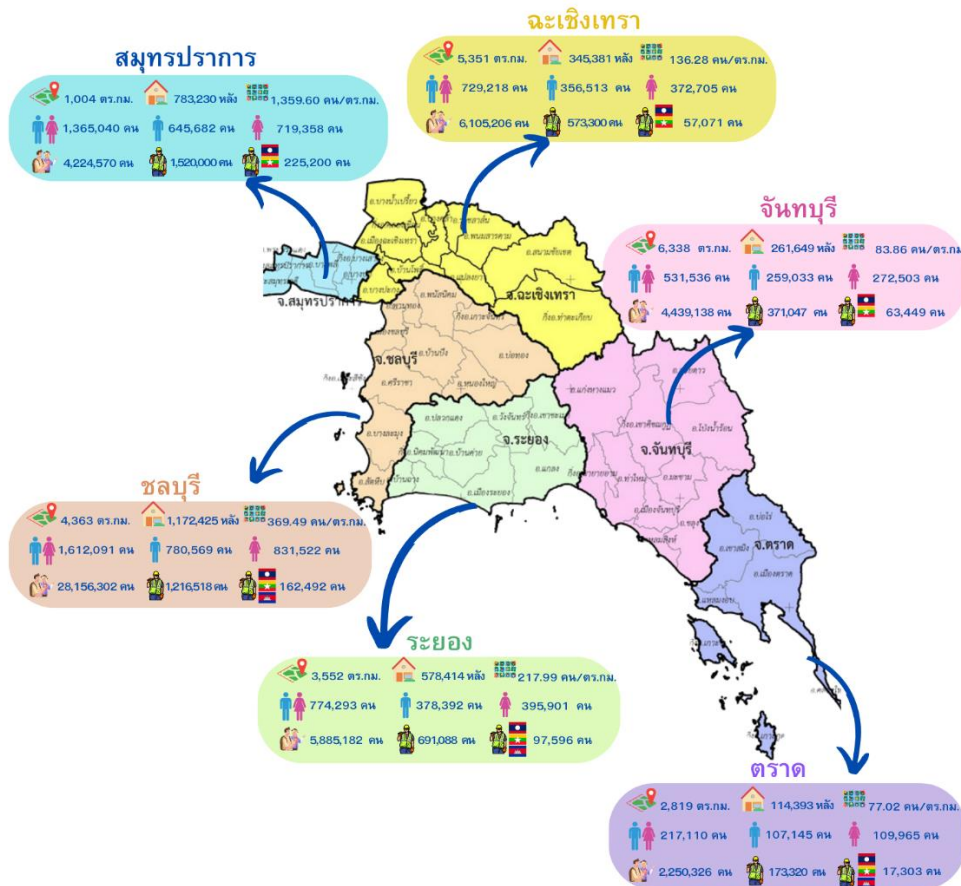
สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี)
กรมควบคุมมลพิษ

สารบัญ	หน้า
คำนำ	
1. ข้อมูลทั่วไป	
1.1 ข้อมูลที่ตั้งและอาณาเขต ขอบเขตการปกครองและประชากร จำนวนนักท่องเที่ยว จำนวนแรงงาน	3
1.2 ขอบเขตลุ่มน้ำ	4
1.3 พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พื้นที่เขตควบคุมมลพิษ	5
2. สถานการณ์คุณภาพน้ำ	
2.1 คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน	11
2.2 ระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน	22
2.3 คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง	34
3. สถานการณ์คุณภาพอากาศและระดับเสียง	
3.1 คุณภาพอากาศในบรรยากาศ	41
3.2 มลพิษสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) เขตพื้นที่มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียง จังหวัดระยอง	49
3.3 สถานการณ์มลพิษทางเสียง	51
4. สถานการณ์ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน	
4.1 ขยะมูลฝอยชุมชน	58
4.2 ขยะอันตรายชุมชน	67
5. การดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านมลพิษเหตุฉุกเฉิน และอุบัติภัยด้านมลพิษเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ให้แก่ประชาชน	
5.1 เหตุฉุกเฉินอุบัติภัยด้านมลพิษ และการลักลอบทิ้งกากของเสีย	69
5.2 เรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม	76
6. สถานการณ์สำคัญ	
6.1 ทำนบกั้นน้ำประตูละบายน้ำท่าฉั่วพังทลาย	80
6.2 น้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค	83
6.3 สถานการณ์บริษัทวินโพรเสส (อลูมิเนียม ดรอส / ผลพิจารณาคดี)	88
6.4 การจัดการกากของเสียปนเปื้อนแคดเมียม	90
6.5 การนำเข้าเศษกระดาษหรือจะเข้าข่ายเป็นการนำเข้าขยะเทศบาล ตรวจสอบอย่างไร	92
คณะผู้จัดทำ	

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลที่ตั้งและอาณาเขต ขอบเขตการปกครองและประชากร จำนวนนักท่องเที่ยว จำนวนแรงงาน

พื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ประกอบด้วยพื้นที่ 6 จังหวัด ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา และสมุทรปราการ มีพื้นที่รวม 23,427 ตารางกิโลเมตร

ข้อมูลรวม 6 จังหวัด :

ที่มา : 1) สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

2) กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

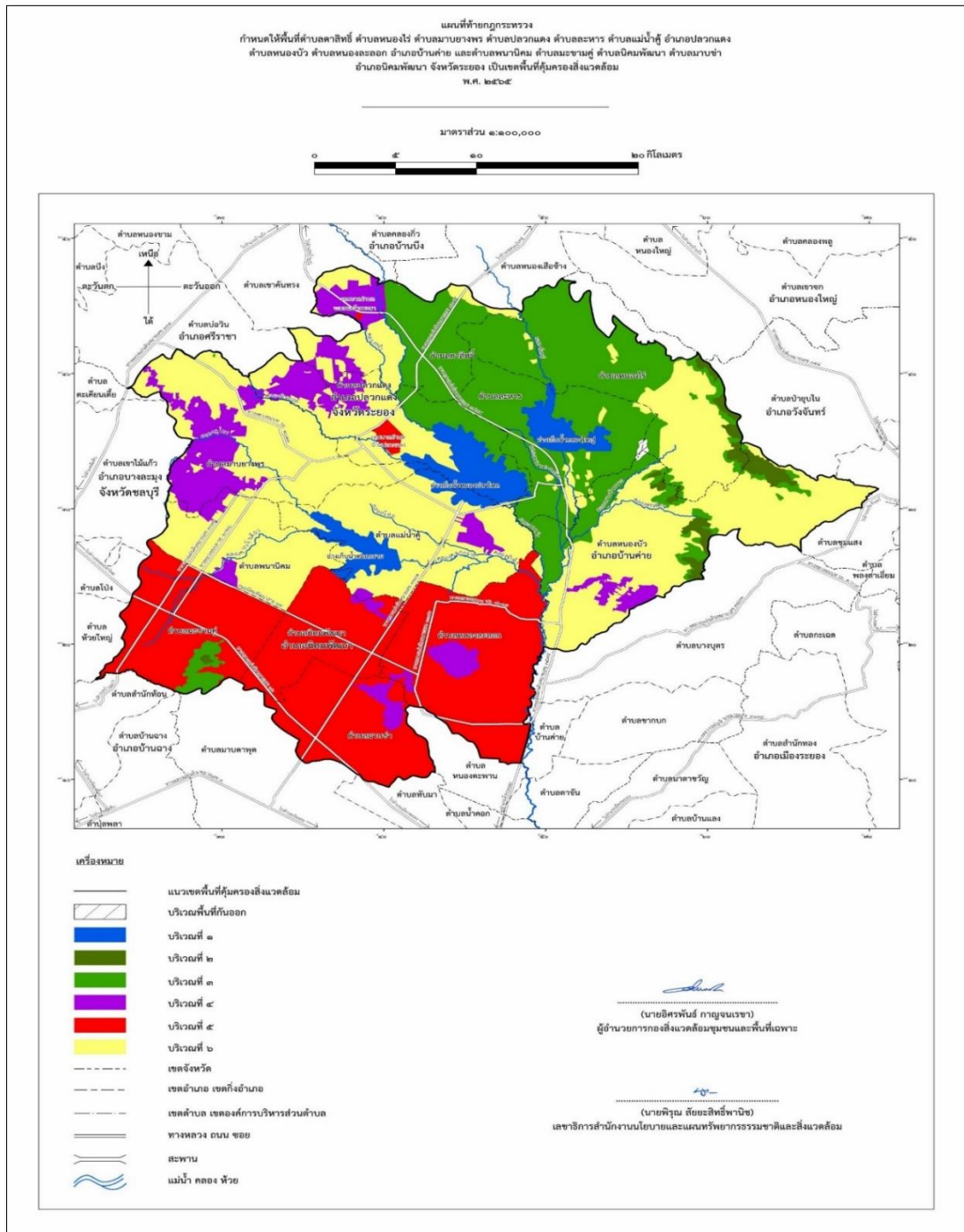
3) สำนักงานแรงงานจังหวัด

(ข้อมูล ณ มกราคม 2568)

รูปที่ 1-1 ข้อมูลที่ตั้งและอาณาเขต ขอบเขตการปกครองและประชากร จำนวนนักท่องเที่ยว จำนวนแรงงาน

1.2 ขอบเขตลุ่มน้ำ

3) กฎกระทรวง กำหนดให้พื้นที่ตำบลตาสิทธิ์ ตำบลหนองไร่ ตำบลมาบยางพร ตำบลปลวกแดง ตำบลละหาร ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอลวกแดง ตำบลหนองบัว ตำบลหนองระลอก อำเภอบ้านค่าย และตำบลพนานิคม ตำบลมะขามคู่ ตำบลนิคมพัฒนา ตำบลมาบข่า อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง เป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565

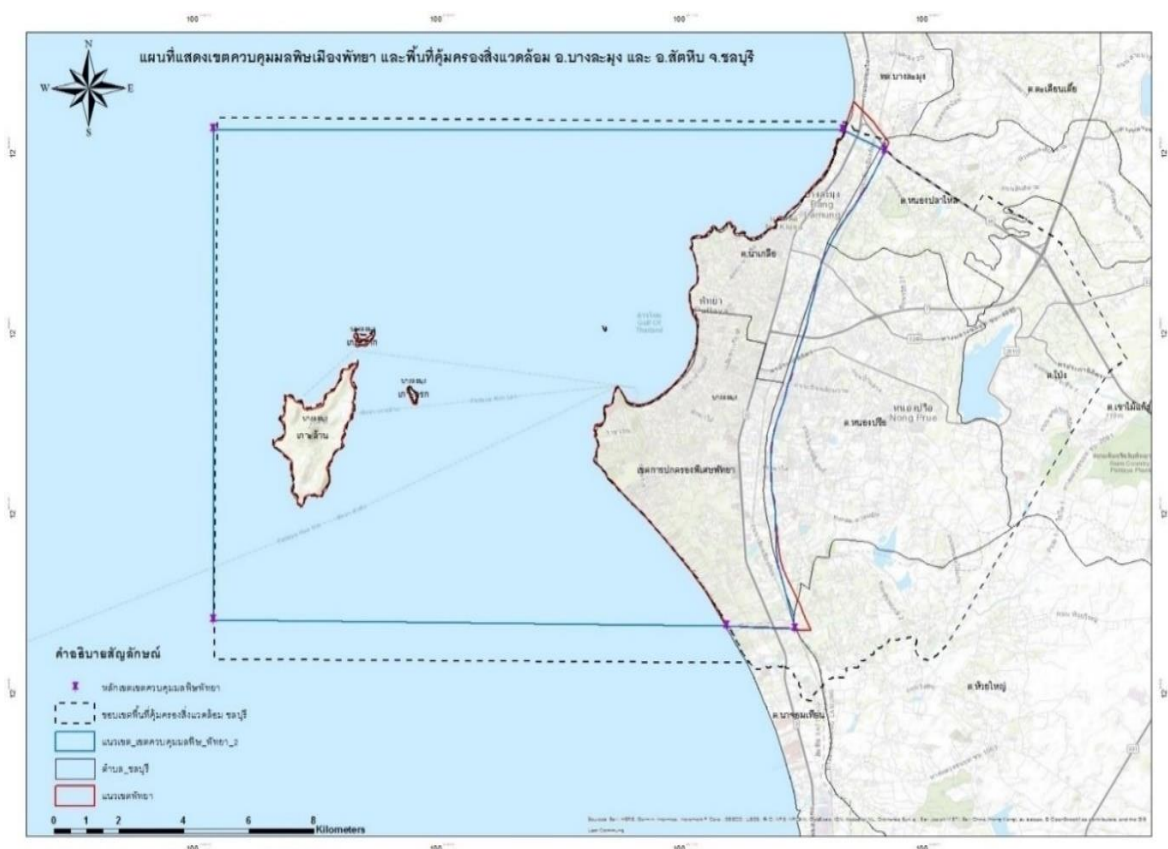
รูปที่ 1-5 แผนที่ท้ายกฎกระทรวง กำหนดให้พื้นที่ตำบลตาสิทธิ์ ตำบลหนองไร่ ตำบลมาบยางพร ตำบลปลวกแดง ตำบลละหาร ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอลวกแดง ตำบลหนองบัว ตำบลหนองระลอก อำเภอบ้านค่าย และตำบลพนานิคม ตำบลมะขามคู่ ตำบลนิคมพัฒนา ตำบลมาบข่า อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง เป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565

4) (ร่าง) กฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่ตำบลสองคลอง ตำบลบางปะกง ตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ ได้ดำเนินการผลักดันให้ออกประกาศกฎกระทรวงฯ ดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับแก้ไขตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และจะเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามลำดับต่อไป

พื้นที่เขตควบคุมมลพิษ คือ พื้นที่ที่มีปัญหามลพิษในพื้นที่ ปัญหามลพิษจากน้ำเสีย ปัญหามลพิษจากอากาศเสีย ปัญหามลพิษจากของเสีย และปัญหามลพิษอื่นที่ก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมีแนวโน้มว่าจะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนต่อไปในอนาคต โดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาศัยอำนาจตามในมาตรา 59-60 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อออกประกาศกำหนดให้พื้นที่นั้นๆ เป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษต่อไป

ในพื้นที่ภาคตะวันออก มีการออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อประกาศให้เป็นเขตควบคุมมลพิษใน 3 พื้นที่ ได้แก่

1) ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดให้ท้องที่เขตเมืองพัทยาเป็นเขตควบคุมมลพิษ

รูปที่ 1-6 แผนที่แสดงเขตควบคุมมลพิษเมืองพัทยา

รูปที่ 1-8 แผนที่แสดงเขตควบคุมมลพิษตำบลมาบตาพุด ตำบลห้วยโป่ง ตำบลเนินพระ และตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ทั้งตำบล ตำบลมาบตา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ทั้งตำบล และตำบลบ้านฉาง จังหวัดระยอง ทั้งตำบล รวมทั้งพื้นที่ทะเลภายในแนวเขต

2. สถานการณ์คุณภาพน้ำ

2.1 คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ดำเนินการติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (แม่น้ำและคลองสาขา) เขตพื้นที่ภาคตะวันออก จำนวน 20 แหล่ง ในพื้นที่ 6 จังหวัด คาบเกี่ยวพื้นที่ 3 กลุ่มน้ำ คือ กลุ่มน้ำบางปะกง (แม่น้ำบางปะกงและคลองสาขา จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ คลองนครเนื่องเขต คลองท่าไข่ คลองพานทอง คลองท่าลาด คลองระบม คลองสี่แยก และคลองแสนแสบ จังหวัดฉะเชิงเทรา และคลองสาขาในพื้นที่ จังหวัดชลบุรี ได้แก่ คลองตำหรุ) กลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก (แม่น้ำระยอง และแม่น้ำประแสร์ จังหวัดระยอง แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำพังราด คลองภักดีรำไพ และคลองวังโตนด จังหวัดจันทบุรี แม่น้ำเวฬุ แม่น้ำตราด และคลองบางพระ จังหวัดตราด) และกลุ่มน้ำเจ้าพระยา (แม่น้ำเจ้าพระยา และคลองลัดหลวง จังหวัดสมุทรปราการ) รวม 98 สถานี โดยทำการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำภาคสนามและเก็บตัวอย่างน้ำเพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทางด้านกายภาพ เคมี และแบคทีเรีย รวม 28 พารามิเตอร์ ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ.2537 จำนวน 4 ครั้ง ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 6 - 8, 12 - 16 และ 19 - 23 กุมภาพันธ์ 2567 ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 7 - 8, 13 - 17, 20 - 24 และ 27 พฤษภาคม 2567 ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 23, 25, 31 กรกฎาคม และ 1, 5-8, 13, 19-21 สิงหาคม 2567 และ ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 5 - 8, 11 - 14, 18 - 20 และ 27 พฤศจิกายน 2567 โดยมีผลการดำเนินงานดังนี้

1) การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก ซึ่งประเมินผลคุณภาพน้ำ โดยพิจารณาจากค่าคะแนน WQI (Water Quality Index) (ตารางที่ 2-1)

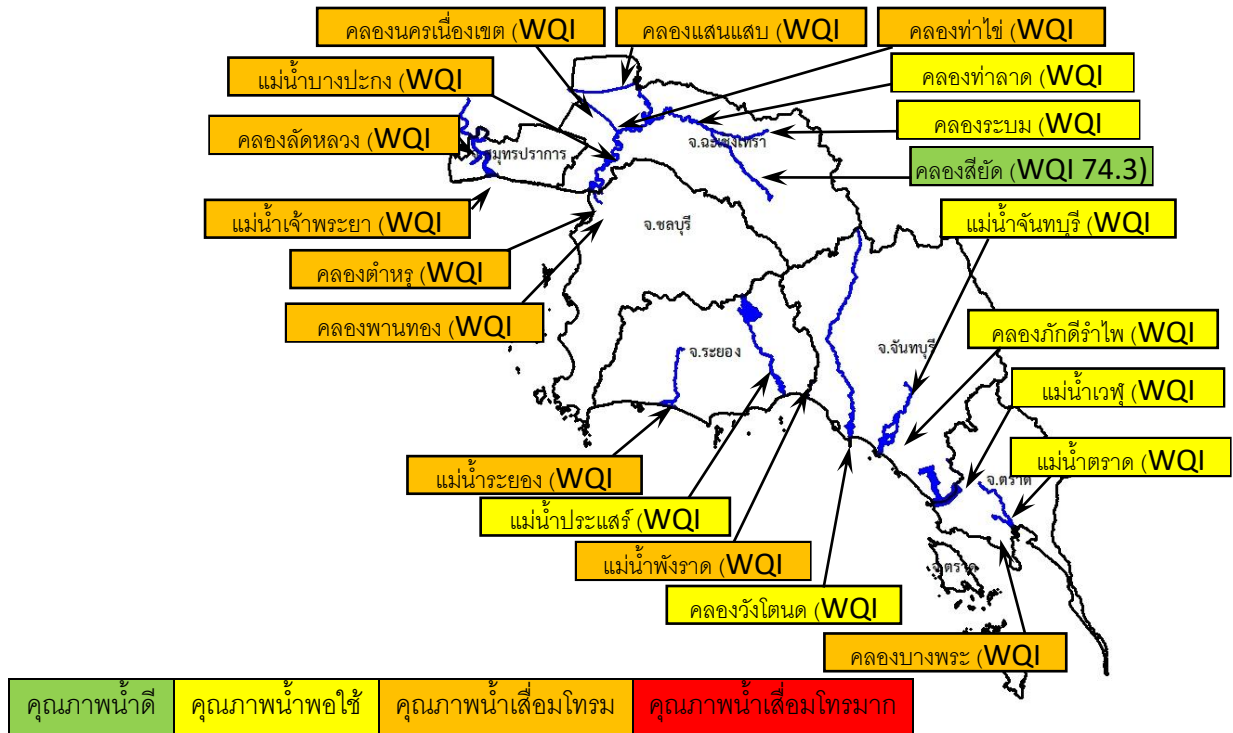
ตารางที่ 2-1 สรุปผลการประเมินคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่ภาคตะวันออก จำนวน 20 แหล่ง
จำแนกรายครั้ง ปี 2567

เกณฑ์ คุณภาพน้ำ	คุณภาพน้ำครั้งที่ 1/2567 (มกราคม - มีนาคม 2567)		คุณภาพน้ำครั้งที่ 2/2567 (เมษายน - มิถุนายน 2567)		คุณภาพน้ำครั้งที่ 3/2567 (กรกฎาคม - กันยายน 2567)		คุณภาพน้ำครั้งที่ 4/2567 (ตุลาคม - ธันวาคม 2567)	
	แหล่งน้ำ	ร้อยละ	แหล่งน้ำ	ร้อยละ	แหล่งน้ำ	ร้อยละ	แหล่งน้ำ	ร้อยละ
 ดี	คลองท่าลาด คลองระบม คลองสียัด คลองวังโตนด	20	-	-	-	-	คลองสียัด แม่น้ำประแสร์ แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำเวฬุ	20
 พอใช้	แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำประแสร์ แม่น้ำจันทบุรี คลองภักดีรำไพ แม่น้ำตราด แม่น้ำเวฬุ	30	คลองสียัด แม่น้ำจันทบุรี คลองวังโตนด แม่น้ำตราด แม่น้ำเวฬุ	25	แม่น้ำบางปะกง คลองท่าลาด คลองระบม คลองสียัด แม่น้ำระยอง แม่น้ำจันทบุรี คลองภักดีรำไพ คลองวังโตนด แม่น้ำตราด แม่น้ำเวฬุ คลองบางพระ	55	คลองท่าลาด คลองระบม แม่น้ำพังราด คลองภักดีรำไพ คลองวังโตนด แม่น้ำตราด	30
 เสื่อมโทรม	คลองนครเนื่องเขต คลองท่าไข่ คลองพานทอง คลองตำหรุ คลองแสนแสบ แม่น้ำระยอง แม่น้ำพังราด คลองบางพระ แม่น้ำเจ้าพระยา คลองลัดหลวง	50	แม่น้ำบางปะกง คลองนครเนื่องเขต คลองท่าไข่ คลองท่าลาด คลองระบม คลองแสนแสบ แม่น้ำระยอง แม่น้ำประแสร์ แม่น้ำพังราด คลองภักดีรำไพ คลองบางพระ	55	คลองนครเนื่องเขต คลองท่าไข่ คลองแสนแสบ แม่น้ำประแสร์ แม่น้ำพังราด แม่น้ำเจ้าพระยา	30	แม่น้ำบางปะกง คลองนครเนื่องเขต คลองท่าไข่ คลองพานทอง คลองตำหรุ คลองแสนแสบ แม่น้ำระยอง คลองบางพระ แม่น้ำเจ้าพระยา คลองลัดหลวง	50
 เสื่อมโทรมมาก	-	-	คลองพานทอง คลองตำหรุ แม่น้ำเจ้าพระยา คลองลัดหลวง	20	คลองพานทอง คลองตำหรุ คลองลัดหลวง	15	-	-

2) ผลการประเมินคุณภาพน้ำโดยรวมของแหล่งน้ำผิวดินในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก จำนวน 20 แหล่ง รวม 4 ครั้ง โดยพิจารณาจากค่าคะแนน WQI (Water Quality Index) เฉลี่ยของแหล่งน้ำ พบว่า แหล่งน้ำส่วนใหญ่ คุณภาพน้ำจัดอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม (ประเภทที่ 4) ร้อยละ 54.9 รองลงมาคือ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ (ประเภทที่ 3) ร้อยละ 32.2 อยู่ในเกณฑ์ดี (ประเภทที่ 2) ร้อยละ 14.7 อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก (ประเภทที่ 5) ร้อยละ 3.4 และอยู่ในเกณฑ์ดีมาก (ประเภทที่ 1) ร้อยละ 1.1 ของแหล่งน้ำทั้งหมด ตามลำดับ (ตารางที่ 2-2 และ รูปที่ 2-1)

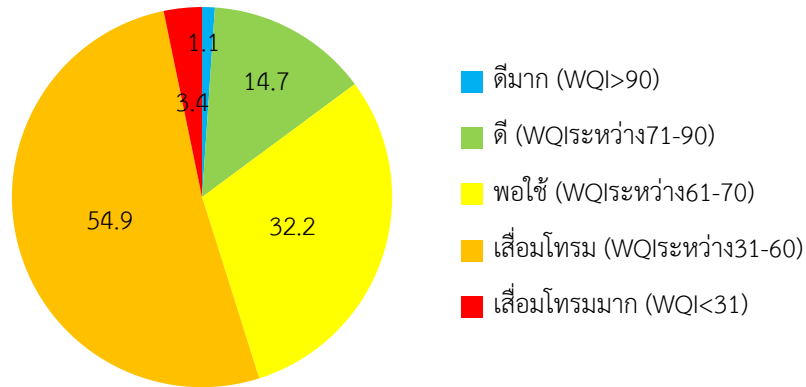
ตารางที่ 2-2 สรุปผลการประเมินคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่ภาคตะวันออกโดยรวม 4 ครั้ง (20 แหล่ง)

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	ผลประเมินคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ ปี 2567	
	แหล่งน้ำ	ร้อยละ
 ดี	คลองสียัด จ.ฉะเชิงเทรา	5
 พอใช้	คลองท่าลาด คลองระบม จ.ฉะเชิงเทรา แม่น้ำประแสร์ จ.ระยอง แม่น้ำจันทบุรี คลองภักดีรำไพ คลองวังโตนด จ.จันทบุรี แม่น้ำตราด แม่น้ำเวฬุ จ.ตราด	40
 เสื่อมโทรม	แม่น้ำบางปะกง คลองนครเนื่องเขต คลองท่าไข่ คลองพานทอง คลองแสนแสบ จ.ฉะเชิงเทรา คลองตำหรุ จ.ชลบุรี แม่น้ำระยอง จ.ระยอง แม่น้ำพังราด จ.จันทบุรี คลองบางพระ จ.ตราด แม่น้ำเจ้าพระยา คลองลัดหลวง จ.สมุทรปราการ	55

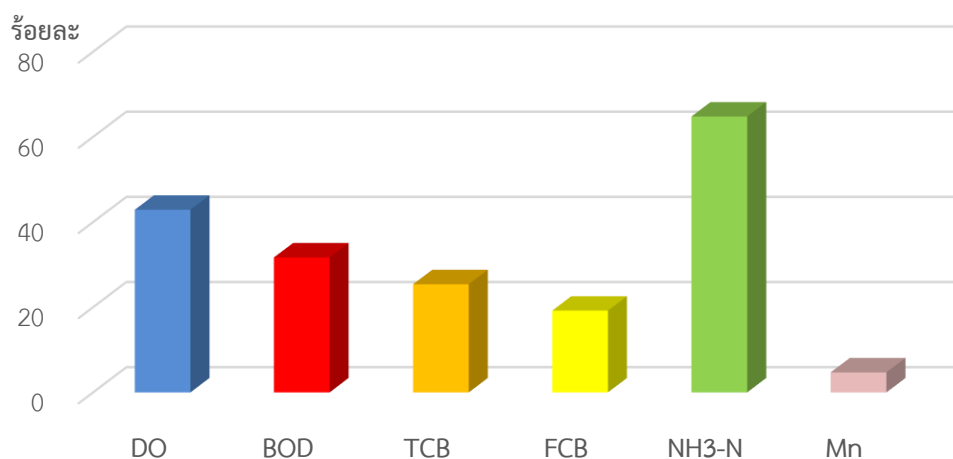
รูปที่ 2-1 แผนที่แสดงผลประเมินคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่ภาคตะวันออกโดยรวม จำนวน 20 แหล่ง

3) จากการประเมินด้วยค่าดัชนีคุณภาพน้ำ (WQI) ในแต่ละแหล่งน้ำเป็นรายจุดรายครั้ง จำนวน 468 ตัวอย่าง พบว่าคุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม (ร้อยละ 54.9) รองลงมาอยู่ในเกณฑ์พอใช้ (ร้อยละ 32.2) เกณฑ์ดี (ร้อยละ 14.7) เกณฑ์เสื่อมโทรมมาก (ร้อยละ 3.4) และเกณฑ์ดีมาก (ร้อยละ 1.1) ตามลำดับ (รูปที่ 2-2)

รูปที่ 2-2 กราฟแสดงร้อยละของคุณภาพน้ำจากการประเมินด้วยค่า WQI รายจุดรายครั้ง

4) ปัญหาคุณภาพน้ำโดยรวมที่พบของพื้นที่ภาคตะวันออก โดยพิจารณาจากการตรวจวัดทั้งหมด รวม 98 จุด จำนวน 4 ครั้ง นำมาเทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ.2537 และพิจารณาตามประเภทของแหล่งน้ำผิวดิน ตามประกาศของกรมควบคุมมลพิษ พบว่า พารามิเตอร์ที่พบไม่เป็นไปตามมาตรฐานส่วนใหญ่ ได้แก่ แอมโมเนีย ($\text{NH}_3\text{-N}$) ร้อยละ 64.8 รองลงมาคือ ออกซิเจนละลายในน้ำ (DO) ร้อยละ 42.9 ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ร้อยละ 31.7 แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ร้อยละ 25.4 และแบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ร้อยละ 19.2 ส่วนกลุ่มโลหะหนัก พบค่าไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ได้แก่ แมงกานีส (Mn) ร้อยละ 4.7 จากการตรวจวัด 234 ตัวอย่าง (รูปที่ 2-3)

รูปที่ 2-3 กราฟแสดงร้อยละของปัญหาคุณภาพน้ำโดยรวมที่พบไม่เป็นไปตามมาตรฐานในพื้นที่ภาคตะวันออก ปี 2567 จำแนกรายพารามิเตอร์

ตารางที่ 2-3 แสดงผลการประเมินคุณภาพน้ำและปัญหาคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำผิวดิน

ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกแยกรายแหล่งน้ำ รายนัดตรวจวัด ปี 2567

แหล่งน้ำ	ผลประเมินโดยรวมคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ (ค่า WQI เฉลี่ย)	ร้อยละคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ (ประเมินจากค่า WQI รายนัดตรวจวัด)	ร้อยละของปัญหาคุณภาพน้ำที่พบจากการตรวจวัดทั้งหมด (จำนวนครั้งที่พบปัญหา) (จำนวนจุดที่พบปัญหา)	คุณภาพน้ำรายจุด			แหล่งน้ำประเภทที่
				จุดเก็บตัวอย่างน้ำ	พารามิเตอร์ที่พบเกินมาตรฐาน*	ประเมิน WQI	
1. แม่น้ำบางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา (13 สถานี)	เสื่อมโทรม (59.9)	ดี = 1.9 พอใช้ = 42.3 เสื่อมโทรม = 55.8	DO = 59.6(31)(12) BOD = 11.5(6)(4) TCB = 15.4(8)(6) FCB = 13.5(7)(6) NH ₃ -N = 57.7(30)(12)	1) ปากน้ำบางปะกง อ.บางปะกง (BK01)	DO ^(2,3) , BOD ⁽⁴⁾ , NH ₃ -N ^(1,2)	พอใช้ (61.3)	3
				2) สะพานบางปะกง อ.บางปะกง (BK02)	DO ^(2,3) , BOD ^(2,4) , NH ₃ -N ^(1,2,4)	เสื่อมโทรม (60.1)	
				3) สะพานมอเตอร์เวย์ อ.บางปะกง (BK03)	DO ^(1,2,3,4) , BOD ^(2,4) , TCB ⁽²⁾ , FCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3,4)	เสื่อมโทรม (51.6)	
				4) ท้ายบ้านหมู่ที่ 10 ต.บางปะกง อ.บางปะกง (BK04)	DO ^(2,3) , BOD ⁽⁴⁾ , TCB ⁽²⁾ , FCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,4)	เสื่อมโทรม (56.1)	
				5) สะพาน อ.บ้านโพธิ์ (BK05)	DO ^(1,3,4) , TCB ⁽¹⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3)	เสื่อมโทรม (56.9)	
				6) สะพานบายพาสบ้านบางพระ อ.เมือง (BK06)	DO ^(2,3,4) , TCB ⁽²⁾ , FCB ^(2,4) , NH ₃ -N ⁽²⁾	พอใช้ (61.0)	
				7) สะพานฉะเชิงเทรา อ.เมือง (BK07)	DO ^(2,3,4) , TCB ⁽²⁾ , FCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2)	เสื่อมโทรม (57.1)	
				8) วัดสายชล ณ รัชสี อ.เมือง (BK08)	DO ^(3,4) , TCB ⁽²⁾ , FCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ⁽¹⁾	พอใช้ (62.9)	
				9) วัดสมานรัตนาราม (เขื่อนทด่น้ำบางปะกง) อ.เมือง (BK09)	DO ^(3,4) , TCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,4)	เสื่อมโทรม (58.7)	
				10) ท้ายเขื่อนทด่น้ำบางปะกง อ.เมือง (BK9.5)	DO ^(2,3,4) , NH ₃ -N ^(2,4)	พอใช้ (60.7)	
				11) ท่าเรือ อ.บางคล้า (BK11)	DO ^(2,3,4) , TCB ⁽²⁾ , FCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,4)	เสื่อมโทรม (59.9)	
				12) วัดหัวไทร อ.บางคล้า (BK13)	DO ⁽³⁾ , NH ₃ -N ^(2,4)	พอใช้ (66.0)	
				13) สะพานบางขนาก อ.บางน้ำเปรี้ยว (BK15)	DO ⁽⁴⁾ , NH ₃ -N ⁽²⁾	พอใช้ (66.3)	
2. คลองนครเนื่องเขต จ.ฉะเชิงเทรา (2 สถานี)	เสื่อมโทรม (45.3)	เสื่อมโทรม = 100	DO = 100(8)(2) BOD = 62.5(5)(2) TCB = 25.0(2)(1) FCB = 12.5(1)(1) NH ₃ -N = 87.5(7)(2) Mn = 25.0(1)(1)	1) วัดนครเนื่องเขต ต.คลองนครเนื่องเขต อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา (BNK01)	DO ^(1,2,3,4) , BOD ^(2,4) , TCB ^(1,2) , FCB ⁽³⁾ , NH ₃ -N ^(2,3,4) , Mn ⁽²⁾	เสื่อมโทรม (46.6)	เทียบเคียงประเภทที่ 3
				2) บริเวณศาลาทำเทียมเรือ ม.9 ต.คลองนครเนื่องเขต อ.เมือง (BNK02)	DO ^(1,2,3,4) , BOD ^(1,2,4) , NH ₃ -N ^(1,2,3,4)	เสื่อมโทรม (44.1)	

แหล่งน้ำ	ผลประเมินโดยรวมคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ (ค่า WQI เฉลี่ย)	ร้อยละคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ (ประเมินจากค่า WQI รายจุดรายครั้ง)	ร้อยละของปัญหาคุณภาพน้ำที่พบจากการตรวจวัดทั้งหมด (จำนวนครั้งที่พบปัญหา) (จำนวนจุดที่พบปัญหา)	คุณภาพน้ำรายจุด			แหล่งน้ำประเภทที่
				จุดเก็บตัวอย่างน้ำ	พารามิเตอร์ที่พบเกินมาตรฐาน*	ประเมิน WQI	
3. คลองทำไข่ จ.ฉะเชิงเทรา (2 สถานี)	เสื่อมโทรม (52.1)	พอใช้ = 12.5 เสื่อมโทรม = 87.5	DO = 62.5(5)(2) BOD = 75.0(6)(2) TCB = 50.0(4)(2)	1) บริเวณชุมชนประตุน้ำทำไข่ ถ.ริมคลองทำไข่ ต.หน้าเมือง อ.เมือง (TE01)	DO ^(3,4) , BOD ^(1,2,3,4) , TCB ^(1,3) , FCB ⁽⁴⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3)	เสื่อมโทรม (51.6)	เทียบเคียงประเภทที่ 3
			FCB = 37.5(3)(1) NH ₃ -N = 75.0(6)(2)	2) บริเวณสะพานวรรณอึ้ง ตรงข้ามโรงเรียนมิตรสัมพันธ์ ถ.ศุภกิจ ต.หน้าเมือง อ.เมือง (TE02)	DO ^(1,3,4) , BOD ^(2,3) , TCB ^(2,3) , FCB ^(2,3) , NH ₃ -N ^(2,3,4)	เสื่อมโทรม (52.6)	
4. คลองพานทอง จ.ฉะเชิงเทรา (2 สถานี)	เสื่อมโทรม (31.7)	เสื่อมโทรม = 50.0 เสื่อมโทรมมาก = 50.0	DO = 25.0(2)(2) BOD = 100(8)(2) TCB = 50.0(4)(1) FCB = 62.5(5)(2) NH ₃ -N = 100(8)(2)	1) สะพานข้ามคลองอ้อมแก้วข้างวัด ศรีประชาราม ต.บ้านเก่า อ.พานทอง จ.ชลบุรี (BPT01)	DO ⁽²⁾ , BOD ^(1,2,3,4) , TCB ^(1,3) , FCB ^(2,3,4) , NH ₃ -N ^(1,2,3,4)	เสื่อมโทรมมาก (29.0)	เทียบเคียงประเภทที่ 3
				2) บริเวณประตูระบายน้ำพานทอง ม.4 ต.ท่าข้าม อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา (BPT02)	DO ⁽²⁾ , BOD ^(1,2,3,4) , TCB ^(2,3) , FCB ^(2,3) , NH ₃ -N ^(1,2,3,4)	เสื่อมโทรม (34.4)	
5. คลองท่าลาด จ.ฉะเชิงเทรา (3 สถานี)	พอใช้ (63.2)	ดี = 16.7 พอใช้ = 25.0 เสื่อมโทรม = 58.3	DO = 58.3(7)(3) BOD = 41.7(5)(3) NH ₃ -N = 33.3(4)(1)	1) วัดขยเคื่องนาราม ต.เกาะขนุน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา (TL00)	DO ^(2,3) , BOD ⁽²⁾	พอใช้ (70.1)	เทียบเคียงประเภทที่ 3
				2) บริเวณที่ทำการอำเภอพนมสารคาม อ.พนมสารคาม (TL01)	DO ^(1,2) , BOD ^(1,2) , NH ₃ -N ^(1,3,4)	เสื่อมโทรม (55.9)	
				3) บริเวณวัดกกสับโน ม.4 ต.ปากน้ำ อ.บางคล้า (TL02)	DO ^(2,3,4) , BOD ^(1,2) , NH ₃ -N ⁽²⁾	พอใช้ (63.6)	
6. คลองระบม จ.ฉะเชิงเทรา (2สถานี)	พอใช้ (67.3)	ดี = 25.0 พอใช้ = 25.0 เสื่อมโทรม = 50.0	DO = 62.5(5)(2) NH ₃ -N = 25.0(2)(1)	1) สะพานข้ามคลองระบม ต.เกาะขนุน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา (BRB01)	DO ^(2,3)	ดี (71.1)	เทียบเคียงประเภทที่ 3
				2) วัดข้าป่างาม ต.ท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา (BRB02)	DO ^(2,3,4) , NH ₃ -N ^(3,4)	พอใช้ (63.5)	
7. คลองสียัด จ.ฉะเชิงเทรา (2สถานี)	ดี (74.3)	ดีมาก = 12.5 ดี = 37.5 พอใช้ = 37.5 เสื่อมโทรม = 12.5	NH ₃ -N = 25.0(2)(2)	1) สะพานหลังวัดท่าม่วง ต.ลาดกระทิง อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา (BSY01)	NH ₃ -N ⁽³⁾	ดี (70.7)	เทียบเคียงประเภทที่ 3
				2) สะพานข้ามคลองสียัด ต.ท่าตะเกียบ อ.ท่าตะเกียบ จ.ฉะเชิงเทรา (BSY02)	NH ₃ -N ⁽³⁾	ดี (77.9)	
8. คลองตำหรุ จ.ชลบุรี (1 สถานี)	เสื่อมโทรม (40.5)	เสื่อมโทรม = 50.0 เสื่อมโทรมมาก = 50.0	DO = 50.0(2)(1) BOD = 50.0(2)(1) TCB = 75.0(3)(1) FCB = 75.0(3)(1) NH ₃ -N = 100(4)(1) Mn = 25.0(1)(1)	1) ปากคลองตำหรุ อ.เมือง (BTR01)	DO ^(2,3) , BOD ^(2,3) , TCB ^(1,2,3) , FCB ^(1,2,3) , NH ₃ -N ^(1,2,3,4) , Mn ⁽³⁾	เสื่อมโทรม (40.5)	เทียบเคียงประเภทที่ 3

แหล่งน้ำ	ผลประเมิน โดยรวม คุณภาพน้ำ ของแหล่งน้ำ (ค่า WQI เฉลี่ย)	ร้อยละคุณภาพน้ำ ของแหล่งน้ำ (ประเมินจาก ค่า WQI รายจุด รายครั้ง)	ร้อยละของปัญหา คุณภาพน้ำที่พบจากการ ตรวจวัดทั้งหมด (จำนวนครั้งที่พบปัญหา) (จำนวนจุดที่พบปัญหา)	คุณภาพน้ำรายจุด			แหล่งน้ำ ประเภทที่
				จุดเก็บตัวอย่างน้ำ	พารามิเตอร์ที่พบ เกินมาตรฐาน*	ประเมิน WQI	
9. คลองแสนแสบ จ.ฉะเชิงเทรา (10 สถานี)	เสื่อมโทรม (51.6)	ดี = 3.8 เสื่อมโทรม = 96.2	DO = 42.3(11)(3) BOD = 69.2(18)(9) TCB = 3.8(1)(1) FCB = 11.5(3)(2) NH ₃ -N = 53.8(14)(8) Mn = 26.9(7)(7)	1) สะพานหน้าวัดปากคลองบาง ขนาก ต.บางขนาก อ.บางน้ำเปรี้ยว (CSS01)	DO ⁽³⁾ , NH ₃ -N ^(2,3,4)	พอใช้ (64.3)	เทียบเคียง ประเภทที่ 3
				2) สะพานเทศบาล 9 ต.บาง ขนาก อ.บางน้ำเปรี้ยว (CSS02)	DO ⁽¹⁾ , BOD ^(1,2) , NH ₃ -N ⁽²⁾ , Mn ⁽²⁾	เสื่อมโทรม (49.7)	
				3) สะพานข้ามคลองแสนแสบ ต.บางขนาก อ.บางน้ำเปรี้ยว (CSS03)	DO ^(1,2) , BOD ⁽²⁾ , NH ₃ -N ⁽²⁾ , Mn ⁽²⁾	เสื่อมโทรม (57.9)	
				4) สะพานหลังวัดเกตุสโมสร ต.บางขนาก อ.บางน้ำเปรี้ยว (CSS04)	DO ⁽¹⁾ , BOD ^(1,2) , NH ₃ -N ⁽²⁾ , Mn ⁽²⁾	เสื่อมโทรม (51.8)	
				5) สะพานข้าม ทต.บางน้ำเปรี้ยว ต.บางน้ำเปรี้ยว อ.บางน้ำเปรี้ยว (CSS05)	DO ^(3,4) , BOD ^(1,2) , TCB ⁽²⁾ , FCB ^(2,4) , NH ₃ -N ^(2,3,4) , Mn ⁽²⁾	เสื่อมโทรม (49.9)	
				6) ทำน้ำวัดหอคอย ต.บางน้ำ เปรี้ยว อ.บางน้ำเปรี้ยว (CSS06)	BOD ^(1,2) , NH ₃ -N ⁽²⁾ , Mn ⁽²⁾	เสื่อมโทรม (45.9)	
				7) สะพานหลังวัดโพธิ์เย็น ต.หมอนทอง อ.บางน้ำเปรี้ยว (CSS07)	BOD ^(1,2) , Mn ⁽²⁾	เสื่อมโทรม (53.2)	
				8) สะพานหลังโรงเรียนบ้านแคราย ต. บางน้ำเปรี้ยว อ.บางน้ำเปรี้ยว (CSS08)	BOD ^(1,2) , Mn ⁽²⁾	เสื่อมโทรม (45.7)	
				9) สะพานคลองแสนแสบ ถนน. 3481 ต.ศาลาแดง อ.บางน้ำเปรี้ยว (CSS09)	DO ⁽²⁾ , BOD ^(1,2) , NH ₃ -N ⁽²⁾	เสื่อมโทรม (49.6)	
				10) สะพานข้ามโรงเรียนวัดไผ่ดำ ต.ดอนฉิมพลี อ.บางน้ำเปรี้ยว (CSS10)	DO ^(2,3,4) , BOD ^(1,2,4) , FCB ⁽⁴⁾ , NH ₃ -N ^(2,3,4)	เสื่อมโทรม (46.3)	
10. แม่น้ำระยอง จ.ระยอง (10 สถานี)	เสื่อมโทรม (54.5)	ดี = 2.6 พอใช้ = 26.3 เสื่อมโทรม = 71.1	DO = 26.3(10)(5) BOD = 23.7(9)(4) TCB = 28.9(11)(4) FCB = 21.1(8)(4) NH ₃ -N = 60.5(23)(8) Mn = 3.7(1)(1)	1) สะพานเทศบาล 8 บ้านปาก คลอง อ.เมือง (RY01)	TCB ⁽³⁾ , FCB ⁽³⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3,4)	เสื่อมโทรม (52.2)	4
				2) สะพานเฉลิมชัย ต.ปากน้ำ อ.เมือง (RY02)	DO ⁽²⁾ , TCB ^(2,3) , FCB ^(2,3) , NH ₃ -N ^(2,3,4)	เสื่อมโทรม (53.2)	
				3) สะพานเปี่ยมพวงคันต์ อ.เมือง (RY03)	DO ^(1,2) , TCB ^(1,2,3,4) , FCB ^(1,2,3) , NH ₃ -N ^(1,2,4)	เสื่อมโทรม (44.1)	
				4) สะพานถนน ค.2 ต.เชิงเนิน อ.เมือง (RY03.5)	DO ^(1,2) , TCB ^(2,3) , FCB ⁽³⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,4)	เสื่อมโทรม (45.2)	
				5) สะพานถนนจันทบุรี-ระยอง อ.เมือง (RY04)	DO ^(1,2) , TCB ^(1,2) , FCB ⁽¹⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,4)	เสื่อมโทรม (53.2)	

แหล่งน้ำ	ผลประเมินโดยรวมคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ (ค่า WQI เฉลี่ย)	ร้อยละคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ (ประเมินจากค่า WQI รายจุดรายครั้ง)	ร้อยละของปัญหาคุณภาพน้ำที่พบจากการตรวจวัดทั้งหมด (จำนวนครั้งที่พบปัญหา) (จำนวนจุดที่พบปัญหา)	คุณภาพน้ำรายจุด			แหล่งน้ำประเภทที่
				จุดเก็บตัวอย่างน้ำ	พารามิเตอร์ที่พบเกินมาตรฐาน*	ประเมิน WQI	
				6) สะพานวัดบ้านค่าย ต.บ้านค่าย อ.บ้านค่าย (RY04.5)	BOD ^(1,2) , NH ₃ -N ⁽⁴⁾	พอใช้ (60.6)	3
				7) สะพานอำเภอบ้านค่าย (RY05)	BOD ^(1,2) , NH ₃ -N ^(1,2)	เสื่อมโทรม (57.8)	
				8) สะพานห้วยกรอง ต.บางบุตร อ.บ้านค่าย (RY05.1)	BOD ^(1,4) , NH ₃ -N ⁽²⁾	พอใช้ (65.0)	
				9) โรงสูบน้ำแรงต่ำ ฝ่ายบ้านค่าย ต.หนองละลอก อ.บ้านค่าย (RY05.5)	DO ^(2,3,4) , BOD ⁽²⁾	เสื่อมโทรม (58.1)	
				10) สะพานวัดชะเอมใหญ่สังฆาราม ต.หนองละลอก อ.เมือง (RY06)	DO ⁽¹⁾ , BOD ^(2,4) , NH ₃ -N ^(1,2,4)	เสื่อมโทรม (57.3)	
11. แม่น้ำประแสร์ จ.ระยอง (9 สถานี)	พอใช้ (63.2)	ดี = 15.2 พอใช้ = 36.4 เสื่อมโทรม = 48.5	DO = 15.2(5)(4) BOD = 27.3(9)(4) TCB = 12.1(4)(2) FCB = 3.0(1)(1) NH ₃ -N = 72.7(24)(9)	1) ปากแม่น้ำประแสร์ ต.ปากน้ำ-ประแสร์ อ.แกลง (PE01)	DO ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3)	พอใช้ (67.7)	3
				2) สะพานทะเลน้อย-ท่ากระพัก ต.ทุ่งควายกิน อ.แกลง (PE02)	TCB ⁽²⁾ , FCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3)	พอใช้ (64.5)	
				3) สะพานบ้านโพธิ์ทอง ต.ทางเกวียน อ.แกลง (PE03)	DO ⁽¹⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3)	เสื่อมโทรม (57.2)	
				4) สะพานข้ามคลองประแสร์บน ต.บ้านนา อ.แกลง (PE04)	DO ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3)	พอใช้ (63.7)	
				5) สะพานบ้านวังเขาจิก ต.กระแสบน อ.แกลง (PE05)	BOD ^(1,3) , TCB ⁽³⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3)	พอใช้ (61.4)	
				6) เขื่อนทดน้ำคลองประแสร์ ต.พลตอเอี่ยม อ.วังจันทร์ (PE06)	DO ⁽²⁾ , BOD ^(2,3) , NH ₃ -N ^(2,3)	เสื่อมโทรม (60.1)	
				7) คลองประแสร์ ต.กระแสบน อ.แกลง (PE07)	DO ⁽²⁾ , BOD ^(2,3) , NH ₃ -N ^(2,3)	พอใช้ (65.4)	
				8) คลองสะพาน ต.ชุมแสง อ.วังจันทร์ (PE08)	BOD ^(1,2,3) , TCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(2,3)	เสื่อมโทรม (52.3)	
				9) ทำอ่างเก็บน้ำประแสร์ ต.กระแสบน อ.แกลง(PE09)	TCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3)	พอใช้ (65.5)	
12. แม่น้ำจันทบุรี จ.จันทบุรี (8 สถานี)	พอใช้ (66.1)	ดีมาก = 6.3 ดี = 34.4 พอใช้ = 21.9 เสื่อมโทรม = 37.5	BOD = 28.1(9)(4) TCB = 28.1(9)(2) FCB = 9.4(3)(2) NH ₃ -N = 21.9(7)(5)	1) ปากแม่น้ำจันทบุรี อ.แหลมสิงห์ (CB01)	TCB ⁽³⁾	ดี (70.7)	3
				2) ที่ว่าการตรวจคนเข้าเมืองบ้านท่าฉลบก อ.เมือง (CB02)	NH ₃ -N ⁽¹⁾	ดี (79.3)	
				3) สะพานหน้าวัดอ่างหิน ต.เกาะขวาง อ.เมือง (CB03)	BOD ^(1,2,4) , TCB ^(2,4) , FCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,4)	เสื่อมโทรม (53.9)	
				4) สะพานหลังโรงแรมเคพีแอนด์ อ.เมือง (CB04)	BOD ^(2,4) , TCB ^(2,4) , FCB ^(2,4) , NH ₃ -N ⁽¹⁾	เสื่อมโทรม (49.3)	

แหล่งน้ำ	ผลประเมินโดยรวมคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ (ค่า WQI เฉลี่ย)	ร้อยละคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ (ประเมินจากค่า WQI รายจุดรายครั้ง)	ร้อยละของปัญหาคุณภาพน้ำที่พบจากการตรวจวัดทั้งหมด (จำนวนครั้งที่พบปัญหา) (จำนวนจุดที่พบปัญหา)	คุณภาพน้ำรายจุด			แหล่งน้ำประเภทที่
				จุดเก็บตัวอย่างน้ำ	พารามิเตอร์ที่พบเกินมาตรฐาน*	ประเมิน WQI	
				5) สะพานท่าหลวง(สะพานจันทนาราม) อ.เมือง (CB05)	BOD ^(1,2) , TCB ^(1,2) , NH ₃ -N ⁽¹⁾	พอใช้ (61.1)	
				6) สะพานบ้านลาว (จุดสูบน้ำประปา) อ.เมือง (CB06)	BOD ⁽²⁾	ดี (76.2)	
				7) หนองวัดท่าหลวงล่าง อ.มะขาม (CB07)	BOD ⁽¹⁾ , TCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,3)	พอใช้ (60.5)	
				8) สะพานหน้าวัดวังจะอ้าย ต.มะขาม อ.มะขาม (CB08)	TCB ⁽³⁾	ดี (78.1)	
13. แม่น้ำพังราด จ.จันทบุรี (8 สถานี)	เสื่อมโทรม (59.2)	ดี = 6.5 พอใช้ = 38.7 เสื่อมโทรม = 54.8	DO = 58.1(18)(6) BOD = 16.1(5)(4) TCB = 16.1(5)(2) FCB = 16.1(5)(2) NH ₃ -N = 80.6(25)(8) Mn = 4.5(1)(1)	1) ปากแม่น้ำพังราด อ.นายายอาม (PR01)	DO ^(1,2,3,4) , FCB ⁽³⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3,4)	พอใช้ (60.6)	2
				2) บ้านเตาปูน อ.นายายอาม (PR02)	DO ^(1,2,3,4) , FCB ⁽⁴⁾ , NH ₃ -N ^(3,4)	พอใช้ (63.9)	
				3) ศาลากลางบ้าน ม.1 บ้านเตาปูน ต.ช้างข้าม อ.นายายอาม (PR02.5)	NH ₃ -N ^(1,2,3)	พอใช้ (64.6)	3
				4) หนองวัดย่านซื่อ อ.นายายอาม (PR03)	DO ^(1,2,4) , BOD ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3)	พอใช้ (62.5)	
				5) สะพานนายายอาม อ.นายายอาม (PR04)	DO ^(1,2,4) , BOD ^(1,2) , TCB ^(1,2,4) , FCB ^(1,2) , NH ₃ -N ^(1,2,3)	เสื่อมโทรม (43.9)	
				6) สะพานข้ามคลองนายายอาม ต.นายายอาม อ.นายายอาม (PR05)	BOD ⁽²⁾ , TCB ^(2,3) , FCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3)	เสื่อมโทรม (59.2)	
				7) สะพานข้ามคลองนายายอาม ต.เขาวงกต อ.แก้งหางแมว (PR06)	DO ^(1,2) , BOD ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3,4) , Mn ⁽²⁾	เสื่อมโทรม (59.9)	
				8) คลองนายายอาม ต.เขาวงกต อ.แก้งหางแมว (PR07)	DO ^(1,4) , NH ₃ -N ^(1,3,4)	เสื่อมโทรม (58.5)	
14. คลองกักตึ ร้าไฟ จ.จันทบุรี (4 สถานี)	พอใช้ (65.3)	ดี = 20.0 พอใช้ = 53.3 เสื่อมโทรม = 26.7	BOD = 20.0(3)(2) TCB = 6.7(1)(1) FCB = 13.3(2)(1) NH ₃ -N = 60.0(9)(4)	1) สนามกีฬารัตน์ ต.หนองบัว อ.เมือง (CPR01)	BOD ⁽⁴⁾ , FCB ⁽⁴⁾ , NH ₃ -N ^(1,2)	พอใช้ (61.1)	เทียบเคียงประเภทที่ 3
				2) สะพานข้ามคลองกักตึร้าไฟ ด้านข้างเกาะน้ำค้างรีสอร์ท ต.จันทนิมิต อ.เมือง (CPR02)	NH ₃ -N ^(2,3)	พอใช้ (69.2)	
				3) สะพานข้ามคลองกักตึร้าไฟ ด้านหลังมณีนทรีรีสอร์ท ต.จันทนิมิต อ.เมือง (CPR03)	BOD ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3)	พอใช้ (63.8)	
				4) ประตุน้ำคลองกักตึร้าไฟ ต.จันทนิมิต อ.เมือง (CPR04)	BOD ⁽⁴⁾ , TCB ⁽²⁾ , FCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2)	พอใช้ (66.8)	
15. คลองวังโตนด จ.จันทบุรี	พอใช้ (68.1)	ดี = 37.5 พอใช้ = 50.0	NH ₃ -N = 37.5(3)(2)	1) ประตูน้ำคลองวังโตนด ต.ทุ่งเบญจา อ.ท่าใหม่ (KWT01)	NH ₃ -N ⁽³⁾	พอใช้ (69.9)	เทียบเคียงประเภทที่

แหล่งน้ำ	ผลประเมิน โดยรวม คุณภาพน้ำ ของแหล่งน้ำ (ค่า WQI เฉลี่ย)	ร้อยละคุณภาพน้ำ ของแหล่งน้ำ (ประเมินจาก ค่า WQI รายจุด รายครั้ง)	ร้อยละของปัญหา คุณภาพน้ำที่พบจากการ ตรวจวัดทั้งหมด (จำนวนครั้งที่พบปัญหา) (จำนวนจุดที่พบปัญหา)	คุณภาพน้ำรายจุด			แหล่งน้ำ ประเภทที่
				จุดเก็บตัวอย่างน้ำ	พารามิเตอร์ที่พบ เกินมาตรฐาน*	ประเมิน WQI	
(2 สถานี)		เสื่อมโทรม = 12.5		2) สะพานวังโดนด ต.สองพี่น้อง อ.นายายอาม (KWT01)	NH ₃ -N ^(2,3)	พอใช้ (66.2)	3
16. แม่น้ำตราด จ.ตราด (4 สถานี)	พอใช้ (68.0)	ดี = 43.8 พอใช้ = 50.0 เสื่อมโทรม = 6.2	DO = 18.8(3)(3) NH ₃ -N = 50.0(8)(3)	1) ปากน้ำบ้านด่านเก่า อ.เมือง (TR01)	DO ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2)	พอใช้ (67.2)	3
				2) สะพานบ้านท่าแพ อ.เมือง (TR02)	NH ₃ -N ^(1,2,4)	พอใช้ (65.0)	
				3) สะพานวัดท่าประดู่ อ.เมือง (TR03)	DO ⁽²⁾ , NH ₃ -N ⁽¹⁾	พอใช้ (69.6)	
				4) สะพานบ้านท่ากระท้อน อ. เมือง (TR04)	DO ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(3,4)	พอใช้ (70.1)	
17. แม่น้ำเวฬุ จ.ตราด (7 สถานี)	พอใช้ (67.8)	ดีมาก = 3.6 ดี = 25.0 พอใช้ = 57.1 เสื่อมโทรม = 14.3	DO = 82.1(23)(7) BOD = 17.9(5)(2) TCB = 10.7(3)(2) NH ₃ -N = 60.7(17)(5)	1) ปากแม่น้ำเวฬุ บ้านอ่างกระปอง อ.เขาสมิง จ.ตราด (WR01)	DO ^(1,2,3)	ดี (78.5)	2
				2) แหลมโปรเปรต อ.เขาสมิง จ.ตราด (WR02)	DO ^(1,2,3,4) , NH ₃ -N ^(1,3)	ดี (73.0)	
				3) สะพานใจแจ่ม บ้านท่าจอด อ. เขาสมิง จ.ตราด (WR03)	DO ^(1,2,3,4) , BOD ^(2,4) , NH ₃ -N ^(1,3,4)	พอใช้ (62.1)	
				4) ปากคลองพนมพริก อ.เขาสมิง จ.ตราด (WR04)	DO ^(1,2,3) , NH ₃ - N ^(1,2,4)	พอใช้ (64.1)	
				5) วัดคดคาราม อ.ขลุง จ.จันทบุรี (WR05)	DO ⁽³⁾ , BOD ^(1,2) , TCB ⁽²⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3,4)	พอใช้ (63.9)	
				6) แหลมงาม อ.ขลุง จ.จันทบุรี (WR06)	DO ^(1,2,3,4) , TCB ^(2,3) , NH ₃ -N ^(1,3,4)	พอใช้ (65.2)	
				7) ปากคลองวันยาว อ.ขลุง (WR07)	DO ^(1,2,3,4) , BOD ⁽³⁾ , NH ₃ -N ^(2,4)	พอใช้ (67.6)	
18. คลองบางพระ จ. ตราด (5 สถานี)	เสื่อมโทรม (58.9)	ดี = 15.8 พอใช้ = 21.1 เสื่อมโทรม = 63.1	DO = 42.1(8)(3) BOD = 10.5(2)(2) TCB = 21.1(4)(1) FCB = 21.1(4)(2) NH ₃ -N = 78.9(15)(5)	1) ทำเทียบเรือ ด้านหน้าศาลเจ้า พ่อ เกาะปู ต.หนองคันทรอ อ. เมือง (TBP01)	NH ₃ -N ^(1,3)	พอใช้ (66.2)	เทียบเคียง ประเภทที่ 3
				2) คลองบางพระ ต.เนินทราย อ.เมือง (TBP02)	NH ₃ -N ^(1,3,4)	พอใช้ (64.5)	
				3) สะพานคลองบางพระ ต.หนองเสม็ด อ.เมือง (TBP03)	DO ^(1,2,4) , TCB ⁽³⁾ , FCB ⁽³⁾ , NH ₃ -N ^(1,2,3,4)	เสื่อมโทรม (56.2)	
				4) สะพานคลองบางพระ ต. บางพระ อ.เมือง (TBP04)	DO ^(1,2,4) , BOD ⁽⁴⁾ , TCB ^(1,2) , FCB ^(2,3) , NH ₃ -N ^(1,2,4)	เสื่อมโทรม (53.0)	
				5) ประตุน้ำอ่างเก็บน้ำเขา ระกำ ต.หนองโสน อ.เมือง (TBP05)	DO ^(2,4) , BOD ⁽⁴⁾ , TCB ⁽²⁾ , FCB ⁽²⁾ , NH ₃ - N ^(1,2,4)	เสื่อมโทรม (57.3)	

แหล่งน้ำ	ผลประเมิน โดยรวม คุณภาพน้ำ ของแหล่งน้ำ (ค่า WQI เฉลี่ย)	ร้อยละคุณภาพน้ำ ของแหล่งน้ำ (ประเมินจาก ค่า WQI รายจุด รายครั้ง)	ร้อยละของปัญหา คุณภาพน้ำที่พบจากการ ตรวจวัดทั้งหมด (จำนวนครั้งที่พบปัญหา) (จำนวนจุดที่พบปัญหา)	คุณภาพน้ำรายจุด			แหล่งน้ำ ประเภทที่
				จุดเก็บตัวอย่างน้ำ	พารามิเตอร์ที่พบ เกินมาตรฐาน*	ประเมิน WQI	
19. แม่น้ำ เจ้าพระยา จ.สมุทรปราการ (2 สถานี)	เสื่อมโทรม (39.1)	เสื่อมโทรม = 87.5 เสื่อมโทรมมาก = 12.5	DO = 37.5(3)(1) BOD = 75.0(6)(2) TCB = 75.0(6)(2) FCB = 75.0(6)(2) NH ₃ -N = 87.5(7)(2)	1) ศาลากลางจังหวัด สมุทรปราการ (CH01)	DO ⁽³⁾ , BOD ^(1,3,4) , TCB ^(1,2,3) , FCB ^(1,2,3) , NH ₃ -N ^(2,3,4)	เสื่อมโทรม (37.8)	4
				2) ที่ว่าการอำเภอพระประแดง (CH03)	DO ^(2,4) , BOD ^(1,2,4) , TCB ^(2,3,4) , FCB ^(2,3,4) , NH ₃ -N ^(1,2,3,4)	เสื่อมโทรม (40.4)	
20.คลองลัดหลวง จ.สมุทรปราการ (2 สถานี)	เสื่อมโทรม (33.7)	เสื่อมโทรม = 37.5 เสื่อมโทรมมาก = 62.5	DO = 75.0(6)(2) BOD = 100(8)(2) TCB = 75.0(6)(1) FCB = 87.5(7)(2) NH ₃ -N = 100(8)(2)	1) ทำน้ำวัดโปรดเกศ ต.บางพึ่ง อ.พระประแดง (CLL01)	DO ^(2,3,4) , BOD ^(1,2,3,4) , TCB ^(2,3,4) , FCB ^(2,3,4) , NH ₃ -N ^(1,2,3,4)	เสื่อมโทรม (32.4)	เทียบเคียง ประเภทที่ 3
				2) ทำน้ำประตुरะบายน้ำคลองลัด หลวง ต.บางครุ อ.พระประแดง (CLLO2)	DO ^(2,3,4) , BOD ^(1,2,3,4) , TCB ^(1,2,3) , FCB ^(1,2,3,4) , NH ₃ -N ^(1,2,3,4)	เสื่อมโทรม (34.9)	

* มาตรฐาน* มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ.2537 ทั้งนี้ พิจารณาตามการกำหนดประเภทคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ ซึ่งกำหนดโดยกรมควบคุมมลพิษ

- (1) : ไม่เป็นไปตามมาตรฐานในช่วงเดือน ก.พ.67
- (2) : ไม่เป็นไปตามมาตรฐานในช่วงเดือน พ.ค.67
- (3) : ไม่เป็นไปตามมาตรฐานในช่วงเดือน ส.ค.67
- (4) : ไม่เป็นไปตามมาตรฐานในช่วงเดือน พ.ย.67

DO : Dissolved Oxygen (ออกซิเจนละลายในน้ำ)
BOD : Biochemical Oxygen Demand (ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์)
TCB : Total Coliform Bacteria (การปนเปื้อนแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด)
FCB : Fecal Coliform Bacteria (การปนเปื้อนแบคทีเรียกลุ่มฟิโคไลฟอร์ม)
NH₃-N : แอมโมเนีย NO₃-N : ไนเตรต TP : ฟอสฟอรัสรวม
Mn : แมงกานีส As : สารหนู

ค่าดัชนีคุณภาพน้ำ WQI (Water Quality Index)

โดยพิจารณา 5 พารามิเตอร์ (DO BOD TCB FCB NH₃-N)

ค่า WQI 91-100 คุณภาพน้ำดีมาก

ค่า WQI 71-90 คุณภาพน้ำดี

ค่า WQI 61-70 คุณภาพน้ำพอใช้

ค่า WQI 31-60 คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม

2.2 ระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ดำเนินการตรวจสอบติดตามระบบบำบัดรวบรวมและบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปีงบประมาณ 2567 จำนวน 25 แห่ง ในพื้นที่รับผิดชอบดังนี้

จังหวัดชลบุรี จำนวน 11 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เมืองพัทยา (วัดหนองใหญ่)

เมืองพัทยา (วัดบุญญ์กัญจนาราม) เกาะล้าน (หาดแสม)

เกาะล้าน (หาดตาแหวน) เทศบาลนครแหลมฉบัง

เทศบาลเมืองพนัสนิคม เทศบาลเมืองแสนสุข (เหนือ)

เทศบาลเมืองแสนสุข (ใต้) เทศบาลเมืองศรีราชา

และเทศบาลตำบลบางเสร่

จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 2 แห่ง คือ

เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา และเทศบาลตำบลบางคล้า

จังหวัดระยอง จำนวน 7 แห่ง คือ

เทศบาลนครระยอง เทศบาลเมืองมาบตาพุด

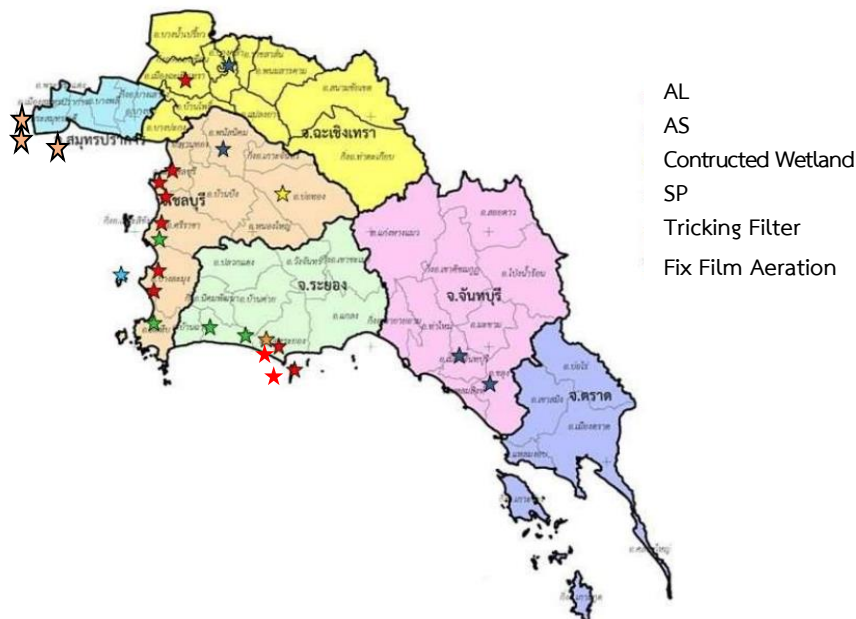
เทศบาลตำบลบ้านเพ องค์การบริหารส่วนตำบลเพ (เกาะเสม็ด/

อ่าวลูกโยน (แห่งที่ 1 และ 2), หาดทรายแก้ว) เทศบาลตำบลบ้านฉาง

จังหวัดจันทบุรี จำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วย เทศบาลเมืองจันทบุรี และเทศบาลเมืองขลุง

จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 3 แห่งประกอบด้วย เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย เทศบาลเมืองแพรกษา

และเทศบาลตำบลบางพลี

รูปที่ 2-4 สถานที่ตั้งระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี)

ตารางที่ 2-4 รายละเอียดการบริหารจัดการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงาน
สิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี)

จังหวัด	ระบบบำบัดน้ำเสีย	ชนิดระบบ บำบัด	การรองรับน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)	ผู้รับหน้าที่เดินระบบบำบัด			สถานะภาพ ระบบ บำบัดน้ำเสีย
				ตนเอง	อจน.	เอกชน	
ชลบุรี	อบจ.ชลบุรี ¹	AS 2 Step	22,500			✓	เดินระบบ
	เมืองพัทยา (ซอยวัดหนองใหญ่) ¹	AS	105,000 (Phase I: 65,000 Phase II: 40,000 เปิดใช้งานปี2565)			✓	เดินระบบ
	เมืองพัทยา (ซอยวัดบุญยัถญาณาราม) ¹	AS (SBR)	43,000 (Phase I: 23,000 Phase II: 20,000 ยังไม่เปิดใช้งาน)			✓	เดินระบบ
	เมืองพัทยาเกาะล้าน(หาดตา แหวน) ²	Tricking Filter +RO	990	✓			เดินระบบ
	เมืองพัทยาเกาะล้าน (หาดแสม) ²	Tricking Filter+ RO	300	✓			ปรับปรุงระบบ
	ทน.แหลมฉบัง ¹	AL	7,500	✓			เดินระบบ
	ทม.ศรีราชา ¹	AS (OD)	18,000		✓		เดินระบบ
	ทม.พนัสนิคม ¹	SP	5,380	✓			เดินระบบ
	ทม.แสนสุข(แสนสุขเหนือ) ¹	AS (OD)	14,000		✓		เดินระบบ
	ทม.แสนสุข (แสนสุขใต้) ¹	AS (OD)	9,000		✓		เดินระบบ
	ทต.บางเสร่ ¹	AL	5,400		✓		เดินระบบ
ฉะเชิงเทรา	ทม.ฉะเชิงเทรา ¹	AS (OD)	24,000	✓			เดินระบบ
	ทต.บางคล้า ¹	SP	5,000	✓			เดินระบบ

ตารางที่ 2-4 รายละเอียดการบริหารจัดการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) (ต่อ)

จังหวัด	ระบบบำบัดน้ำเสีย	ชนิดระบบบำบัด	การรองรับน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)	ผู้รับหน้าที่เดินระบบบำบัด			สถานะภาพระบบบำบัดน้ำเสีย
				ตนเอง	อจน.	เอกชน	
ระยอง	ทน.ระยอง ²	Fix Film Aeration	1,000		✓		เดินระบบ
	ทม.มาบตาพุด ¹	AL	15,000		✓		เดินระบบ
	ทต.บ้านเพ ¹	AS (OD)	8,000		✓		เดินระบบ
	อบต.เพ เกาะเสม็ด อ่าวลูกโยน แห่งที่ 1 ²	AS (RBC)	300			✓	เดินระบบ
	อบต.เพ เกาะเสม็ด หาดทรายแก้ว ²	AS (RBC)	1,000			✓	เดินระบบ
	อบต.เพ เกาะเสม็ด อ่าวลูกโยน แห่งที่ 2 ²	AS (RBC)	500			✓	เดินระบบ
จันทบุรี	ทม.จันทบุรี ¹	SP	17,000	✓			เดินระบบ
	ทม.ขลุง ¹	SP	4,500	✓			เดินระบบ
สมุทรปราการ	ทม.ปู่เจ้าสมิงพราย ²	Fix Film Aeration	1,000		✓		เดินระบบ
	ทม.แพรกษา ²	Fix Film Aeration	1,000		✓		เดินระบบ
	ทต.บางพลี ²	Fix Film Aeration	600		✓		เดินระบบ
รวม			309,970	10	8	6	

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี)

หมายเหตุ ¹ เป็นระบบบำบัดน้ำเสียแบบชุมชนรวม

² เป็นระบบบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคาร

1. การบริหารจัดการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย

การบริหารจัดการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) พบว่า มีความสามารถรองรับน้ำเสียสูงสุด 309,970 ลูกบาศก์เมตร/วัน โดยจังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดที่รองรับน้ำเสียสูงสุด คือ จำนวน 231,070 ลูกบาศก์เมตร/วัน รองลงมา คือ จังหวัดฉะเชิงเทรารองรับน้ำเสีย จำนวน 29,000 ลูกบาศก์เมตร/วัน จังหวัดสมุทรปราการรองรับน้ำเสียน้อยที่สุด จำนวน 2,600 ลูกบาศก์เมตร/วัน ทั้งนี้จังหวัดตราดยังไม่มีดำเนินการเดินระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียชุมชน

1.1 ประเภทระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนจำนวน 15 ระบบ และระบบบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคาร 9 ระบบ (ระบบบำบัด น้ำเสียชุมชนขนาดเล็กรองรับน้ำเสียเข้าระบบบำบัดน้ำเสียสูงสุดไม่เกิน 1,000 ลูกบาศก์เมตร/วัน) โดยระบบบำบัดน้ำเสียดังกล่าวจะอยู่ในพื้นที่เกาะท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ คือ เกาะล้าน เมืองพัทยา จำนวน 2 ระบบ และองค์การบริหารส่วนตำบลเพ เกาะเสม็ด จำนวน 3 ระบบ

1.2 ผู้รับผิดชอบการเดินระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการรับผิดชอบการเดินระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย สามารถแบ่งการบริหารการดำเนินการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ดังนี้

- ดำเนินการเดินระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 8 ระบบ
- ดำเนินการเดินระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียโดยว่าจ้างเอกชน จำนวน 6 ระบบ
- ดำเนินการเดินระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียว่าจ้างองค์การจัดการน้ำเสีย จำนวน 11 ระบบ

1.3 สถานภาพของระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถานภาพของระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 24 ระบบ พบว่า ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 23 ระบบ และระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 1 ระบบ คือ ระบบบำบัดน้ำเสีย เมืองพัทยา เกาะล้าน - หาดแสม เนื่องจาก เป็นระบบบำบัดน้ำเสียกลุ่มอาคารขนาดเล็กที่ต้องรวบรวมน้ำเสียจากสถานประกอบการในพื้นที่หาดแสม ซึ่งบางสถานประกอบการมีการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียอยู่แล้วและระบายลงสู่หาด ประกอบอยู่ใกล้พื้นที่ป่าชายเลนส่งผลให้น้ำทะเลไหลเข้าสู่ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ทำให้ระบบต้องดำเนินการบำรุงรักษาและซ่อมแซมเครื่องจักรอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 2-5 รายละเอียดการบริหารจัดการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ในพื้นที่สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) แยกตามรายจังหวัด ปี 2567

จังหวัด	การรองรับน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)	ประเภทระบบ		ผู้รับหน้าที่เดินระบบ			สถานะภาพ		
		รวม	กลุ่ม อาคาร	ตนเอง	อจน.	เอกชน	เดิน ระบบ	ไม่เดิน ระบบ	ปรับปรุง
ชลบุรี	191,070	9	2	4	4	3	10	-	1
ฉะเชิงเทรา	29,000	2	-	2	-	-	2	-	-
ระยอง	26,800	2	5	-	4	3	5	2	-
จันทบุรี	21,500	2	-	2	-	-	2	-	-
สมุทรปราการ	2,600	-	3	-	3	-	3	-	-
รวม	270,970	15	10	8	11	6	22	2	1

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี)

เมื่อนำข้อมูลระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ประจำปี 2567 ในพื้นที่สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ประกอบด้วย ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง จันทบุรี ตราด และสมุทรปราการ พบว่า มีจำนวนประชากรทั้งหมด 5,229,288 คน โดยมีปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นทั้งหมดจำนวน 784,393.20 ลูกบาศก์เมตร/วัน โดยมี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการให้บริการรวบรวมและบำบัดน้ำเสียชุมชน รองรับปริมาณน้ำเสียจำนวน 131,612.74 ลูกบาศก์เมตร/วัน (ข้อมูลปริมาณน้ำเสียช่วงเดือนมกราคม - ธันวาคม 2567) คิดเป็นร้อยละ 16.78 ของปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นทั้งหมด

ทั้งนี้จังหวัดชลบุรี สามารถดำเนินการรวบรวมน้ำเสียที่เกิดขึ้นมาเพื่อบำบัดได้มากที่สุด จำนวน 97,421.04 ลูกบาศก์เมตร/วัน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.29 ของปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น รองลงมา คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถดำเนินการรวบรวมน้ำเสียที่เกิดขึ้นเพื่อบำบัด จำนวน 21,781 ลูกบาศก์เมตร/วัน หรือคิดเป็นร้อยละ 19.91 ของปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 2-6 ปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นและปริมาณน้ำเสียที่เข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่ความรับผิดชอบ
ของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ปี 2567

จังหวัด	จำนวน ประชากร (คน)	ปริมาณน้ำเสียที่ เกิดขึ้น (ลูกบาศก์เมตร/วัน)	ปริมาณน้ำที่ระบบบำบัดน้ำเสียใน พื้นที่สามารถบำบัดได้ (ลูกบาศก์เมตร/วัน)	ร้อยละ การบำบัดน้ำเสีย
ชลบุรี	1,612,091	241,813.65	97,421.04	40.29
ฉะเชิงเทรา	729,218	109,382.70	21,781	19.91
ระยอง	774,293	116,143.95	3,615.36	3.11
จันทบุรี	531,536	79,730.40	7,500	9.41
ตราด	217,110	32,566.50	-	-
สมุทรปราการ	1,365,040	204,756.00	1,295.34	0.63
รวม	5,229,288	784,393.20	131,612.74	16.78

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี)

2. ศักยภาพระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน และระบบบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 25 แห่ง ในพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดระยอง และจังหวัดจันทบุรี และสมุทรปราการ มีความสามารถรองรับน้ำเสียสูงสุด จำนวน 270,970 ลูกบาศก์เมตร/วัน แต่มีน้ำเสียเข้าสู่ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 131,612.74 ลูกบาศก์เมตร/วัน คิดเป็นร้อยละ 48.57 ลูกบาศก์เมตร/วัน

3. ผลวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง

ผลวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง จากการติดตามประเมินผลประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน และระบบบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 25 แห่ง ในพื้นที่ 5 จังหวัด ประกอบด้วย ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง จันทบุรี และสมุทรปราการ โดยเปรียบเทียบคุณภาพน้ำทิ้ง ตามค่ามาตรฐานการควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามตารางที่ 2-7 พบว่า ระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนและระบบบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเดินระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียจำนวน 25 แห่ง โดยมีผลคุณภาพน้ำทิ้งที่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานกฎหมายกำหนดจำนวน 17 แห่ง และมีผลคุณภาพน้ำทิ้งที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานกฎหมายกำหนด จำนวน 8 แห่ง โดยพบว่า ค่าคุณภาพน้ำทิ้งที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานมากที่สุด คือ ค่าฟอสฟอรัสทั้งหมด (Total Phosphorus) จำนวน 6 ระบบ รองลงมา คือ ค่า BOD จำนวน 3 ระบบ ไนโตรเจนทั้งหมด (Total Nitrogen) จำนวน 2 ระบบ ค่าของแข็งแขวนลอย (Suspended Solids) จำนวน 2 ระบบ และค่าไขมันและน้ำมัน จำนวน 1 ระบบ (ตามตารางที่ 2-7)

ตารางที่ 2-7 ปริมาณน้ำเข้าระบบบำบัดน้ำเสียและคุณภาพน้ำทิ้งในพื้นที่สำนักงานสิ่งแวดล้อม
และควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ปี 2567

จังหวัด	ระบบบำบัดน้ำเสีย	ความสามารถ รองรับน้ำเสีย	น้ำเสียเข้าระบบ บำบัด	รองรับน้ำเสีย ได้เพิ่มขึ้น	ผลการตรวจคุณภาพน้ำทิ้ง				
		(ลบ.ม./วัน)	(ลบ.ม./วัน)	(ร้อยละ)	BOD	SS	G&O	TN	TP
ชลบุรี	อบจ.ชลบุรี	22,500	2,596.23	88.46	✓	✓	✓	✓	✓
	เมืองพัทยา (ซอยวัดหนองใหญ่)	65,000	48,190.00	25.86	✓	✓	✓	✓	×
	เมืองพัทยา (ซอยวัดบุญญ์กาญจนาราม)	43,000	15,156.59	64.75	✓	✓	✓	×	×
	เมืองพืทยากะลั่น หาดตาแหวน	990	990	0	×	✓	✓	✓	✓
	เมืองพืทยากะลั่น (หาดแสม)	300	ปรับปรุง	-	✓	✓	✓	✓	✓
	เทศบาลนครแหลมฉบัง	7,500	666	91.12	×	✓	✓	✓	×
	เทศบาลเมืองศรีราชา	18,000	9,336.34	48.13	✓	✓	✓	✓	✓
	เทศบาลเมืองพนัสนิคม	5,380	2,400	55.39	✓	×	✓	✓	✓
	ทม.แสนสุข(แสนสุขเหนือ)	14,000	11,264.47	19.54	✓	✓	✓	✓	✓
	ทม.แสนสุข (แสนสุขใต้)	9,000	3,400	62.22	✓	✓	✓	✓	×
	เทศบาลตำบลบางเสร่	5,400	3,421.41	36.64	✓	✓	✓	✓	✓
	เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา	24,000	19,781	17.58	✓	✓	✓	✓	✓
ฉะเชิงเทรา	เทศบาลตำบลบางคล้า	5,000	2,000	60.00	✓	✓	✓	✓	✓
ระยอง	ทน.ระยอง	1,000	600	40.00	✓	✓	✓	✓	✓
	ทม.มาบตาพุด	15,000	2,116.57	85.89	✓	✓	✓	✓	✓
	ทต.บ้านเพ	8,000	614.40	92.36	✓	✓	✓	✓	✓
	อบต.เพ เกาะเสม็ด อ่าวลูกโยน แห่งที่ 1	300	-	100.00	✓	✓	✓	✓	✓
	อบต.เพ เกาะเสม็ด หาดทรายแก้ว	1,000	-	100.00	×	×	×	×	×
	อบต.เพ เกาะเสม็ด อ่าวลูกโยน แห่งที่ 2	500	200	60.00	✓	✓	✓	✓	×
	ทต.บ้านฉาง	1,000	84.39	91.56	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2-7 ปริมาณน้ำเข้าระบบบำบัดน้ำเสียและคุณภาพน้ำทิ้งในพื้นที่สำนักงานสิ่งแวดล้อม
และควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ปี 2567 (ต่อ)

จังหวัด	ระบบบำบัดน้ำเสีย	ความสามารถ รองรับน้ำเสีย	น้ำเสียเข้าระบบ บำบัด	รองรับน้ำเสีย ได้เพิ่มขึ้น	ผลการตรวจคุณภาพน้ำทิ้ง				
		(ลบ.ม./วัน)	(ลบ.ม./วัน)	(ร้อยละ)	BOD	SS	G&O	TN	TP
จันทบุรี	ทม.จันทบุรี	17,000	5,000	70.59	✓	✓	✓	✓	✓
	ทม.ชลบุรี	4,500	2,500	44.44	✓	✓	✓	✓	✓
สมุทรปราการ	ทม.แพรกษา	1,000	215.11	78.49	✓	✓	✓	✓	✓
	ทม.ปู่เจ้าสมิงพราย	1,000	826.98	17.30	✓	✓	✓	✓	✓
	ทต.บางพลี	600	253.25	57.79	✓	✓	✓	✓	✓
รวม		270,970	131,613	56.00	1	1	1	5	3

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี)

ทั้งนี้ ผลคุณภาพน้ำทิ้งที่ออกจากระบบบำบัดน้ำเสียไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานกฎหมาย ส่วนมากจะไม่ผ่านดัชนีค่าฟอสฟอรัสทั้งหมด (Total Phosphorus) จำนวน 6 ระบบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด เสื้อผ้า หรือร่างกาย ซึ่งน้ำทิ้งที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนที่มีค่าฟอสฟอรัสทั้งหมด (Total Phosphorus) ที่มีค่าเกินมาตรฐานน้ำทิ้งระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน เมื่อระบายลงสู่แหล่งน้ำอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยา

4. ปัญหาและอุปสรรค

4.1 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

4.1.1 โครงสร้างและระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย

1) ระบบรวบรวมน้ำเสียชำรุด โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีการสร้างหรือปรับปรุงโครงสร้างระบบสาธารณูปโภค เช่น สร้างถนน วางท่อประปา หรือการวางเสาไฟฟ้าหรือวางสายไฟฟ้าลงดิน เป็นต้น บางครั้งก่อให้เกิดฝุ่นหรือเศษวัสดุก่อสร้างลงในระบบรวบรวมน้ำเสีย หรือไม่ก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายกับท่อรวบรวมน้ำเสีย จึงส่งผลให้ปริมาณน้ำเสียที่เข้าระบบบำบัดน้ำเสียมาก ได้แก่ เทศบาลนครแหลมฉบัง เทศบาลเมืองมาบตาพุด เป็นต้น

2) ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ที่ออกแบบเกิน 20 ปีขึ้นไป จะมีการประเมินการออกแบบรวบรวมน้ำเสียประมาณร้อยละ 10 - 20 ของพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ออกระบบบำบัด น้ำเสียประเมินการรองรับระบบบำบัดน้ำเสียสูงสุด 20 - 30 ปี ส่งผลให้ปริมาณน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียปริมาณค่อนข้างน้อย

3) สภาพที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสีย ส่งผลกระทบต่อการรวบรวมน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย เช่น กรณี ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมืองมาบตาพุดที่ระบบบำบัดน้ำเสียตั้งอยู่ที่สูง ระบบบำบัด น้ำเสียเทศบาลเมืองแสนสุข (แสนสุขใต้) ซึ่งระบบบำบัดน้ำเสียตั้งอยู่ใกล้กับชายหาดวนนภาเมื่อน้ำทะเลหนุนขึ้นสูงหรือ

ประตูกั้นน้ำในระบบรวบรวมน้ำเสียไม่มีประสิทธิภาพที่อาจส่งผลให้น้ำทะเลเข้าสู่ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียส่งผลกระทบต่ออุปกรณ์เครื่องและเครื่องจักรของระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย

3) ระบบรวบรวมน้ำเสีย มีอายุการใช้งานอย่างยาวนาน ส่งผลต่อการรวบรวมน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียมีปริมาณลดลงจากเดิม เช่น ท่อรวบรวมน้ำเสียเกิดรอยรั่ว เครื่องสูบน้ำเสียมีสภาพชำรุดตามอายุการใช้งาน สถานีสูบน้ำเสียแผงวงจรไฟฟ้าเสื่อมสภาพตามอายุการใช้งาน เป็นต้น

4) ระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการปรับปรุงบำรุงรักษาโครงสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เช่น บ่อดักกรวดทราย บ่อเติมอากาศ หรือบ่อดกตะกอน เป็นต้น ส่งผลกระทบให้น้ำเสียที่ถูกรวบรวมเข้าสู่ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ไม่สามารถดำเนินการบำบัดน้ำเสียได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ

5) ระบบบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคาร ส่วนมากจะอยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเกาะเมื่อมีสถานการณ์ส่งผลกระทบกับภาคการท่องเที่ยวและบริการ จะส่งกับปริมาณน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย จนทำให้ระบบบำบัดน้ำเสียดังกล่าวมีปริมาณน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียไม่เพียงพอ ส่งผลกระทบต่อการเดินระบบบำบัดน้ำเสีย เนื่องจากมีปริมาณน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียน้อย ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงตะกอนภายในระบบบำบัดน้ำเสีย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นต้องจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการเดินระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคาร ซึ่งอาจต้องมีการคำนึงถึงงบประมาณในการบริหารจัดการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียกับความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมต่อไป

6) น้ำเสียนอกพื้นที่รับผิดชอบเข้าสู่ระบบรวบรวมน้ำเสีย ส่งผลมีปริมาณน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียเพิ่มขึ้น เช่น เทศบาลเมืองศรีราชา เทศบาลเมืองแสนสุข และเมืองพัทยา เป็นต้น

4.1.2 การบริหารจัดการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่พร้อมในการออกเทศบัญญัติ เรื่อง การจัดเก็บค่าบริการระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ เทศบาลนครแหลมฉบัง เทศบาลเมืองพนัสนิคม เทศบาลตำบลบางคล้า เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา เทศบาลเมืองมาบตาพุด เทศบาลตำบลบ้านเพ เทศบาลเมืองขลุง เทศบาลเมืองจันทบุรี เทศบาลตำบลบางพลี และเทศบาลเมืองแพรกษา เป็นต้น

2) กฎ ระเบียบ เรื่องการบริหารจัดการน้ำเสีย ไม่เอื้ออำนวยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งขาดแคลนเจ้าหน้าที่และบุคลากรการดูแลระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจการเดินระบบบำบัดน้ำเสีย จึงขาดความรู้ความเข้าใจในการเดินระบบ ตลอดจนดูแลและรักษาระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง

4) ปัญหาประชาชนไม่คัดแยกขยะ ส่งผลให้มีขยะลอยมาในระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย โดยเฉพาะขยะประเภทถุงพลาสติก และยางรัดถุงแกง เป็นต้น ซึ่งส่งผลทำให้เครื่องจักรชำรุด

4.2 การดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียไม่มีประสิทธิภาพ

1) ระบบบำบัดน้ำเสียที่มีอายุการใช้งานมานานกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีสภาพทรุดโทรม ต้องหยุดระบบเพื่อซ่อมบำรุง บ่อยครั้ง บางแห่งไม่มีงบประมาณในการซ่อมบำรุง หรือระยะเวลาการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียนาน เช่น การบรรจุเข้าสู่ แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด หรืองบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง

2) บ้านเรือนประชาชนหรือแหล่งกำเนิดมลพิษไม่มีการติดตั้งถังดักไขมัน ส่งผลให้มีปริมาณไขมันและน้ำมันเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียค่อนข้างสูง เมื่ออยู่ในท่อรวบรวมน้ำเสียเป็นระยะเวลานานและปริมาณของน้ำเสียที่อยู่ในท่อรวบรวมน้ำเสียน้อยส่งผลให้น้ำเสียที่มีไขมันหรือน้ำมันเริ่มคั่งสภาพเกิดไขมันและน้ำมันจับกันเป็นกลุ่มก้อนแข็งตัวภายในระบบรวบรวมน้ำเสียส่งผลเกิดการไหลของน้ำเสียภายในท่อรวบรวมน้ำเสียลดลงหรือเกิดการอุดตันของท่อรวบรวมน้ำเสียได้

3) ระบบบำบัดน้ำเสียอยู่ใกล้กับทะเล มีปัญหาจากน้ำทะเลเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือ ไขมันความเค็ม กัดกร่อนอุปกรณ์หรือเครื่องจักรที่เป็นโลหะ เกิดสนิมทำให้อุปกรณ์ชำรุดและเสื่อมสภาพไวกว่าปกติ เช่น โรงปรับปรุงคุณภาพน้ำแสนสุขใต้ โรงปรับปรุงคุณภาพเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ระบบบำบัดน้ำเสีย เทศบาลตำบลบ้านเพ เป็นต้น

4) ค่าใช้จ่ายการดำเนินระบบบำบัดน้ำเสียสูง เช่น ค่าไฟฟ้าสำหรับเครื่องสูบน้ำเสียและเครื่องเติมอากาศ ค่าซ่อมบำรุงและดูแลรักษาระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

5) ระบบบำบัดน้ำเสียบางแห่งขาดการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่อง หรือขาดเครื่องตรวจสอบคุณภาพน้ำภาคสนามเพื่อเป็นการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียก่อนระบายลงสู่สิ่งแวดล้อม

5. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย

1) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำเสียชุมชน โดยสนับสนุนการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียให้สามารถบำบัดน้ำเสียได้ตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนดและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อาทิ

(1) สนับสนุน จัดหางบประมาณสำหรับการซ่อมบำรุงระบบบำบัดน้ำเสีย

(2) หน่วยงานส่วนกลางกำหนดกลไกสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม ตามความจำเป็นและบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ควรดำเนินการจัดเก็บค่าบริการจัดการบำบัดน้ำเสียในพื้นที่ให้บริการ เพื่อเป็นงบประมาณสำหรับการดำเนินการดูแลรักษาและเพื่อประสิทธิภาพระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริเวณพื้นที่ติดริมแม่น้ำ ชายทะเล และเกาะท่องเที่ยว มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนรวม (Central Wastewater Treatment Plant) หรือแบบกลุ่มอาคาร (Cluster Wastewater Treatment Plant)

3) ส่งเสริมให้มีการบำบัดน้ำเสีย ณ แหล่งกำเนิด โดยจัดหาระบบบำบัดน้ำเสียเบื้องต้น อาทิ ถังดักไขมันในอาคารบ้านเรือน ติดตั้งบ่อเกรอะโดยเฉพาะบ้านเรือนริมแม่น้ำ เพื่อลดปัญหาการระบายน้ำเสียโดยไม่มีการบำบัดน้ำเสียก่อนระบายลงสู่สิ่งแวดล้อม

4) ส่งเสริมแหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกควบคุมตามกฎหมายมีการเดินระบบบำบัดน้ำเสียที่สามารถบำบัดน้ำเสียผ่านเกณฑ์มาตรฐานกำหนดเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐ

5) หน่วยงานราชการส่วนกลางควรทบทวน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย ได้อย่างครอบคลุมทุกพื้นที่

6) สนับสนุนงบประมาณในพื้นที่ที่มีการบริหารจัดการน้ำเสีย ดำเนินการประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คูคลอง

7) จัดทำแผนบริหารจัดการน้ำเสีย ระดับจังหวัด และจัดประชุมชี้แจงแผนบริหารจัดการน้ำเสียให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย พร้อมสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแผน

8) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ หรือการเดินระบบบำบัดน้ำเสียที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีตำแหน่งข้าราชการมีเหมาะสม และอัตราเพียงพอกับขนาดและองค์ความรู้กับระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียดังกล่าว

	
บ่อดักน้ำเสียของต.บางพลี ก่อนถึงสถานีสูบน้ำเสีย พบขยะและถุงพลาสติกจำนวนมาก	ท่อรวบรวมน้ำเสียหลักเทศบาลเมืองศรีราชาชำรุด

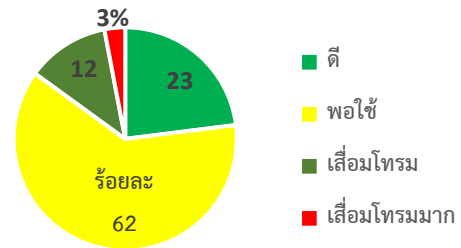
	
ระบบบำบัดน้ำเสียทม.ฉะเชิงเทรา ที่กำลังเดินระบบ	ระบบป้องกันของเทศบาลเมืองจันทบุรี
	
ระบบการกำจัดกลิ่นเหม็นจากน้ำเสีย ของระบบบำบัดน้ำเสียเมืองพัทยา (ซอยวัดบุญญ์กัญจนาราม)	ระบบบำบัดน้ำเสียองค์การบริหารตำบลเพ เกาะเสม็ด – อ่าวลูกโยน แห่งที่ 1

รูปที่ 2-5 การติดตามตรวจสอบระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย

2.3 คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

สถานการณ์คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง พื้นที่ภาคตะวันออก ปี 2567 จากผลการประเมินคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง โดยใช้ดัชนี MWQI (Marine Water Quality Index) เฉลี่ยทั้งปี (จากการตรวจวัด 2 ครั้ง : ช่วงเดือนมีนาคม 2567 และมิถุนายน 2567) พบว่า คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 62 (40 จุด) โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 23 (15 จุด) เสื่อมโทรม ร้อยละ 12 (8 จุด) และเสื่อมโทรมมาก ร้อยละ 2 (3 จุด) ของจุดเก็บทั้งหมด ตามลำดับ แสดงดังรูปที่ 2-6 และรายละเอียดตารางที่ 2-8 และรูปที่ 2-7

รูปที่ 2-6 ร้อยละคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งพื้นที่ภาคตะวันออก ในภาพรวม ปี 2567

ตารางที่ 2-8 ผลการประเมินคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง ของพื้นที่ภาคตะวันออก ปี 2567

เกณฑ์ประเมิน	ร้อยละ	จุดเก็บตัวอย่าง
ดี	23 (15 จุด)	<u>จังหวัดชลบุรี</u> : ท่าเรือแหลมฉบัง (500 ม.) <u>เกาะสีชัง</u> : หาดถ้ำพัง เกาะสีชัง (10 ม.) <u>จังหวัดระยอง</u> : หาดแม่รำพึง (10 ม.) <u>เกาะเสม็ด-เกาะกูด</u> : ท่าเรือหน้าด่าน (เกาะเสม็ด :10 ม.) หาดทรายแก้ว (เกาะเสม็ด : 100 ม.) อ่าวไผ่ (เกาะเสม็ด 2 จุด : 10 ม., 100 ม.) อ่าวพร้าว (เกาะเสม็ด: 10ม. เกาะกูด (หน้าบ้านพักอุทยาน : 100 ม.) เกาะกูด (ตะวันตก : 100 ม.) อ่าวทับทิม (เกาะเสม็ด: 10 ม.) อ่าวพร้าว (เกาะเสม็ด: 500 ม.) <u>จังหวัดจันทบุรี</u> :อ่าวคู้กระเบน (500ม.) หาดแหลมเสด็จ(10 ม.)⁺ <u>จังหวัดตราด</u> : ปากคลองใหญ่ (100 ม.)⁺
พอใช้	62 (40 จุด)	<u>จังหวัดชลบุรี</u> : หาดบางแสน (100 ม.) อ่างศิลา (500 ม.) บางพระ(10 ม.) พัทยากลาง (10 ม.) พัทยาเหนือ (10 ม.)⁻ แหลมฉบัง (ตอนเหนือ : 100 ม.)⁻ แหลมฉบัง (ตอนกลาง : 100 ม.)⁻ เกาะลอย ศรีราชา (100ม.) อ่าวอุดม (100ม.) ตลาดนาเกลือ(100 ม.) หาดจอมเทียน (100 ม.) หาดพิทยาทอนใต้(100 ม.) ช่องเสมสาร (100 ม.)⁻ <u>เกาะสีชัง</u> : ศาลาอัมพวันค์ (100 ม.)⁻ ท่าเรือท่าล่าง (100 ม.)⁻ <u>เกาะล้าน</u> : หาดตาแหวน (เกาะล้าน :10 ม.)⁻ ท่าเรือหน้าบ้าน (เกาะล้าน :100 ม.) <u>จังหวัดฉะเชิงเทรา</u> : ปากแม่น้ำบางปะกง (500 ม.) <u>จังหวัดระยอง</u> : หาดน้ำริน (10 ม.)⁻ หาดสุชาดา (100 ม.)⁻ ปากแม่น้ำระยอง (500 ม.) ท่าเรือประมง(ตลาดบ้านเพ X(100ม.) แหลมแม่พิมพ์ (10 ม.)⁻ สวนรุกขชาติ (10 ม.)⁻ ปากคลองแกลง (500 ม.)⁻ ปากแม่น้ำประแสร์ (500 ม.) <u>เกาะเสม็ด</u> : หาดทรายแก้ว (เกาะเสม็ด : 10 ม.)อ่าวทับทิม (เกาะเสม็ด: 100 ม.) <u>จังหวัดจันทบุรี</u> : ปากแม่น้ำจันทบุรี (500 ม.)⁻ ปากแม่น้ำเวฬุ (500 ม.) ปากแม่น้ำพังราด (500 ม.)

เกณฑ์ประเมิน	ร้อยละ	จุดเก็บตัวอย่าง
		<u>จังหวัดตราด</u> : แหลมงอบ (10 ม.) แหลมงอบ (500 ม.)⁻ ท่าเรือแหลมศอก (10 ม.)⁻ ปากแม่น้ำตราด (500ม.) <u>เกาะช้าง</u> : อ่าวบางเบ้า (เกาะช้าง: 100 ม.)⁻ หาดไก่แบ้ (เกาะช้าง: 10 ม.)⁻ หาดคลองพร้าว (เกาะช้าง: 10 ม.)⁻ หาดทรายขาว (เกาะช้าง:10ม.) อ่าวสลักเพชร (เกาะช้าง:100ม.)
เสื่อมโทรม	12 (8 จุด)	<u>จังหวัดชลบุรี</u> : อ่าวชลบุรี (100 ม.) อ่าวชลบุรี (500 ม.)⁻ อ่างศิลา (100 ม.)⁻ หาดบางแสน (10 ม.)⁻ แหลมฉบังตอนท้าย (100ม.)⁻ ท่าเรือสัตหีบ (100 ม.)⁻ <u>จังหวัดระยอง</u> : หาดพยูน (10 ม.)⁻ <u>จังหวัดสมุทรปราการ</u> : ปากคลอง 12 อันวา (100 ม.)
เสื่อมโทรมมาก	3 (2 จุด)	<u>จังหวัดสมุทรปราการ</u> : ปากแม่น้ำเจ้าพระยา (100 ม.)⁻ หน้าโรงงานฟอกย้อม (100 ม.)⁻

หมายเหตุ : ประเมินคุณภาพน้ำโดยใช้ ดัชนีคุณภาพน้ำทะเล (Marine Water Quality Index : MWQI) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่กรมควบคุมมลพิษพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ประเมินสถานการณ์คุณภาพน้ำทะเลโดยรวม

มีค่าอยู่ระหว่าง 0 - 100 โดยช่วงคะแนน 0 – 25 จัดอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก ช่วงคะแนนมากกว่า 25 – 50 จัดอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ช่วงคะแนนมากกว่า 50 – 80 จัดอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ช่วงคะแนนมากกว่า 80 – 90 จัดอยู่ในเกณฑ์ดี และช่วงคะแนนมากกว่า 90 - 100 จัดอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยคำนวณจากข้อมูลคุณภาพน้ำทะเล 8 พารามิเตอร์ ได้แก่ ออกซิเจนละลาย (DO) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ฟอสเฟต – ฟอสฟอรัส ($PO_4^{3-}-P$) ไนเตรต – ไนโตรเจน ($NO_3^- -N$) อุณหภูมิ (Temp.) สารแขวนลอย (SS) ความเป็นกรด – ด่าง (pH) แอมโมเนีย – ไนโตรเจน ($NH_3 -N$) อย่างไรก็ตาม หากคุณภาพน้ำทะเลมีปริมาณสารกำจัดศัตรูพืชและสัตว์และสารเป็นพิษ (Toxic elements) เช่นปรอท (Hg), แคดเมียม (Cd), โครเมียมรวม (Total Cr), โครเมียมเฮกซะวาเลนต์ (Cr^{6+}), ตะกั่ว (Pb), ทองแดง (Cu), โซเดียมไนต์ (CN^-) และพีซีบี (PCBs) เกินมาตรฐานคุณภาพน้ำทะเล ดัชนีคุณภาพน้ำทะเลจะมีค่าเป็น “0” โดยทันที

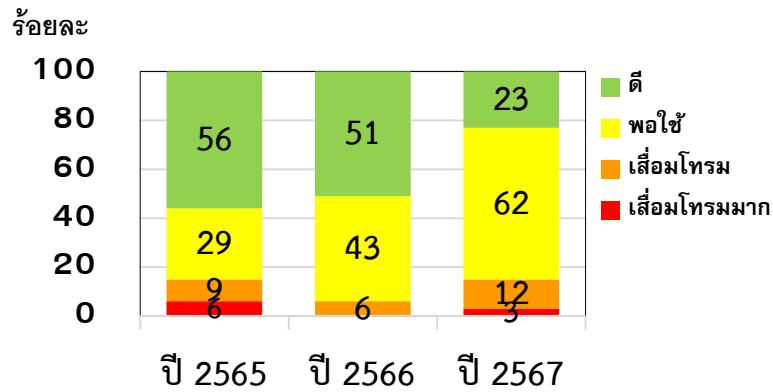

รูปที่ 2-7 แผนที่แสดงผลการประเมินคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง พื้นที่ภาคตะวันออก ปี 2567

แนวโน้มคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

คุณภาพน้ำทะเลในภาพรวมย้อนหลัง 3 ปี ที่ผ่านมา มีแนวโน้มแย่ลง โดยพบว่า ร้อยละคุณภาพน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ดีลดลง จากปี 2565 จากร้อยละ 56 เหลือร้อยละ 23 ในปี 2567 แต่ส่วนใหญ่คุณภาพน้ำทะเลยังอยู่ในเกณฑ์พอใช้ แสดงดังรูปที่ 2-8

และเมื่อเทียบกับปี 2566 พบว่า คุณภาพน้ำทะเลแย่ลงถึง 31 จุด คิดเป็นร้อยละ 48 จากจุดตรวจวัดทั้งหมด ซึ่งมากกว่าปีที่ผ่านมา (แย่ลง จำนวน 7 จุด) รายละเอียดดังตารางที่ 2-9

รูปที่ 2-8 กราฟแสดงแนวโน้มร้อยละคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งย้อนหลัง 3 ปี (ปี 2565 - ปี 2567)

ตารางที่ 2-9 ผลประเมินคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

ลำดับ ที่	จังหวัด	ชื่อสถานที่	ระยะ ห่าง ฝั่ง (ม.)	ลักษณะ การใช้ ประโยชน์	ผลประเมิน คุณภาพน้ำทะเล ปี 2565		ผลประเมิน คุณภาพน้ำทะเล ปี 2566		ผลประเมิน คุณภาพน้ำทะเล ปี 2567		เกณฑ์ คุณภาพน้ำ ทะเลเทียบกับ ปี 2565
					เกณฑ์ คุณภาพ น้ำทะเล	ค่า MWQI	เกณฑ์ คุณภาพ น้ำทะเล	ค่า MWQI	เกณฑ์ คุณภาพ น้ำทะเล	ค่า MWQI	
1	ตราด	อ่าวบางเบ้า เกาะช้าง	100	1	ดี	82	ดี	84	พอใช้	73	แย่ลง
2	ตราด	หาดไก่อแบ้ เกาะช้าง	10	1	ดี	88	ดี	88	พอใช้	70	แย่ลง
3	ตราด	หาดคลองพร้าว เกาะช้าง	10	1	ดี	81	ดี	84	พอใช้	74	แย่ลง
4	ตราด	หาดทรายขาว เกาะช้าง	10	1	ดี	85	พอใช้	80	พอใช้	71	ไม่เปลี่ยนแปลง
5	ตราด	อ่าวสลักเพชร เกาะช้าง	100	1	ดี	82	พอใช้	80	พอใช้	57	ไม่เปลี่ยนแปลง
6	ตราด	แหลมงอบ	10	6	พอใช้	75	พอใช้	77	พอใช้	73	ไม่เปลี่ยนแปลง
7	ตราด	แหลมงอบ	500	6	ดี	81	ดี	84	พอใช้	77	แย่ลง
8	ตราด	ปากแม่น้ำตราด	500	1	พอใช้	60	พอใช้	75	พอใช้	73	ไม่เปลี่ยนแปลง
9	ตราด	ท่าเรือแหลมศอก	10	1	พอใช้	68	ดี	83	พอใช้	79	แย่ลง
10	ตราด	ปากคลองใหญ่	100	1	พอใช้	75	พอใช้	76	ดี	82	ดีขึ้น
11	จันทบุรี	ปากแม่น้ำเวฬุ	500	1	พอใช้	75	พอใช้	78	พอใช้	73	ไม่เปลี่ยนแปลง
12	จันทบุรี	ปากแม่น้ำจันทบุรี	500	6	ดี	82	ดี	85	พอใช้	79	แย่ลง

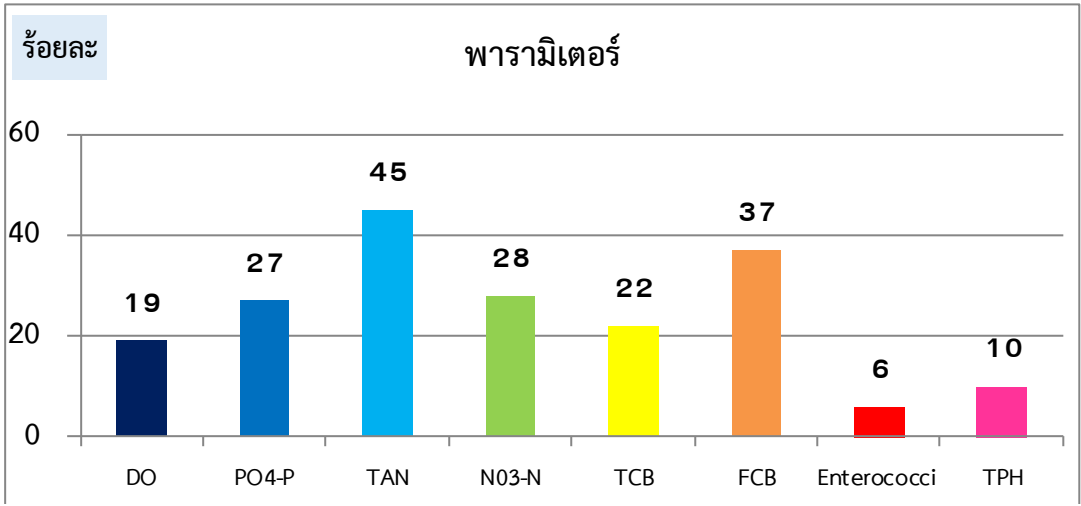
ลำดับ ที่	จังหวัด	ชื่อสถานที่	ระยะ ห่าง ฝั่ง (ม.)	ลักษณะ การใช้ ประโยชน์	ผลประเมิน คุณภาพน้ำทะเล ปี 2565		ผลประเมิน คุณภาพน้ำทะเล ปี 2566		ผลประเมิน คุณภาพน้ำทะเล ปี 2567		เกณฑ์ คุณภาพน้ำ ทะเลเทียบกับ ปี 2565
					เกณฑ์ คุณภาพ น้ำทะเล	ค่า MWQI	เกณฑ์ คุณภาพ น้ำทะเล	ค่า MWQI	เกณฑ์ คุณภาพ น้ำทะเล	ค่า MWQI	
13	จันทบุรี	หาดแหลมเสด็จ	10	2	ดี	85	พอใช้	80	ดี	84	ดีขึ้น
14	จันทบุรี	อ่าวคุ้งกระเบน	500	1	ดี	84	ดี	85	ดี	81	ไม่เปลี่ยนแปลง
15	จันทบุรี	ปากแม่น้ำพังราด	500	1	พอใช้	74	พอใช้	78	พอใช้	78	ไม่เปลี่ยนแปลง
16	ระยอง	ปากแม่น้ำประแสร์	500	1	พอใช้	72	พอใช้	80	พอใช้	76	ไม่เปลี่ยนแปลง
17	ระยอง	หาดแหลมแม่พิมพ์	10	6	ดี	85	ดี	83	พอใช้	76	แย่ลง
18	ระยอง	ปากคลองแกลง	500	6	ดี	83	ดี	82	พอใช้	70	แย่ลง
19	ระยอง	สวนรุกขชาติเพ	10	1	ดี	85	ดี	83	พอใช้	79	แย่ลง
20	ระยอง	ตลาดบ้านเพ	100	6	พอใช้	80	พอใช้	69	พอใช้	57	ไม่เปลี่ยนแปลง
21	ระยอง	หาดทรายแก้ว (เกาะ เสม็ด)	10	2	ดี	88	ดี	87	พอใช้	79	แย่ลง
22	ระยอง	หาดทรายแก้ว (เกาะ เสม็ด)	100	2	ดี	84	ดี	87	ดี	84	ไม่เปลี่ยนแปลง
23	ระยอง	ท่าเรือหน้าด่าน (เกาะ เสม็ด)	10	1	ดี	83	พอใช้	77	ดี	82	ดีขึ้น
24	ระยอง	อ่าวไผ่ (เกาะเสม็ด)	10	2	ดี	86	ดี	85	ดี	83	ไม่เปลี่ยนแปลง
25	ระยอง	อ่าวไผ่ (เกาะเสม็ด)	100	2	ดี	83	ดี	85	ดี	81	ไม่เปลี่ยนแปลง
26	ระยอง	อ่าวทับทิม (เกาะเสม็ด)	10	2	ดี	86	ดี	83	ดี	83	ไม่เปลี่ยนแปลง
27	ระยอง	อ่าวทับทิม (เกาะเสม็ด)	100	2	ดี	85	ดี	83	พอใช้	75	แย่ลง
28	ระยอง	อ่าวพร้าว (เกาะเสม็ด)	10	2	ดี	82	ดี	83	ดี	85	ไม่เปลี่ยนแปลง
29	ระยอง	อ่าวพร้าว (เกาะเสม็ด)	500	2	ดี	83	ดี	83	ดี	82	ไม่เปลี่ยนแปลง
30	ระยอง	เกาะกูด ทิศตะวันตก	100	2	ดี	85	ดี	85	ดี	84	ไม่เปลี่ยนแปลง
31	ระยอง	เกาะกูด (หน้าบ้านพัก อุทยาน)	100	2	ดี	85	ดี	86	ดี	84	ไม่เปลี่ยนแปลง
32	ระยอง	หาดแม่รำพึง	10	1	ดี	84	ดี	85	ดี	82	ไม่เปลี่ยนแปลง
33	ระยอง	ปากแม่น้ำระยอง	500	1	พอใช้	77	พอใช้	73	พอใช้	80	ไม่เปลี่ยนแปลง
34	ระยอง	หาดสุชาดา	100	3	พอใช้	56	ดี	83	พอใช้	54	แย่ลง
35	ระยอง	หาดน้ำริน	10	6	ดี	81	ดี	83	พอใช้	77	แย่ลง
36	ระยอง	หาดพุน	10	6	พอใช้	71	พอใช้	70	เสื่อม	37	แย่ลง

ลำดับ ที่	จังหวัด	ชื่อสถานที่	ระยะ ห่าง ฝั่ง (ม.)	ลักษณะ การใช้ ประโยชน์	ผลประเมิน คุณภาพน้ำทะเล ปี 2565		ผลประเมิน คุณภาพน้ำทะเล ปี 2566		ผลประเมิน คุณภาพน้ำทะเล ปี 2567		เกณฑ์ คุณภาพน้ำ ทะเลเทียบกับ ปี 2565
					เกณฑ์ คุณภาพ น้ำทะเล	ค่า MWQI	เกณฑ์ คุณภาพ น้ำทะเล	ค่า MWQI	เกณฑ์ คุณภาพ น้ำทะเล	ค่า MWQI	
									โทรม		
37	ชลบุรี	ช่องเสมสาร	100	2	ดี	86	ดี	87	พอใช้	76	แย่ลง
38	ชลบุรี	ท่าเรือสัตหีบ	100	6	เสื่อมโทรม	33	พอใช้	68	เสื่อมโทรม	50	แย่ลง
39	ชลบุรี	หาดจอมเทียน	10	4	พอใช้	57	พอใช้	65	พอใช้	65	ไม่เปลี่ยนแปลง
40	ชลบุรี	ท่าเรือหน้าบ้าน เกาะล้าน	100	6	ดี	83	พอใช้	75	พอใช้	71	ไม่เปลี่ยนแปลง
41	ชลบุรี	หาดตาแหวน เกาะล้าน	10	2	ดี	85	ดี	82	พอใช้	77	แย่ลง
42	ชลบุรี	หาดพิทยาใต้	10	5	ดี	81	พอใช้	56	พอใช้	77	แย่ลง
43	ชลบุรี	หาดพิทยากลาง	10	4	ดี	85	ดี	83	พอใช้	76	แย่ลง
44	ชลบุรี	หาดพิทยาเหนือ	10	4	ดี	84	ดี	83	พอใช้	79	แย่ลง
45	ชลบุรี	ตลาดนาเกลือ	100	1	เสื่อมโทรม	48	พอใช้	55	พอใช้	76	ไม่เปลี่ยนแปลง
46	ชลบุรี	แหลมฉะบอง ตอนท้าย	100	5	เสื่อมโทรม	27	พอใช้	60	เสื่อมโทรม	27	แย่ลง
47	ชลบุรี	ท่าเรือแหลมฉะบอง	100	5	พอใช้	72	ดี	82	พอใช้	78	แย่ลง
48	ชลบุรี	ท่าเรือแหลมฉะบอง	500	5	ดี	83	ดี	84	ดี	84	ไม่เปลี่ยนแปลง
49	ชลบุรี	หัวแหลมฉะบอง ตอนเหนือ	100	5	พอใช้	76	ดี	84	พอใช้	67	แย่ลง
50	ชลบุรี	อ่าวอุดม	100	5	เสื่อมโทรม	41	พอใช้	65	พอใช้	71	ไม่เปลี่ยนแปลง
51	ชลบุรี	เกาะลอย ศรีราชา	100	5	พอใช้	55	พอใช้	60	พอใช้	59	ไม่เปลี่ยนแปลง
52	ชลบุรี	ท่าเรือท่าหลวง เกาะสีชัง	100	5	ดี	83	ดี	83	พอใช้	78	แย่ลง
53	ชลบุรี	ศาลาอัฐกษัตริย์ เกาะสีชัง	100	5	ดี	82	ดี	85	พอใช้	79	แย่ลง
54	ชลบุรี	หาดถ้ำพัง เกาะสีชัง	10	2	ดี	85	ดี	87	ดี	81	ไม่เปลี่ยนแปลง
55	ชลบุรี	หาดบางพระ	100	6	พอใช้	56	พอใช้	65	พอใช้	77	ไม่เปลี่ยนแปลง
56	ชลบุรี	หาดบางแสน	10	4	พอใช้	67	พอใช้	66	เสื่อมโทรม	42	แย่ลง
57	ชลบุรี	หาดบางแสน	100	4	ดี	83	พอใช้	79	พอใช้	51	ไม่เปลี่ยนแปลง
58	ชลบุรี	อ่างศิลา	100	3	พอใช้	58	พอใช้	64	เสื่อมโทรม	48	แย่ลง
59	ชลบุรี	อ่างศิลา	500	3	พอใช้	56	พอใช้	74	พอใช้	52	ไม่เปลี่ยนแปลง

ลำดับ ที่	จังหวัด	ชื่อสถานที่	ระยะ ห่าง ฝั่ง (ม.)	ลักษณะ การใช้ ประโยชน์	ผลประเมิน คุณภาพน้ำทะเล ปี 2565		ผลประเมิน คุณภาพน้ำทะเล ปี 2566		ผลประเมิน คุณภาพน้ำทะเล ปี 2567		เกณฑ์ คุณภาพน้ำ ทะเลเทียบกับ ปี 2565
					เกณฑ์ คุณภาพ น้ำทะเล	ค่า MWQI	เกณฑ์ คุณภาพ น้ำทะเล	ค่า MWQI	เกณฑ์ คุณภาพ น้ำทะเล	ค่า MWQI	
60	ชลบุรี	อ่าวชลบุรี	100	3	เสื่อมโทรม มาก	14	เสื่อมโทรม	49	เสื่อม โทรม	32	ไม่เปลี่ยนแปลง
61	ชลบุรี	อ่าวชลบุรี	500	3	เสื่อมโทรม	27	พอใช้	54	เสื่อม โทรม	50	แย่ลง
62	ฉะเชิงเทรา	ปากแม่น้ำบางปะกง	500	1	เสื่อมโทรม	42	พอใช้	60	พอใช้	54	ไม่เปลี่ยนแปลง
63	สมุทรปราการ	โรงงานฟอกย้อม กม. 35	100	6	เสื่อมโทรม มาก	25	เสื่อมโทรม	26	เสื่อม โทรม มาก	16	แย่ลง
64	สมุทรปราการ	ปากคลอง 12 ธันวาคม	100	1	เสื่อมโทรม มาก	15	เสื่อมโทรม	31	เสื่อม โทรม	28	แย่ลง
65	สมุทรปราการ	ปากแม่น้ำเจ้าพระยา	500	1	เสื่อมโทรม มาก	18	เสื่อมโทรม	33	เสื่อม โทรม มาก	22	แย่ลง

ปัญหาคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งโดยรวมทั้งปีของพื้นที่ภาคตะวันออก

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคุณภาพน้ำทะเลส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีและพอใช้ แต่เมื่อพิจารณาจากผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทะเลในภาพรวมทั้งปี จากการตรวจวัดทั้งหมด 2 ครั้ง นำมาเทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง ตามลักษณะประเภทการใช้ประโยชน์ ยังคงพบพารามิเตอร์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานฯ ส่วนใหญ่ได้แก่ แอมโมเนียรวม (Total ammonia nitrogen, TAN) ร้อยละ 45 แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ร้อยละ 37 ไนเตรต-ไนโตรเจน (NO_3^- -N) ร้อยละ 28) ฟอสเฟต – ฟอสฟอรัส (PO_4^{3-} -P) ร้อยละ 27 แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ร้อยละ 22 ออกซิเจนละลาย (DO) ร้อยละ 19 แบคทีเรียกลุ่มเ็นเทอโรคอคไค (Enterococi) ร้อยละ 6 และปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอน (TPH) ร้อยละ 10 จากการตรวจวัดทั้งหมด 2 ครั้ง แสดงดังรูปที่ 2-9 โดยจุดตรวจวัดที่มีคุณภาพน้ำทะเลเสื่อมโทรมถึงเสื่อมโทรมมาก ได้แก่ ปากแม่น้ำเจ้าพระยา โรงงานฟอกย้อม กม. 35 ปากคลอง 12 ธันวาคม จังหวัดสมุทรปราการ บริเวณอ่าวชลบุรี และแหลมฉบังตอนใต้ จังหวัดชลบุรี ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวเป็นบริเวณใกล้ปากแม่น้ำ/ปากคลอง ซึ่งเป็นแหล่งรองรับน้ำทิ้งจากชุมชนก่อนระบายไหลลงสู่ทะเล ชายฝั่งเป็นชุมชนเมืองค่อนข้างหนาแน่น ประกอบกับไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน

รูปที่ 2-9 แสดงร้อยละของพารามิเตอร์ที่พบไม่เป็นไปตามมาตรฐาน โดยรวมทั้งปี พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ปี 2567

ประเภทการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ ตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง	พารามิเตอร์								
	pH	DO (µg/l)	PO ₄ -P (µg/l)	TAN (µg/l)	NO ₃ -N (µg/l)	TCB (MPN/100ml)	FCB (CFU/100ml)	Enterococci (CFU/100ml)	TPH (µg/l)
ประเภทที่ 1 : เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	7.0 - 8.5	ไม่น้อยกว่า 4	ไม่เกิน 15	ไม่เกิน 100	ไม่เกิน 20	ไม่เกิน 1,000	ไม่เกิน 70	-	ไม่เกิน 0.5
ประเภทที่ 2 : เพื่อการอนุรักษ์แหล่งปะการัง	7.0 - 8.5	ไม่น้อยกว่า 6	ไม่เกิน 15	ไม่เกิน 100	ไม่เกิน 20	ไม่เกิน 1,000	ไม่เกิน 70	ไม่เกิน 35	ไม่เกิน 0.5
ประเภทที่ 3 : เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	7.0 - 8.5	ไม่น้อยกว่า 4	ไม่เกิน 45	ไม่เกิน 700	ไม่เกิน 60	ไม่เกิน 1,000	ไม่เกิน 70	-	ไม่เกิน 0.5
ประเภทที่ 4 : เพื่อการนันทนาการ	7.0 - 8.5	ไม่น้อยกว่า 4	ไม่เกิน 15	ไม่เกิน 200	ไม่เกิน 60	ไม่เกิน 1,000	ไม่เกิน 100	ไม่เกิน 35	ไม่เกิน 1
ประเภทที่ 5 : เพื่อการอุตสาหกรรม และท่าเรือ	7.0 - 8.5	ไม่น้อยกว่า 4	ไม่เกิน 45	ไม่เกิน 950	ไม่เกิน 60	ไม่เกิน 1,000	ไม่เกิน 100	-	ไม่เกิน 5
ประเภทที่ 6 : สำหรับเขตชุมชน	7.0 - 8.5	ไม่น้อยกว่า 4	ไม่เกิน 45	ไม่เกิน 950	ไม่เกิน 60	ไม่เกิน 1,000	ไม่เกิน 100	-	ไม่เกิน 5

3. สถานการณ์คุณภาพอากาศและระดับเสียง

3.1 คุณภาพอากาศในบรรยากาศ

การติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษ จำนวน 17 สถานี ในพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา และสมุทรปราการ แสดงดังตารางที่ 3-1 และแผนที่รูปที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติและสารมลพิษที่ตรวจวัด

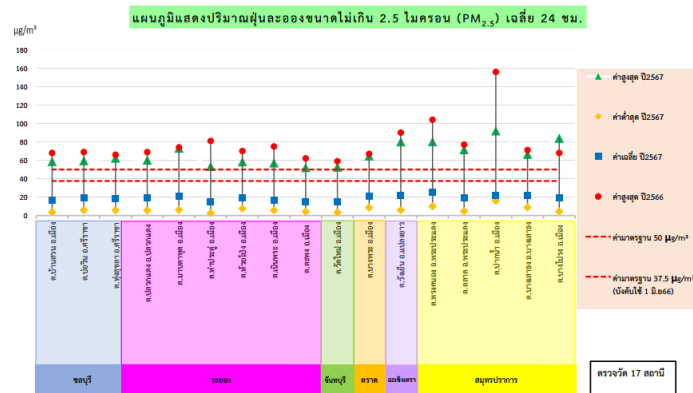
จังหวัด	PM _{2.5}	PM ₁₀	O ₃	CO	NO ₂	SO ₂
จังหวัดชลบุรี (3 สถานี)						
1. สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 13 (ชลบุรี) ต.บ้านสวน อ.เมือง	✓	-	✓	-	-	-
2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเขาหิน ต.บ่อวิน อ.ศรีราชา	✓	✓	-	-	-	-
3. สนามกีฬาเทศบาลนครแหลมฉบัง ต.ทุ่งสุขลา อ.ศรีราชา	✓	-	-	-	-	-
จังหวัดระยอง (6 สถานี)						
4. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอปลวกแดง ต.ปลวกแดง อ.ปลวกแดง	✓	✓	✓	-	-	✓
5. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมาตาพุด ต.มาตาพุด อ.เมือง	✓	✓	-	-	-	-
6. สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง ต.ท่าประดู่ อ.เมือง	✓	✓	-	-	-	-
7. ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง ต.ห้วยโป่ง อ.เมือง	✓	-	✓	✓	-	✓
8. ศูนย์ราชการจังหวัดระยอง ต.เนินพระ อ.เมือง	✓	✓	-	-	✓	-
9. ค่ายสุรสิงหนาท ต.ตะพง อ.เมือง	✓	-	-	-	-	-
จังหวัดจันทบุรี (1 สถานี)						
10. สถานีอุตุนิยม ต.วัดใหม่ อ.เมือง	✓	✓	✓	✓	✓	✓
จังหวัดตราด (1 สถานี)						
11. สนามกีฬาากลางจังหวัดตราด ต.บางพระ อ.เมือง	✓	✓	✓	✓	✓	✓
จังหวัดฉะเชิงเทรา (1 สถานี)						
12. เทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ต.วังเย็น อ.แปลงยาว	✓	✓	✓	-	-	-
จังหวัดสมุทรปราการ (5 สถานี)						
13. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการและทุพพลภาพ ต.ทรงคนอง อ.พระประแดง	✓	✓	-	-	-	-
14. บ้านพักกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ต.ตลาด อ.พระประแดง	✓	✓	-	-	-	-
15. ศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการ ต.ปากน้ำ อ.เมือง	✓	-	-	-	-	-
16. การเคหะชุมชนบางพลี ต.บางเสาธง อ.บางเสาธง	✓	✓	✓	-	-	-
17. โรงไฟฟ้าพระนครใต้ ต.บางโปรง อ.เมือง	✓	✓	✓	✓	-	✓

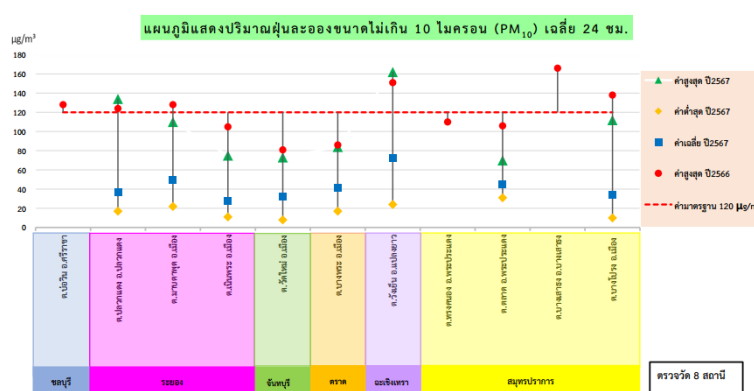
รูปที่ 3-1 แผนที่แสดงสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษ จำนวน 17 สถานี

สถานการณ์คุณภาพอากาศในปี 2567 พบว่า ฝุ่นละอองขนาดเล็กเป็นปัญหาสำคัญโดยเฉพาะฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน ($PM_{2.5}$) ปัญหารองลงมา คือ ก๊าซโอโซน (O_3) ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน (PM_{10}) และก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO_2) มีค่าสูงบางสถานี ที่ตรวจวัดเรียงตามลำดับ สำหรับสารมลพิษอื่นๆ ยังมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน แสดงดังแผนภูมิรูปที่ 3-2 ถึง 3-8

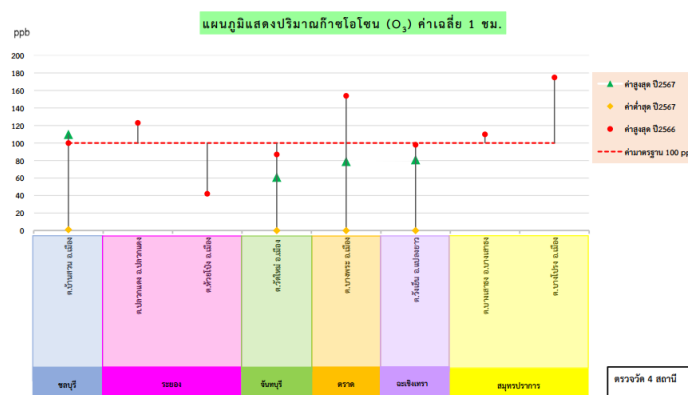
รูปที่ 3-2 แผนภูมิแสดงปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน ($PM_{2.5}$) ปี 2567

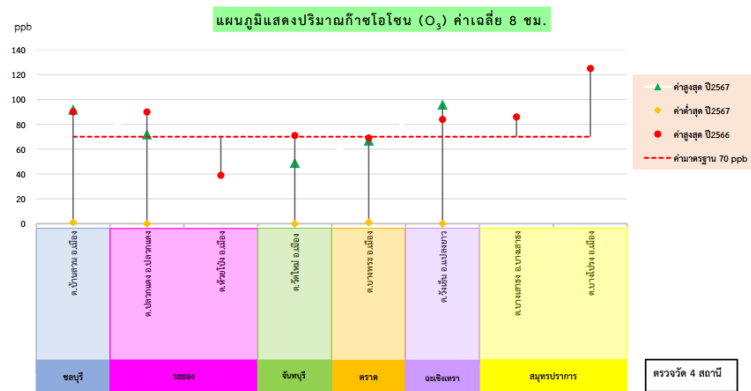
รูปที่ 3-3 แผนภูมิแสดงปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน (PM_{10}) ปี 2567

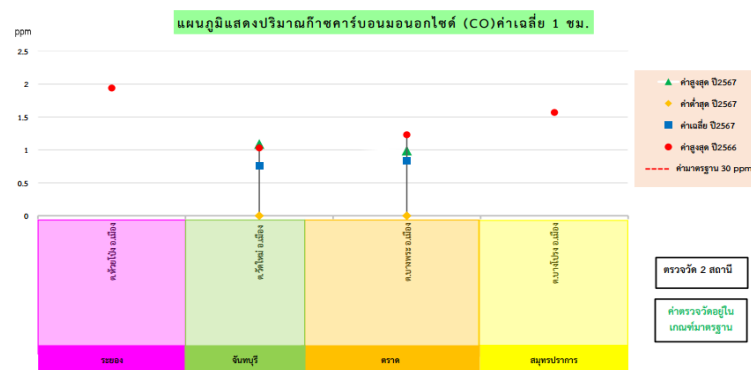
รูปที่ 3-4 แผนภูมิแสดงปริมาณก๊าซโอโซน (O_3) ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ปี 2567

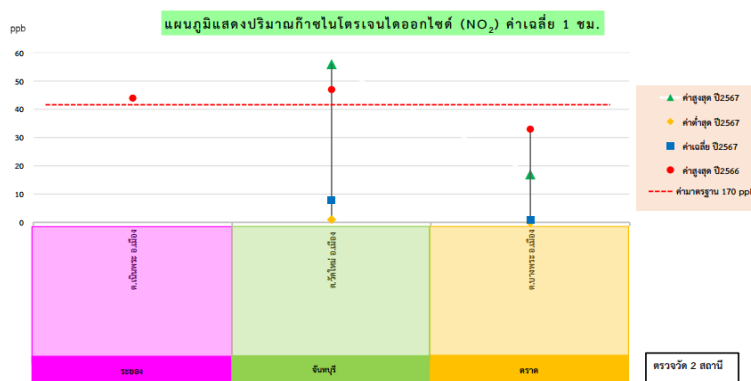
รูปที่ 3-5 แผนภูมิแสดงปริมาณก๊าซโอโซน (O_3) ค่าเฉลี่ย 8 ชั่วโมง ปี 2567

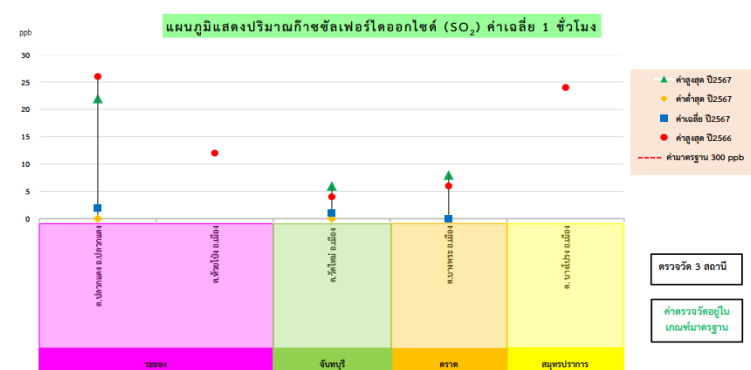
รูปที่ 3-6 แผนภูมิแสดงปริมาณก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ปี 2567

รูปที่ 3-7 แผนภูมิแสดงปริมาณก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO_2) ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ปี 2567

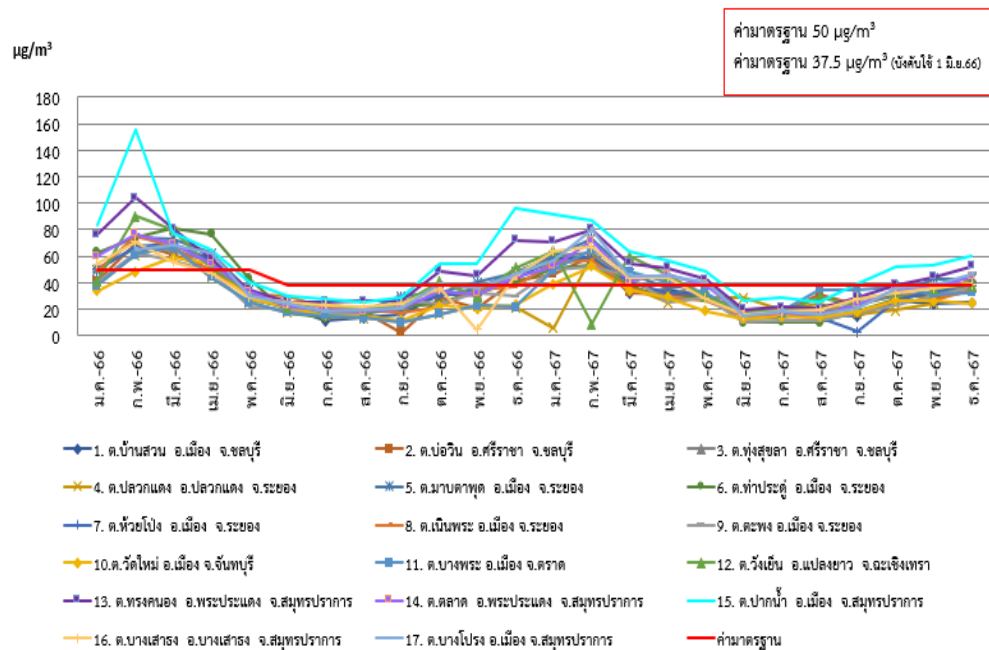

รูปที่ 3-8 แผนภูมิแสดงปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2) ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ปี 2567

จ.ชลบุรี	จ.ระยอง	จ.จันทบุรี	จ.ตราด	จ.ฉะเชิงเทรา	จ.สมุทรปราการ
1. สถานีบ้านสวน	4. สถานีปลวกแดง	10. สถานีวัดใหม่	11. สถานีบางพระ	12. สถานีวังเย็น	13. สถานีทรงคนอง
2. สถานีปอวิน	5. สถานีมาบตาพุด				14. สถานีตลาด
3. สถานีทุ่งสุขลา	6. สถานีท่าประดู่				15. สถานีปากน้ำ
	7. สถานีห้วยโป่ง				16. สถานีบางเสาธง
	8. สถานีเนินพระ				17. สถานีบางปะกง
	9. สถานีตะพง				

รูปที่ 3-9 แผนภูมิแสดงปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5}) สูงสุดที่ตรวจวัดได้

- ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน (PM₁₀) พบอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเกือบทุกสถานี ที่มีการตรวจวัด ยกเว้น บริเวณ ต.วังเย็น อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา พบเกินค่ามาตรฐาน (อยู่ในระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ) ในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม ของปี แสดงดังตารางที่ 3-3 และแผนภูมิรูปที่ 3-10

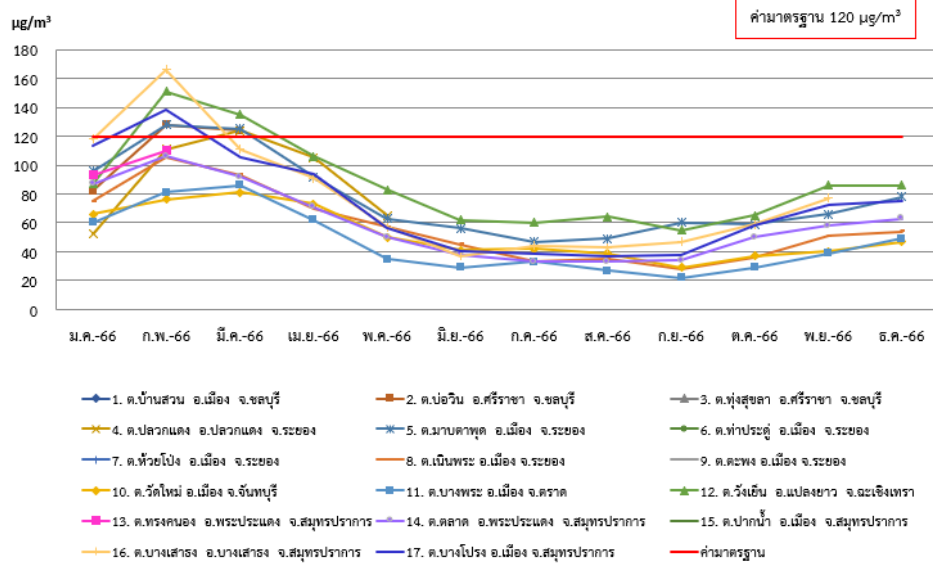
ตารางที่ 3-3 จำนวนวันที่พบฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM₁₀) สูงเกินมาตรฐาน

จังหวัด	ชลบุรี			ระยอง						จันทบุรี	ตราด	ฉะเชิงเทรา	สมุทรปราการ				
สถานี	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
ม.ค.	*	*	*	*	-	*	*	-	*	-	-	5	*	-	*	*	-
ก.พ.	*	*	*	*	-	*	*	-	*	-	-	3	*	*	*	*	-
มี.ค.	*	*	*	*	-	*	*	-	*	-	-	1	*	*	*	*	-
เม.ย.	*	*	*	*	-	*	*	-	*	-	-	-	*	*	*	*	-
พ.ค.	*	*	*	*	-	*	*	-	*	-	-	-	*	*	*	*	-
มิ.ย.	*	*	*	-	-	*	*	-	*	-	*	-	*	*	*	*	-
ก.ค.	*	*	*	-	-	*	*	-	*	-	*	-	*	*	*	*	-
ส.ค.	*	*	*	-	-	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	-
ก.ย.	*	*	*	-	-	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	-
ต.ค.	*	*	*	-	-	*	*	-	*	-	*	-	*	*	*	*	-
พ.ย.	*	*	*	-	-	*	*	-	*	-	*	-	*	*	*	*	-
ธ.ค.	*	*	*	1	-	*	*	-	*	-	*	-	*	*	*	*	-
รวม	*	*	*	1	-	*	*	-	*	-	-	9	*	*	*	*	-

หมายเหตุ : * ยังไม่มีการตรวจวัด - อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน N/A เครื่องมือขัดข้อง

จ.ชลบุรี	จ.ระยอง	จ.จันทบุรี	จ.ตราด	จ.ฉะเชิงเทรา	จ.สมุทรปราการ
1. สถานีบ้านสวน	4. สถานีปลวกแดง	10. สถานีวัดใหม่	11. สถานีบางพระ	12. สถานีวังเย็น	13. สถานีทรงคนอง
2. สถานีบ่อวิน	5. สถานีมาบตาพุด				14. สถานีตลาด
3. สถานีทุ่งสุขลา	6. สถานีท่าประดู่				15. สถานีปากน้ำ
	7. สถานีห้วยโป่ง				16. สถานีบางเสาธง
	8. สถานีเนินพระ				17. สถานีบางโปรง
	9. สถานีตะพง				

รูปที่ 3-10 แผนภูมิแสดงปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM₁₀) สูงสุดที่ตรวจวัดได้

สาเหตุและปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของ PM_{2.5} และ PM₁₀ มาจากแหล่งกำเนิดหลัก เช่น การจราจร การเกษตร การเผาในที่โล่ง โรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ ประกอบกับ สภาพอุตุนิยมวิทยา ช่วงต้นปีความกดอากาศสูงจากจีนแผ่ลงมาปกคลุมกรุงเทพและปริมณฑล และบริเวณใกล้เคียง ทำให้ฝุ่นละอองไม่กระจายตัวเกิดการสะสมในบรรยากาศ

3.2 สถานการณ์สารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) เขตพื้นที่มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียง จังหวัดระยอง

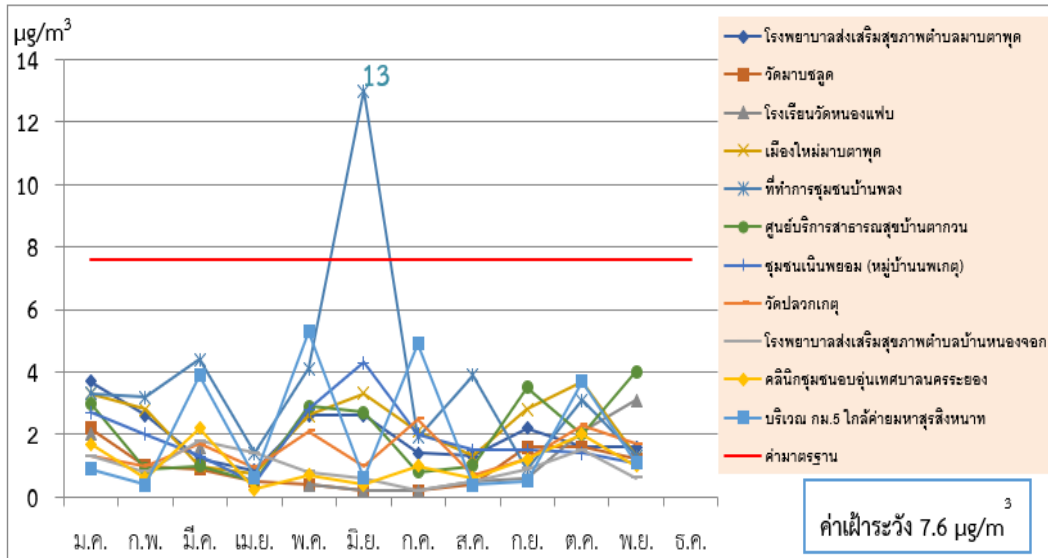
สถานการณ์สารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในเขตพื้นที่มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียง จังหวัดระยอง มีแหล่งกำเนิดจากโรงกลั่นน้ำมัน โรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ทั้งขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นปลาย รวมถึงคลังเก็บผลิตภัณฑ์และท่าเทียบเรือ การติดตามตรวจสอบปริมาณสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในบรรยากาศ โดยกรมควบคุมมลพิษดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบัน มีจุดตรวจวัดสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) จำนวน 11 จุดตรวจวัด ได้แก่ 1) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมาบตาพุด 2) วัดมาบชลุต 3) โรงเรียนวัดหนองแพบ 4) เมืองใหม่มาบตาพุด 5) ชุมชนบ้านพลง 6) ศูนย์บริการสาธารณสุขสุขบ้านตากวน 7) ชุมชนเนินพยอม (หมู่บ้านนพเกตุ) 8) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองจอก 9) วัดปลวกเกตุ 10) คลินิกชุมชนอบอุ่นเทศบาลนครระยอง และ 11) กม.5 ใกล้ค่ายสุรสิงหนาท แสดงดังแผนที่รูปที่ 3-11

รูปที่ 3-11 แผนที่แสดงจุดตรวจวัดสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในบรรยากาศ ในพื้นที่มาบตาพุดและใกล้เคียง จังหวัดระยอง ของกรมควบคุมมลพิษ

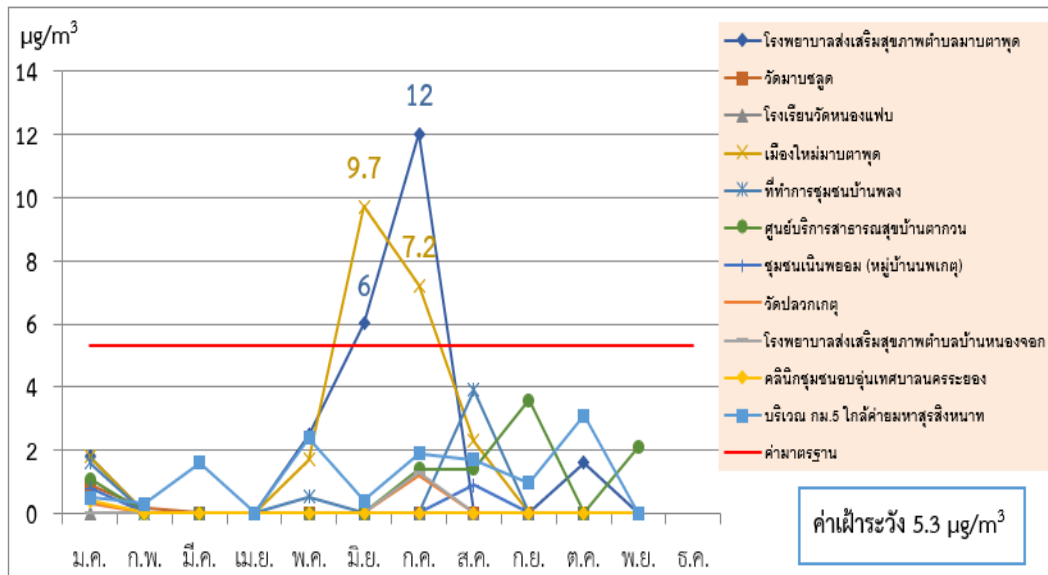

การตรวจวัดสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในบรรยากาศ มีขั้นตอนการเก็บตัวอย่างอากาศแบบต่อเนื่อง ตลอด 24 ชั่วโมง ด้วยการใช้ถัง Canister ความถี่เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อวิเคราะห์หาปริมาณสารอินทรีย์ระเหยง่ายในบรรยากาศโดยทั่วไปในเวลา 24 ชั่วโมง จำนวน 9 ชนิด แล้วเทียบกับค่าเผื่อระวางสำหรับสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในบรรยากาศโดยทั่วไปในเวลา 24 ชั่วโมง นอกจากนี้ทำการคำนวณหาปริมาณสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในบรรยากาศโดยทั่วไปในเวลา 1 ปี โดยใช้ค่าที่ได้จากการตรวจวัดรายเดือนเพื่อเทียบกับมาตรฐานค่าสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในบรรยากาศโดยทั่วไปในเวลา 1 ปี จากการตรวจวัดในปี 2567 พบว่า สารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในบรรยากาศโดยทั่วไปในเวลา 24 ชั่วโมง ที่ยังเป็นปัญหาในพื้นที่ ได้แก่ สารเบนซีน (Benzene) และ สาร 1,3-บิวทาไดอีน (1,3-Butadiene) แสดงดังแผนภูมิรูปที่ 3-12 ถึง 3-13

รูปที่ 3-12 แผนภูมิแสดงปริมาณสารเบนซีน (Benzene) ที่ตรวจวัดในปี พ.ศ.2567

รูปที่ 3-13 แผนภูมิแสดงปริมาณสาร 1,3-บิวทาไดเ็น (1,3-Butadiene) ที่ตรวจวัดในปี พ.ศ.2567

3.3 สถานการณ์มลพิษทางเสียง

การติดตามตรวจสอบระดับเสียงในสิ่งแวดล้อมโดยสถานีตรวจวัดระดับเสียงแบบอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษ บริเวณพื้นที่ริมถนนและพื้นที่ทั่วไปในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก จำนวน 6 สถานี ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และสมุทรปราการ แสดงดังตารางที่ 3-4 และแผนที่รูปที่ 3-14

ตารางที่ 3-4 สถานีตรวจวัดระดับเสียงแบบอัตโนมัติและลักษณะการตรวจวัด

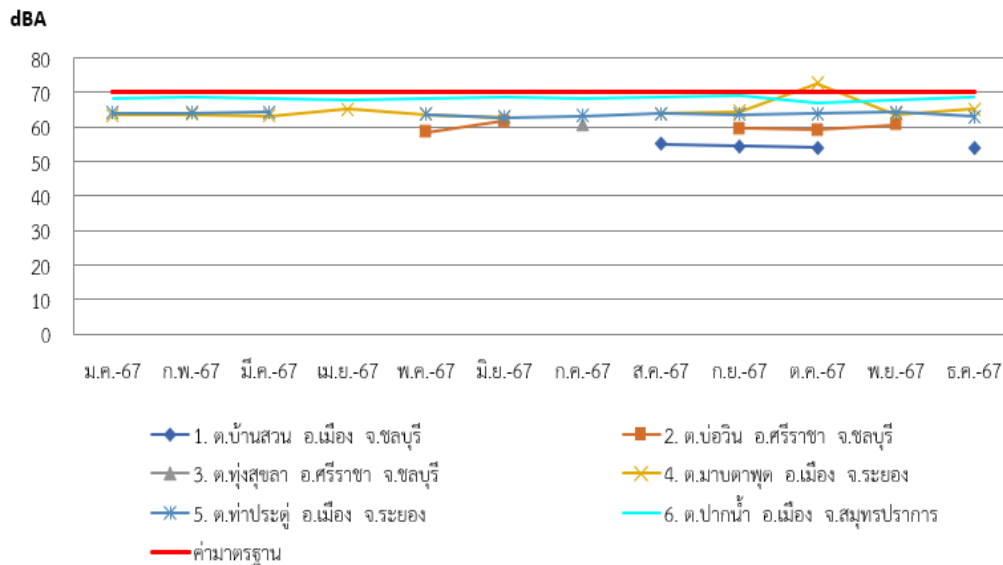
จังหวัด	ลักษณะการตรวจวัด
จังหวัดชลบุรี (3 สถานี)	
1. สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 13 (ชลบุรี) ต.บ้านสวน อ.เมือง	วัดระดับเสียงพื้นที่ชุมชน
2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเขาหิน ต.บ่อวิน อ.ศรีราชา	วัดระดับเสียงพื้นที่ริมถนน
3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ต.ทุ่งสุขลา อ.ศรีราชา	วัดระดับเสียงพื้นที่ริมถนน
จังหวัดระยอง (2 สถานี)	
4. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมาตาพุด ต.มาตาพุด อ.เมือง	วัดระดับเสียงพื้นที่ชุมชน
5. สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง ต.ท่าประดู่ อ.เมือง	วัดระดับเสียงพื้นที่ริมถนน
จังหวัดสมุทรปราการ (1 สถานี)	
6. ศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการ ต.ปากน้ำ อ.เมือง	วัดระดับเสียงพื้นที่ริมถนน

รูปที่ 14 แผนที่แสดงสถานีตรวจวัดระดับเสียงแบบอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

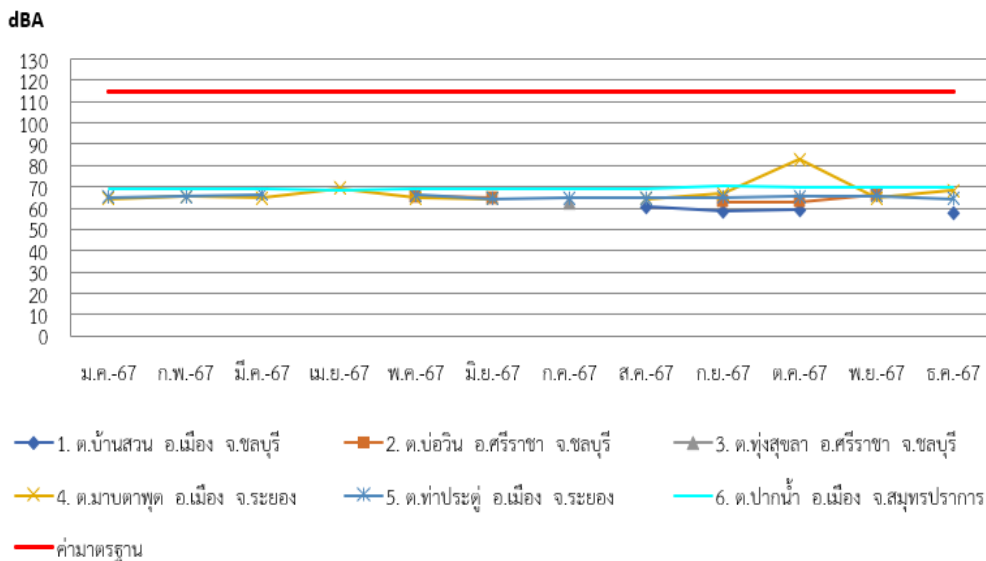

สถานการณ์ระดับเสียงในสิ่งแวดล้อมจากสถานีตรวจวัดระดับเสียงแบบอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษ ในปี 2567 พบว่าระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง เกือบทุกสถานีตรวจวัดอยู่ในค่ามาตรฐาน ยกเว้นบริเวณสถานีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมาบตาพุด ต.มาบตาพุด อ.เมือง ในเดือนตุลาคม 2567 พบระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 72.5 เดซิเบลเอ (ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 15 พ.ศ.2540 เรื่อง กำหนดมาตรฐานระดับเสียงโดยทั่วไป กำหนดค่ามาตรฐานระดับเสียงเฉลี่ย (Leq) 24 ชั่วโมง ไม่เกิน 70 เดซิเบลเอ และระดับเสียงสูงสุด (Lmax) ไม่เกิน 115 เดซิเบลเอ แสดงดังแผนภูมิรูปที่ 3-15 ถึง 3-16

รูปที่ 3-15 แผนภูมิแสดงระดับเสียงเฉลี่ย (Leq) 24 ชั่วโมง

รูปที่ 3-16 แผนภูมิแสดงระดับเสียงสูงสุด Lmax

การตรวจวัดควันดำในรถยนต์ เพื่อส่งเสริมการลดปัญหาฝุ่น PM_{2.5}

ดำเนินการตรวจวัดควันดำรถยนต์ราชการสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และตรวจและบังคับใช้กฎหมายรถยนต์ (ควันดำ) ทั่วไป ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา และสมุทรปราการ

1. ตรวจวัดควันดำรถยนต์ราชการ

ดำเนินการตรวจวัดควันดำรถยนต์ราชการในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้โครงการ “รณรงค์ ลดมลพิษ” ประจำปี 2567 เพื่อเป็นแบบอย่างในการให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา มลพิษด้านฝุ่นละออง โดยเฉพาะปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} จากรถยนต์ ดังตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3-5 การตรวจวัดควันดำรถยนต์ราชการในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จังหวัด	วันที่ตรวจวัด	จำนวนรถ ที่ตรวจ	จำนวนรถ ที่ผ่านเกณฑ์ มาตรฐาน	จำนวนรถ ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ มาตรฐาน
สมุทรปราการ	11 ม.ค. 67	5	5	-
	16 ธ.ค. 67	4	4	-
ฉะเชิงเทรา	16 และ 30 ม.ค. 67	33	23	10
	25 พ.ย. 67 และ 6 ธ.ค. 67	28	21	7
ชลบุรี	8 และ 15 ม.ค. 67	27	24	3
ระยอง	12 ม.ค. 67	24	24	-
	26 ธ.ค. 67	25	25	-
จันทบุรี	11 ม.ค. 67	26	19	7
ตราด	18 ม.ค. 67	11	9	2
รวมจำนวนรถยนต์		183	154	29

2. ตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายรถยนต์ (ควันดำ) ทั่วไป

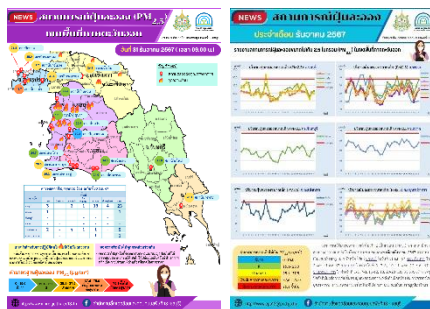
ดำเนินการตั้งด่านตรวจบังคับใช้กฎหมายรถยนต์ (ควันดำ) ทั่วไป ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ อาทิ เช่น สำนักงานขนส่งจังหวัด ตำรวจภูธร สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด แสดงดังตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3-6 การตรวจและบังคับใช้กฎหมายรถยนต์ (ควันดำ) ทั่วไป

จังหวัด	วันที่ตรวจวัด	สถานที่	จำนวนรถที่เรียกตรวจ (คัน)	จำนวนรถที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (คัน)
สมุทรปราการ	26 ม.ค. 67	ถ.สุขุมวิท กม.30 (ขาออก)	14	2
ชลบุรี	25 ธ.ค. 67	หมวดทางหลวงเขาเขี้ยว อ.ศรีราชา	29	8
รวมจำนวนรถยนต์			43	10

กิจกรรมในการจัดการคุณภาพอากาศ ปัญหาฝุ่นละออง และเสียง

1. เฝ้าระวังคุณภาพอากาศ (PM_{2.5}) และจัดทำ One page รายวันในช่วงที่มีแนวโน้มฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐาน และรายเดือน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง Line Facebook และ Website

2. จัดทำและเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับฝุ่นละอองขนาดเล็ก ในรูปแบบ Infographic

3. เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ในการแก้ไขปัญหาการฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5})

- วันที่ 23 มกราคม 2567 ร่วมประชุมคณะกรรมการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ จังหวัดชลบุรี ด้านไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ปี 2566- 2567

- วันที่ 20 ธันวาคม 2567 ร่วมประชุมคณะกรรมการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ จังหวัดชลบุรี ด้านไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ปี 2567- 2568

4. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือแนวทาง การควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5}) แบบมีส่วนร่วม ประจำปีงบประมาณ 2568 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2567 ณ โรงแรมรัตนชล จ.ชลบุรี

5. กิจกรรมรณรงค์ป้องกันไฟฟ้า หมอกควัน และลดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) จังหวัดชลบุรี ประจำปี 2567 เมื่อวันที่ 2 ก.พ.67 ณ บริเวณหลังอ่างเก็บน้ำโป่งดินดำ ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี

6. กิจกรรมรณรงค์ป้องกันไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2567 ณ หมวดทางหลวงเขาเขียว และหน้าสวนสัตว์เปิดเขาเขียว ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี

4.สถานการณ์ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน

4.1 ขยะมูลฝอยชุมชน

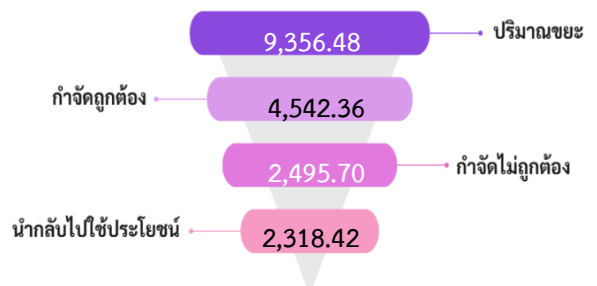
1) การจัดการขยะมูลฝอย

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษมีพื้นที่รับผิดชอบ 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ตราด และสมุทรปราการ โดยเป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตภาคตะวันออกจำนวน 5 จังหวัด และอยู่ในเขตภาคกลาง 1 จังหวัด ซึ่งได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นอีกภูมิภาคหนึ่งที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นแหล่งอุตสาหกรรม ผลไม้ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ทำให้มีการขยายตัวในทุกๆ ด้าน

เมื่อพิจารณาในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มลดลงใน พ.ศ. 2563-2564 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ภาคการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง โดยเฉพาะช่วงล็อกดาวน์ และปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วง พ.ศ. 2565-2567 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ได้คลี่คลายลง ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น รวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ยังเน้นความสะดวกสบาย ทำให้มีปริมาณขยะพลาสติกเพิ่มมากขึ้น และการกำจัดอย่างถูกต้องมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนที่ปลายทางในรูปแบบเทกองควบคุม ปรับเป็นการกำจัดไม่ถูกต้อง ส่งผลให้มีการกำจัดที่ไม่ถูกต้องเพิ่มขึ้นตามปริมาณการเกิดขึ้นของขยะมูลฝอยชุมชน

จากกราฟในรูปที่ 3 แสดงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่ปี 2562-2567 ประกอบด้วยปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างถูกต้อง ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดไม่ถูกต้อง และปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 ทั้ง 6 จังหวัด พบว่าปี 2567 มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 9,356.48 ตัน/วัน เพิ่มขึ้นจากปี 2566 143.87 ตัน/วัน โดยปี 2566 ขยะมูลฝอยชุมชนเกิดขึ้น 9,212.61 ตันต่อวัน โดยจังหวัดชลบุรี มีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนสูงสุด 3,228.50 ตันต่อวัน รองลงมาเป็นจังหวัดสมุทรปราการ 3,117.67 ตันต่อวัน จังหวัดระยอง 1,598.11 ตันต่อวัน จังหวัดจันทบุรี 605.39 ตันต่อวัน จังหวัดฉะเชิงเทรา

529.55 ต้นต่อวัน และจังหวัดตราด 214.62 ต้นต่อวัน นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง 4,542.36 คิดเป็นร้อยละ 48.55 วิธีการมีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ 2,318.42 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 24.78 กำจัดไม่ถูกต้อง 2,495.70 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และขยะได้รับการจัดอย่างถูกต้อง 6,860.77 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 73.33 ดังนี้

1. จังหวัดชลบุรี มีปริมาณขยะเกิดขึ้น 3,228.500 ต้น/วัน นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง 1,829.580 คิดเป็นร้อยละ 56.67 วิธีการกำจัดแบบถูกต้อง ได้แก่ 1) ฟังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล 2) MBT 3) แยก RDF ส่งบริษัท ทีพีโอโพลิน จำกัด จังหวัดสระบุรี และบริษัท ชลบุรี คลีน เอ็นเนอร์ยี จำกัด มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ 971.740 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 30.10 และขยะได้รับการจัดอย่างถูกต้อง 2,801.32 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 86.77

2. จังหวัดฉะเชิงเทรา มีปริมาณขยะเกิดขึ้น 529.550 ต้น/วัน นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง 330.000 คิดเป็นร้อยละ 62.32 วิธีการกำจัดแบบถูกต้อง ได้แก่ 1) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล 2) แยก RDF 3) คัดแยกเพื่อรีไซเคิล มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ 157.529 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 29.75 และขยะได้รับการจัดอย่างถูกต้อง 487.53 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 92.06

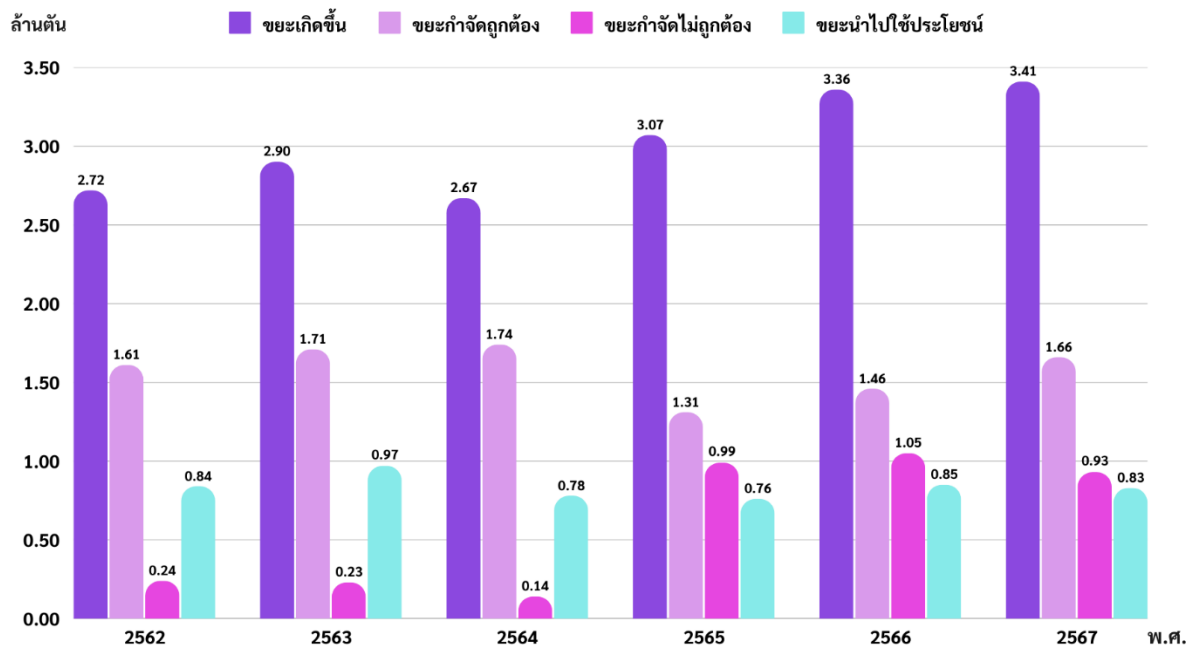
3. จังหวัดระยอง มีปริมาณขยะเกิดขึ้น 1,598.110 ต้น/วัน นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง 970.380 คิดเป็นร้อยละ 60.72 วิธีการกำจัดแบบถูกต้อง ได้แก่ 1) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล 2) แยก RDF 3) คัดแยกเพื่อรีไซเคิล มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ 585.890 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 36.66 และขยะได้รับการจัดอย่างถูกต้อง 1,556.27 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 97.38

4. จังหวัดจันทบุรี มีปริมาณขยะเกิดขึ้น 605.390 ต้น/วัน นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง 405.180 คิดเป็นร้อยละ 66.92 วิธีการกำจัดแบบถูกต้อง ได้แก่ 1) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล 2) แยกและผลิตเชื้อเพลิง 3) สารปรับปรุงดิน มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ 31.140 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 5.14 และขยะได้รับการจัดอย่างถูกต้อง 436.32 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 72.07

5. จังหวัดตราด มีปริมาณขยะเกิดขึ้น 214.620 ต้น/วัน นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง 54.60 คิดเป็นร้อยละ 25.44 วิธีการกำจัดแบบถูกต้อง ได้แก่ 1) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล 2) คัดแยกเพื่อรีไซเคิล (เครื่องจักร) 3) สารปรับปรุงดิน 4) เตาเผาขยะที่มีระบบบำบัดเบื้องต้น มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ 121 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 56.38 และขยะได้รับการจัดอย่างถูกต้อง 175.61 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 81.82

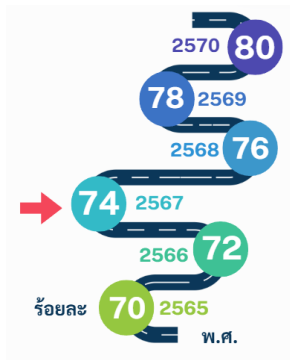
6. จังหวัดสมุทรปราการ มีปริมาณขยะเกิดขึ้น 3,180.310 ต้น/วัน นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง 952.62 คิดเป็นร้อยละ 29.95 วิธีการกำจัดแบบถูกต้อง ได้แก่ 1) แปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง RDF 2) สารปรับปรุงดิน มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ 451.11 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 14.18 และขยะได้รับการจัดอย่างถูกต้อง 1,403.72 ต้น/วัน คิดเป็นร้อยละ 44.14

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย ปี 2562-2567

รูปที่ 4-1 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น กำจัดอย่างถูกต้อง และนำไปใช้ประโยชน์ ปี พ.ศ. 2562-2567

เมื่อนำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565-2570) ซึ่งมุ่งเน้นการยกระดับการจัดการตามลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ (The Waste Management Hierarchy) และการบริหารจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Management Approach) เป็นการจัดการขยะที่ต้นทาง เพิ่มประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะมูลฝอยและพัฒนาเครื่องมือการบริหารจัดการขยะ ซึ่งจะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มาพิจารณาตามค่าเป้าหมายปี 2567 ตัวชี้วัดขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องโดยเป็นผลรวมร้อยละการกำจัดอย่างถูกต้องและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ ซึ่งเท่ากับ ร้อยละ 72.85 พบว่ายังไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการระดับประเทศที่กำหนดไว้เท่ากับ ร้อยละ 74

การนำขยะมูลฝอยชุมชนกลับมาใช้ประโยชน์ ขยะมูลฝอย 0.83 ล้านตัน (ร้อยละ 24.28 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) เป็นการคัดแยกตั้งแต่ต้นทางและนำไปรีไซเคิล ผ่านการซื้อขายและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ร้านรับซื้อของเก่า ธนาคารขยะรีไซเคิล ศูนย์ขยะรีไซเคิลชุมชน ขยะรีไซเคิลแลกของ ตลาดนัดขยะรีไซเคิล (ตลาดนัดมือสอง) ถังขยะเปียกลดโลกร้อน

การทำอิฐบล็อกจากขยะพลาสติก การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงไส้เดือน การเรียกคืนบรรจุภัณฑ์โดยผู้ประกอบการและการคัดแยกขยะมูลฝอยที่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน

การกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน 2.48 ล้านตัน (ร้อยละ 72.85 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกนำไปกำจัดในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน จำนวน 63 แห่ง (สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน 58 แห่ง สถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชน จำนวน 5 แห่ง) ดำเนินการโดย รัฐ 57 แห่ง รัฐดำเนินการเอง 41 แห่ง จ้างเอกชนดำเนินงาน 16 แห่ง เอกชนดำเนินการ 6 แห่ง และ ซึ่งปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ข้อมูลสภาพการบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนพบว่า มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง จำนวน 14 แห่ง และกำจัดไม่ถูกต้อง จำนวน 44 แห่ง ส่วนใหญ่การบริหารจัดการเป็นวิธีการเทกองกลางแจ้ง เทกองแบบควบคุม จึงทำให้มีปริมาณขยะสะสมเป็นจำนวนมาก รวมถึงการกำจัดด้วยเตาเผาขนาดเล็กที่ไม่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ ถึงแม้ว่าปัจจุบันหลายๆ แห่งจะมีการกำจัดด้วยวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยและกรมควบคุมมลพิษแนะนำ แต่ยังมีระบบการบริหารงานที่ไม่ดีพอทำให้มีขยะสะสมและเกิดปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ รวมถึงมีปัญหาเรื่องที่ดินที่ไม่สามารถปลูกสิ่งก่อสร้างได้ และระยะทางที่ไกลทำให้ไม่สามารถนำส่งกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องได้ การขาดแคลนงบประมาณ เครื่องจักรบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ และศักยภาพที่ไม่เพียงพอ ทำให้ร้อยละของการจัดการอย่างถูกต้องไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการระดับประเทศที่กำหนดไว้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องขับเคลื่อนในรูปแบบคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยจังหวัด

รูปที่ 4-2 การบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนในพื้นที่ภาคตะวันออก ประจำปี พ.ศ. 2567

สภาพปัญหาของการบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า ส่วนใหญ่มีการเทกองกลางแจ้ง เทกองแบบควบคุม จึงทำให้มีปริมาณขยะสะสมเป็นจำนวนมาก รวมถึงการกำจัดด้วยเตาเผาขนาดเล็กที่ไม่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ ดังรูปที่ 4-3 ถึงแม้ว่าปัจจุบันหลายๆ แห่งจะมีการกำจัดด้วยวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยและกรมควบคุมมลพิษแนะนำ แต่ยังมีระบบการบริหารงานที่ไม่ดีพอทำให้มีขยะสะสมและเกิดปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ รวมถึงมีปัญหาเรื่องที่ดินที่ไม่สามารถปลูกสิ่งก่อสร้างได้ และระยะทางที่ไกล

ทำให้ไม่สามารถนำส่งกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องได้ การขาดแคลนงบประมาณ เครื่องจักร บุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ และศักยภาพที่ไม่เพียงพอ ทำให้ร้อยละของการจัดการอย่างถูกต้องไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการระดับประเทศที่กำหนดไว้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องขับเคลื่อนในรูปแบบคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยจังหวัด

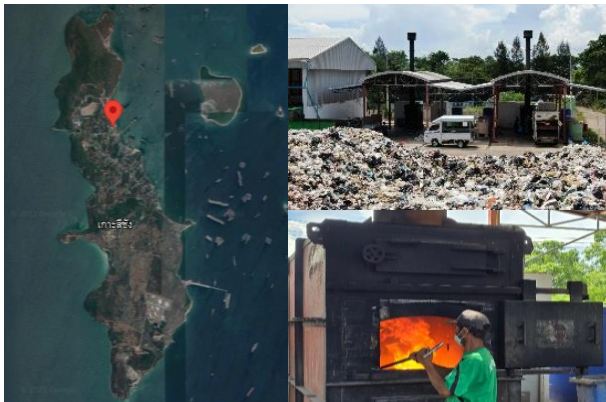
รูปที่ 4-3 สภาพปัญหาที่เกิดจากการบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยไม่ถูกต้องในพื้นที่

มาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชน ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนมาตรการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565-2570) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหารระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566-2570) อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยลดปริมาณขยะอาหารอย่างเป็นระบบ การนำขยะกลับมารีไซเคิล หรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุดในรูปแบบพลังงาน ปุ๋ยหมัก โดยเฉพาะขยะพลาสติกที่จะมีโอกาสรอดลงสู่ทะเล การบริหารจัดการกลางทางอย่างเพียงพอและครอบคลุมทั้งพื้นที่พิจารณาในการให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการเก็บ ขน และกำจัด เพื่อลดภาระการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รวมถึงเพิ่มองค์ความรู้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเดินระบบ และต้องผลักดันให้เกิดการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและสามารถลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ตามแนวทางปฏิบัติที่ดีในการจัดการขยะมูลฝอยแบบคาร์บอนต่ำสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมควบคุมมลพิษ 2565) โดยดำเนินการคัดแยกมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด การกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนด้วยวิธีการบำบัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกลชีวภาพ (Mechanical Biological Treatment (MBT)), เตาเผาขยะมูลฝอยเพื่อผลิตไฟฟ้า (Waste to Energy Incineration), การฝังกลบขยะมูลฝอยแบบกึ่งใช้อากาศ (Semi Aerobic Landfill), การผลิตพลังงานจากบ่อฝังกลบขยะ (Landfill Gas System) และการหมักทำปุ๋ย (Composting) เป็นต้น และการขับเคลื่อนนโยบายการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการขยะมูลฝอย (Cluster) ผ่านกลไกคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยจังหวัดให้เกิดเป็นรูปธรรม

สถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนบนพื้นที่เกาะ

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนที่ตั้งอยู่บนพื้นที่เกาะในภาคตะวันออก มีจำนวน 6 แห่ง ประกอบด้วย เกาะสีชัง เกาะล้าน จังหวัดชลบุรี เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง เกาะช้าง เกาะกูด และเกาะหมาก จังหวัดตราด และสามารถสรุปสถานภาพการจัดการขยะมูลฝอยของแต่ละเกาะในเบื้องต้นได้ 2 รูปแบบ คือ 1) เกาะที่มีการจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะอย่างเบ็ดเสร็จ จำนวน 5 เกาะ ได้แก่ เกาะสีชัง เกาะล้าน เกาะช้าง เกาะกูด และเกาะหมาก และ 2) เกาะที่มีการจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะบางส่วนและนำส่วนที่เหลือขนส่งขึ้นไปกำจัดบนฝั่ง คือ เกาะเสม็ด รายละเอียดดังนี้

● **เกาะสีชัง** มีระบบกำจัดด้วยเตาเผาขนาดเล็ก ไม่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ ส่วนที่เหลือมีการเทกอง ซึ่งเป็นปัญหาระดับขั้นวิกฤตในด้านระบบกำจัดที่ยังไม่มีประสิทธิภาพรวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงของกรรมสิทธิ์ที่ดินในภายหลัง พบว่าเป็นที่สาธารณะและทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งต้องทำเรื่องเช่าพื้นที่โดยทำสัญญาเป็นระยะเวลา 3 ปี จำนวน 26 ไร่ ปัจจุบันเทศบาลตำบลเกาะสีชังอยู่ระหว่างการดำเนินการแก้ไขแนวทางการดำเนินงาน

โครงการมอบหมายเอกชนในการบริหารจัดการด้วยวิธีการเผาทำลายบนพื้นที่เกาะ ตามมติคณะสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยจังหวัดชลบุรีและเจ้าภาพกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) จากข้อสังเกตของคณะกรรมการกลั่นกรองกำจัดมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้เพิ่มเติมรายละเอียดหรือรายได้จากค่าธรรมเนียมที่เก็บจากครัวเรือนผู้ประกอบการ และจากเรือบรรทุกสินค้า รวมทั้งงบประมาณว่าเพียงพอในการใช้จ่ายเป็นค่ากำจัดในระยะยาวได้อย่างไร

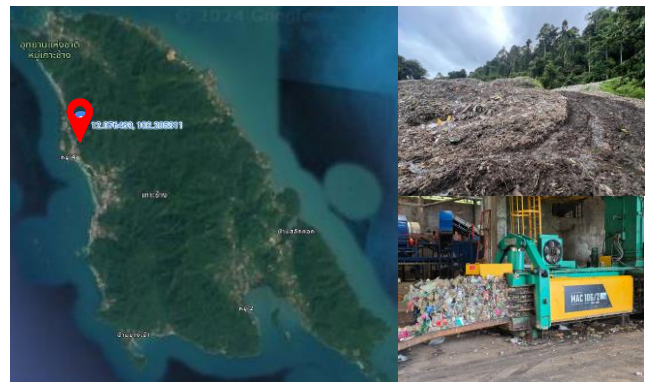
● **เกาะล้าน** กำจัดด้วยวิธีการเทกองควบคุม โดยมีการใช้วัสดุกันซึมด้วย HDPE มีการคลุมด้วย HDPE และติดตั้งท่อระบายก๊าซ ซึ่งเป็นปัญหาระดับขั้นวิกฤตในด้านระบบกำจัดที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันเมืองพัทยา มีแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยอยู่ระหว่างการลงนามสัญญากับบริษัท สมาร์ท เวสต์ เมนเจเมนต์ จำกัด ตามโครงการมอบหมายเอกชนดำเนินการโครงการก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีเผาทำลายบนพื้นที่เกาะ

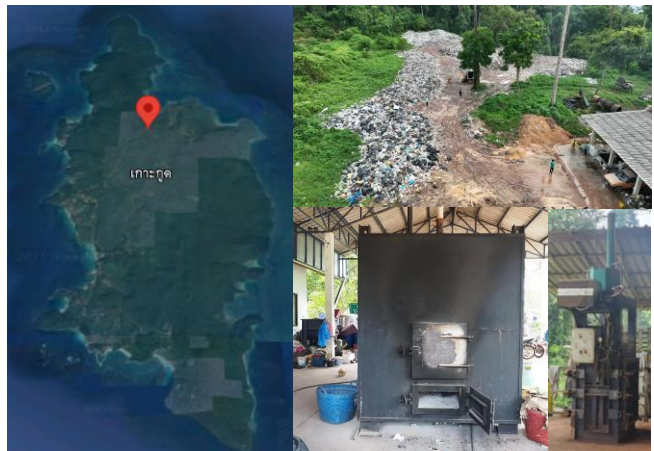

- **เกาะเสม็ด** ได้รับงบประมาณจากสำนักงานนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในการก่อสร้างระบบคัดแยกขยะบนเกาะเสม็ด โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง สนับสนุนในระยะแรก ซึ่งจ้างเอกชนบริหารจัดการ โดยคัดแยกขยะอินทรีย์นำไปกำจัดด้วยระบบผลิตก๊าซชีวภาพ และระบบหมักเพื่อเป็นสารปรับปรุงดิน ขยะรีไซเคิล และถุงพลาสติกจะถูกผลิตเป็นเชื้อเพลิงขยะ (RDF) และขนส่งขึ้นรถบรรทุกและนำขึ้นเรือบาร์จไปยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจรจังหวัดระยอง ทั้งนี้สามารถดำเนินการจัดการขยะตกค้างในพื้นที่ได้เรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 โดยจ้างเอกชนขนขึ้นฝั่ง

- **เกาะช้าง** ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง โดยเทศบาลตำบลเกาะช้าง ดำเนินการจ้างเอกชนเข้ามาบริหารจัดการในรูปแบบผสมผสานโดยใช้ระบบคัดแยกขยะระบบหมักก๊าซชีวภาพ (อยู่ระหว่างทดสอบระบบ) ซึ่งได้รับงบประมาณการปรับปรุงขยายโรงคัดแยกขยะมูลฝอยจากงบอุดหนุนเฉพาะกิจแผนงานบูรณาการพัฒนาศูนย์ระดับภาค และการเทกองซึ่งมีปริมาณขยะสะสมเป็นจำนวนมาก ยังคงต้องเร่งเพิ่มศักยภาพการทำงานของระบบกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการขยะสะสมได้ต่อไป

- **เกาะกูด** กำจัดด้วยเตาเผาขนาดเล็ก เดิมใช้ระบบคัดแยกที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.) แต่ปัจจุบันระบบดังกล่าวไม่สามารถใช้งานได้ ส่วนที่เหลือนำไปเทกอง โดยมีการขุดหลุมและวางแผ่นนำดินมากลบทับเป็นระยะ ๆ ปัญหาที่พบนอกจากไม่มีงบประมาณในการบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแล้ว ยังพบว่าขยะรีไซเคิล โดยเฉพาะขวดแก้วในพื้นที่ไม่มีที่ไปเนื่องจากไม่คุ้มค่าในการดำเนินการส่งขึ้นฝั่ง

- **เกาะหมาก** กำจัดด้วยเตาเผาขนาดเล็ก สามารถกำจัดขยะได้หมดทุกวัน แต่ไม่มีระบบการจัดการเฝ้าหนัก เฝ้าเบาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และอยู่ระหว่างการหาพื้นที่ใหม่เพื่อกำจัดขยะมูลฝอย เนื่องจากต้องคืนพื้นที่ให้กับเจ้าของเดิม

มาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะ ควรดำเนินการตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เริ่มจากมุ่งเน้นให้มีการลดการนำบรรจุภัณฑ์ที่ยากแก่การจัดการขึ้นเกาะและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดำเนินกิจกรรม 3R

อย่างต่อเนื่อง รมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวเข้าใจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรออกข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ ณ ต้นทาง รวมถึงการเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บขนและกำจัดอย่างเหมาะสม มีการพิจารณารูปแบบต่างๆ ในการเก็บ ขน ให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ พิจารณาในการให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการเก็บ ขน และกำจัด เพื่อลดภาระการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการรวมถึงการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินกิจกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

4.2 ขยะอันตรายชุมชน

ขยะอันตรายชุมชนหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ซึ่งเกิดจากกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชนครัวเรือนหรือสถานประกอบการต่างๆ ที่เป็นวัตถุหรือปนเปื้อนสารที่มีคุณสมบัติเป็นสารพิษ ที่อาจก่อหรือมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม แต่ไม่รวมถึงมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อกากกัมมันตรังสี และของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ได้แก่ หลอดไฟ ถ่านไฟฉายและแบตเตอรี่ ภาชนะ

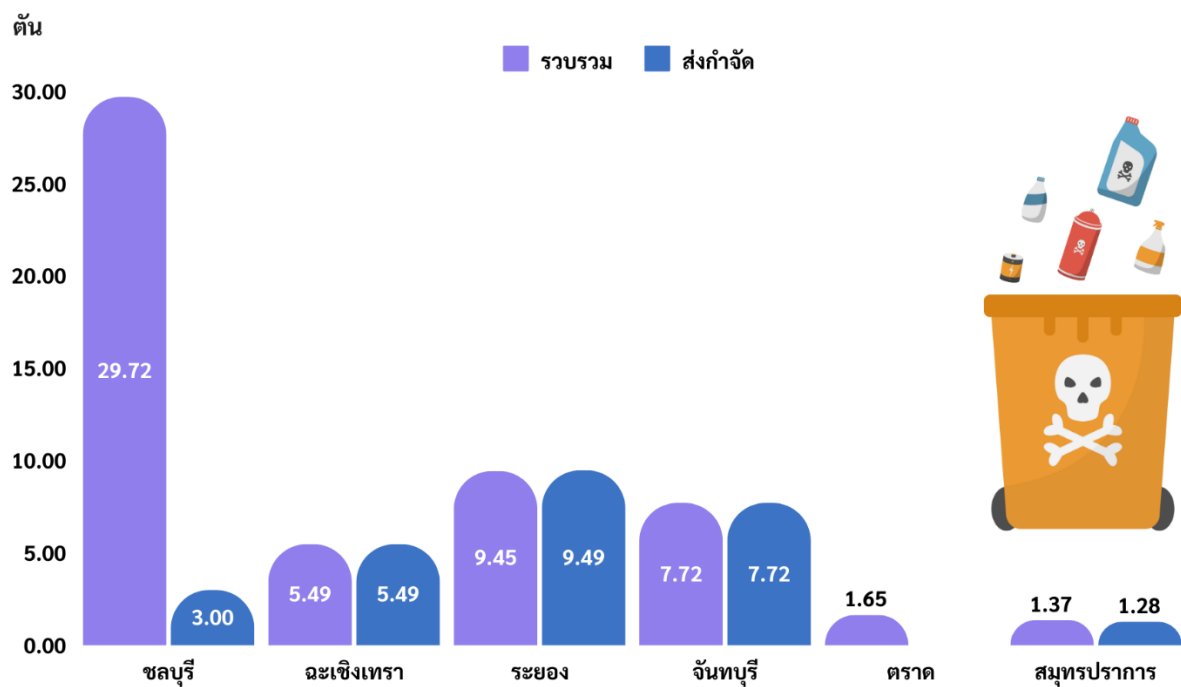
บรรจุสารเคมี รวมถึงกระป๋องสเปรย์ กระป๋องสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสี ขวดน้ำยาล้างห้องน้ำ ตลับหมึกพิมพ์ ภาชนะบรรจุน้ำมันปิโตรเลียม หรือภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์ป้องกันหรือกำจัดแมลงและสัตว์ฟันแทะในบ้าน ยาและเวชภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันยังพบว่า มีการนำไปทิ้งบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนที่มีลักษณะไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ในอนาคต

การขับเคลื่อนการบริหารจัดการของเสียอันตรายในพื้นที่ภาคตะวันออก ปี พ.ศ. 2567 พบว่ามีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่รวบรวมทั้งหมด 55.4 ตัน และดำเนินการส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการจำนวน 26.98 ตัน คิดเป็นร้อยละ 48.7 โดยมีรูปแบบการดำเนินการบริหารจัดการโดย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด ทั้งนี้ของเสียอันตรายชุมชนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มหลอดไฟ ถ่านไฟฉายและแบตเตอรี่ และกลุ่มภาชนะบรรจุสารเคมี

ตารางที่ 4-1 รูปแบบการดำเนินการและปริมาณการรวบรวมและส่งกำจัดขยะอันตรายชุมชน ปี 2567

จังหวัด	รูปแบบการดำเนินการ	ปริมาณ		ชื่อบริษัท
		ขยะอันตรายชุมชน (ตัน)		
		การรวบรวม	การส่งกำจัด	
ชลบุรี	อบจ.รวบรวมและส่งกำจัด และ อบท.รวบรวมและส่งกำจัด จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ทน.แหลมฉบัง ทน.เจ้าพระยาสุรศักดิ์ เมืองพัทยา	29.72	3	บริษัท บางปู เอ็นไวรอน เมนทอล คอมเพล็กซ์ จำกัด (อบจ.) บริษัท อีอีเอ็นคอนซัลแทนท์ จำกัด (เมืองพัทยา)
ฉะเชิงเทรา	อบจ.รวบรวมและส่งกำจัด	5.49	5.49	-บริษัท บางปู เอ็นไวรอน เมนทอล คอมเพล็กซ์ จำกัด (อบจ.)
ระยอง	อบจ.รวบรวมและส่งกำจัด	9.45	9.49	บ.เวสต์ แมนเนจเม้นท์ สยาม จำกัด (WMS)

จังหวัด	รูปแบบการดำเนินการ	ปริมาณ		ชื่อบริษัท
		ขยะอันตรายชุมชน (ตัน)		
		การรวบรวม	การส่งกำจัด	
จันทบุรี	อบจ.รวบรวมและส่งกำจัด	7.72	7.72	บริษัท บางปู เอ็นไวรอน เมนทอล คอมเพล็กซ์ จำกัด
ตราด	อบจ.รวบรวมและส่งกำจัด	1.65	-	บริษัท บางปู เอ็นไวรอน เมนทอล คอมเพล็กซ์ จำกัด
สมุทรปราการ	อบจ.รวบรวมและส่งกำจัด	1.37	1.28	บริษัท โฟร์บรัชคอปเปอร์เรชั่นจำกัด ,บริษัท เบตเตอร์ มี จำกัด
รวม		55.40	26.98	-

รูปที่ 4-4 ปริมาณขยะอันตรายชุมชนที่รวบรวมและส่งกำจัดพื้นที่ภาคตะวันออกในปี 2567

5. การดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านมลพิษเหตุฉุกเฉิน และอุบัติเหตุด้านมลพิษเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนทั่วไป

5.1 เหตุฉุกเฉินอุบัติเหตุด้านมลพิษ และการลักลอบทิ้งกากของเสีย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและความคุ้มครองมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) เข้าร่วมดำเนินการติดตามสถานการณ์ ลงพื้นที่ตรวจสอบ ตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาเหตุฉุกเฉินอุบัติเหตุด้านมลพิษ และการลักลอบทิ้งกากของเสียในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 11 เรื่อง ดังตารางที่ 5-1

ตารางที่ 5-1 การแก้ไขปัญหาเหตุฉุกเฉินอุบัติเหตุด้านมลพิษ และการลักลอบทิ้งกากของเสีย

ลำดับ	เรื่อง	วันที่ดำเนินการ	ผู้ถูกร้องเรียน/ เป้าหมาย/ Keyword	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	เขตการปกครอง
1.	ลักลอบฝังกลบสารเคมีในที่ดินเอกชน ที่เคยเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการรับซื้อของเก่า น้ำมันเครื่อง และสารเคมีอื่นที่ใช้ในอุตสาหกรรม	16 ต.ค.66	ที่ดินเอกชน หมู่ 6	ชลบุรี	พานทอง	บ้านเก่า	อบต.บ้านเก่า
2.	ลักลอบทิ้งวัสดุไม้ใช้แล้วในพื้นที่เอกชน	13 พ.ย.66	ที่ดินเอกชน หมู่ 2	ชลบุรี	บะละมุง	เขาไม้แก้ว	อบต.เขาไม้แก้ว
3.	เพลิงไหม้ถังบรรจุสาร Aluminum Phosphide	5 ม.ค.67	รถบรรทุกสาร Aluminum Phosphide	สมุทรปราการ	เมือง	ลำโรงเหนือ	ทต.ลำโรงเหนือ
4.	ติดตามการขนย้ายสิ่งปฏิกูล บริษัท จี สตีล จำกัด (มหาชน)	15 ก.พ.67	นิคมอุตสาหกรรมหนองละลอก	ระยอง	บ้านค่าย	หนองละลอก	อบต.หนองละลอก
5.	ร้องเรียนมีผู้นำขยะมาถมบ่อเลี้ยงปลาเก่า	18 มี.ค.67	บ่อปลาเก่า	สมุทรปราการ	บางบ่อ	คลองด่าน	ทต.คลองด่าน

ลำดับ	เรื่อง	วันที่ ดำเนินการ	ผู้ถูกร้องเรียน/ เป้าหมาย/ Keyword	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	เขตการปกครอง
6.	เฝ้าระวังคุณภาพอากาศในพื้นที่ เกิดเหตุการณ์โรงงานผลิต น้ำแข็งเกิดก๊าซแอมโมเนีย รั่วไหล	18 เม.ย.67	หจก.โรงงานน้ำแข็ง ราชกรู๊ป	ชลบุรี	บางละมุง	หนองปรือ	ทม.หนองปรือ
7.	ติดตามตรวจสอบการลักลอบ ทิ้งกากของเสีย ม.1 ต.ท่า กระดาน อ.สนามชัยเขต จ. ฉะเชิงเทรา	2 พ.ค.67	หมู่ 1 ตำบลท่า กระดาน	ฉะเชิงเทรา	สนามชัย เขต	ท่ากระดาน	อบต.ท่า กระดาน
8.	ตรวจสอบโรงงานทิ้งกากของ เสียอุตสาหกรรม	17 มิ.ย.67	บจ.ซี.อี.โอ. อินเตอร์เนชั่น แนล เวสต์	ชลบุรี	พนัสนิคม	หนองเหียง	อบต.หนอง เหียง
9.	ร้องเรียนกรณีน้ำในลำราง สาธารณะมีสีดำและมีกลิ่น เหม็นสารเคมี คาดว่ามีผู้นำของ เสียมาลักลอบทิ้ง	4 ก.ค.67	ลำราง สาธารณะ หมู่ 4	ชลบุรี	บ้านบึง	คลองกิ่ว	อบต.คลองกิ่ว
10.	ลักลอบทิ้งของเสียอุตสาหกรรม บริเวณสถานที่กำจัดของเสีย ชุมชน ทม.แสนสุข	2 ก.ย.67	สถานที่กำจัด ของเสียชุมชน ทม.แสนสุข	ชลบุรี	ศรีราชา	บางพระ	ทม.แสนสุข
11.	ตรวจสอบไอระเหยสารเคมี กรณีเพลิงไหม้ บมจ.ไทย พลาสติกและเคมีภัณฑ์	22 ก.ย.67	บมจ.ไทย พลาสติกและ เคมีภัณฑ์	ระยอง	เมือง	มาบตาพุด	ทม.มาบตาพุด

1. ลักลอบฝังกลบสารเคมีในที่ดินเอกชน ที่เคยเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการรับซื้อของเก่า น้ำมันเครื่อง และสารเคมีอื่นที่ใช้ในอุตสาหกรรม

วันที่ 16 ตุลาคม 2566 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่ตรวจสอบกรณีประชาชนในพื้นที่ ม.6 ต.บ้านเก่า อ.พานทอง จ.ชลบุรี ได้รับความเดือดร้อนปัญหากลิ่นสารเคมี ในที่ดินเอกชน ซึ่งเคยเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการรับซื้อของเก่า น้ำมันเครื่อง และสารเคมีอื่นที่ใช้ในอุตสาหกรรม ขณะตรวจสอบพบว่าผู้ประกอบการย้ายสถานประกอบการออกนอกพื้นที่ประมาณ 1 เดือนแล้ว และได้นำดินไถกลบ พื้นที่ที่เคยเป็นบ่อ ขณะตรวจสอบได้กลิ่นเหม็นคล้ายน้ำมันเครื่อง บริเวณบ่อพบว่ามึ่น้ำขัง สีดำส่งกลิ่นเหม็น

2. ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีการลักลอบทิ้งวัสดุไม้ใช้แล้วในพื้นที่เอกชน

วันที่ 13 พฤศจิกายน 2566 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีการลักลอบทิ้งวัสดุไม้ใช้แล้วในพื้นที่เอกชน พื้นที่หมู่.2 ตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่การเกษตรโดยรอบ ห่างไกลจากชุมชน ขณะตรวจสอบพบรถบรรทุกนำสิ่งปฏิกูล ไม้ใช้แล้วจากโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดระยอง มาทิ้ง สำนักงานอุตสาหกรรมชลบุรี แจ้งการกระทำความผิด และดำเนินคดีให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป

3. ตรวจสอบกรณีเพลิงไหม้ถังบรรจุสาร Aluminum Phosphide

วันที่ 5 มกราคม 2567 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่ร่วมตรวจสอบกรณีรถกระบะบรรทุกถัง 200 ลิตร บรรจุสาร Aluminum Phosphide ประมาณ 100 ลิตร เกิดไฟไหม้บริเวณถนน ช.พรสว่าง 7 ต.สำโรงเหนือ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ ซึ่งเกิดเหตุเมื่อเวลาประมาณ 20.00 น. ของวันที่ 4 มกราคม 2567 ขณะลงตรวจสอบพื้นที่เมื่อเวลาประมาณ 10.00 น. พบว่ามีการเก็บกู้สารเคมีไปจัดเก็บที่โรงงานเจ้าของสารเคมีเพื่อส่งไปกำจัดด้วยวิธีการที่ถูกต้องแล้วเสร็จเมื่อเวลาประมาณ 24.00 น. ของวันที่ 4 มกราคม 2567 การตรวจสอบพื้นที่เกิดเหตุ ไม่พบร่องรอยของสารเคมีตกค้างในพื้นที่ผิวถนน และท่อระบายน้ำ ไม่พบ

กลิ่นสารเคมีในพื้นที่เกิดเหตุและชุมชนใกล้เคียง กองตรวจมลพิษ ตรวจวัดคุณภาพอากาศด้วยเครื่อง FTIR ในพื้นที่เกิดเหตุ และบ้านเรือนประชาชนด้านท้ายลมในระยะ 50 เมตร และ 200 เมตร ตรวจไม่พบสารฟอสฟิน ทด.สำโรงเหนือ ทำความสะอาดบริเวณพื้นที่เกิดเหตุและบริเวณใกล้เคียงโดยการฉีดน้ำ ไม่พบการเกิดปฏิกิริยากับสารเคมี และไม่มีกลิ่นสารเคมี

4. ลงพื้นที่ติดตามการขนย้ายสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของบริษัท จี สตีล จำกัด (มหาชน) จังหวัดระยอง

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2567 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามการขนย้ายสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ลักษณะสีเทาดำมีการปนเปื้อนโลหะหนักที่ถูกฝังกลบในพื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรมระยองไทย-จีน ไปเก็บในพื้นที่โรงงานของ บมจ.จี สตีล ตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง บมจ.จี สตีล ได้ว่าจ้าง บจ.คอนซัลแทนท์ ออฟ เทคโนโลยี ทำการเจาะสำรวจพื้นที่และวิเคราะห์ตัวอย่าง บริษัท ฯ แจ้งว่าไม่พบการปนเปื้อนในน้ำผิวดิน สำนักงานฯ แนะนำให้ศึกษาเพิ่มเติมเรื่อง (1) อัตราการซึมของดินบริเวณที่ฝังกลบ (2) เทคโนโลยีที่ใช้ในการตรวจสอบและกำจัด (3) ตรวจสอบว่ามีการปนเปื้อนสาร Radioactive ด้วยหรือไม่

5. ตรวจสอบเหตุร้องเรียนร้องทุกข์มีผู้นำขยะมาถมบ่อน้ำ ในเขต ทต.คลองด่าน จ.สมุทรปราการ

วันที่ 18 มีนาคม 2567 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนกรณีมีผู้นำขยะชุมชนมาทิ้งในพื้นที่บ่อเลี้ยงปลาเก่าเพื่อปรับถมพื้นดิน ขนาด 19 ไร่ ในพื้นที่ ต.คลองด่าน อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ และผู้ร้องเรียนกังวลว่าจะมีการปนเปื้อนโลหะหนัก ขณะเข้าตรวจสอบพบว่าการนำขยะมาถมพื้นที่ประมาณ 1/6 ของพื้นที่ แต่ยุติการนำขยะมาถมเพิ่มแล้ว ทต.คลองด่าน ออกคำสั่งให้หยุดดำเนินการนำขยะมาถมในพื้นที่ ทต.คลองด่าน จะตรวจสอบเรื่องการแจ้งดำเนินการตาม พ.ร.บ.การขุด

ดินและถมดิน พ.ศ.2543 อีกครั้งหนึ่ง สำนักงานฯ ทำการเก็บตัวอย่างน้ำส่งตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ จำนวน 1 ตัวอย่าง และจะแจ้งผลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

6. ฝ้าระวังคุณภาพอากาศในพื้นที่เกิดเหตุการณ์โรงงานผลิตน้ำแข็งเกิดก๊าซแอมโมเนียรั่วไหล

วันที่ 18 เมษายน 2567 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมตรวจสอบกรณีโรงงานผลิตน้ำแข็งของ บจ.ราชากรุ๊ป ม.12 ต.หนองปรือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี เกิดแอมโมเนียรั่วไหล ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ ตรวจวัดคุณภาพอากาศด้วยเครื่องตรวจวัดภาคสนามบริเวณใต้ลม พบค่าแอมโมเนีย 0 – 2 ppm ผลตรวจวัดคุณภาพอากาศในบริเวณโรงงาน พบค่าแอมโมเนีย 2 – 8 ppm

7. ติดตามตรวจสอบการลักลอบทิ้งกากของเสีย ม.1 ต.ท่ากระดาน อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา

วันที่ 2 พฤษภาคม 2567 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่ติดตามตรวจสอบการลักลอบทิ้งกากของเสียบริเวณพื้นที่ ม.1 ต.ท่ากระดาน อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา จากการตรวจสอบพบว่าเป็นพื้นที่ สปก. ขนาดประมาณ 15 ไร่ โดยส่วนที่มีการฝังกลบของเสียอุตสาหกรรมขนาดประมาณ 9 ไร่ มีการฝังกลบของเสียหลายประเภท เช่น กากของแข็งลักษณะคล้ายปูนขาว ใส่ถุงบิ๊กแบก เปลือกสายไฟ เศษพลาสติก และของเหลวสีดำ มีกลิ่นเหม็นสารเคมีรุนแรง มีร่องรอยการใช้รถแมคโครนำดินมาฝังกลบ ส่วนบริเวณด้านข้างหลุมฝังกลบดังกล่าว มีลำรางสาธารณะ สอจ.ฉะเชิงเทรา ทำการเก็บตัวอย่างกากของเสียและน้ำเสียในบ่อส่งวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ และมีการแจ้งความที่ สภ.สนามชัยเขต หากพบว่าเข้าข่ายเป็นวัตถุอันตราย จะมีการแจ้งความเพิ่มเติม สำนักงานฯ เก็บตัวอย่างน้ำในลำรางด้านข้าง 2 จุด ส่งวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ

8. ติดตามตรวจสอบ กรณีผู้ประกอบการโรงงานทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรม จ.ชลบุรี

วันที่ 17 มิถุนายน 2567 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบกรณีผู้ประกอบการโรงงานทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมภายในพื้นที่โรงงานทำเชื้อเพลิงทดแทนจากน้ำมันหล่อลื่นและตัวทำละลายที่ใช้แล้ว ในพื้นที่ หมู่ 10 ตำบลหนองเหียง อำเภอนันทนาคะ จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้ สอจ. ชลบุรี มีคำสั่งให้แก้ไขปรับปรุงโรงงาน ขณะตรวจสอบไม่พบการประกอบกิจการโรงงาน หรือเจ้าของที่ดิน พื้นที่เป็นลักษณะโรงงานร้าง อาคารมีสภาพชำรุด และไม่มีเครื่องจักร มีการกักเก็บกากของเสียอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก มีกากของเสียหกตามพื้นโรงงาน ส่งกลิ่นเหม็น บ่อเก็บของเสียบ่อที่ 10 พบ HDPE มีสภาพฉีกขาด และบ่อที่เหลือมีการสะสมของเสียอยู่ภายใน สำนักงานฯ แนะนำ อบต.หนองเหียง ให้ใช้ทรายดูดซับของเสีย

9. ร้องเรียนกรณีน้ำในลำรางสาธารณะมีสีดำและมีกลิ่นเหม็นสารเคมี คาดว่ามีผู้นำของเสียมาลักลอบทิ้ง

วันที่ 4 กรกฎาคม 2567 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมตรวจสอบเรื่องร้องเรียนกรณีน้ำในลำรางสาธารณะมีสีดำและมีกลิ่นเหม็น ในพื้นที่ หมู่ 4 ตำบลคลองกิว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการตรวจสอบเบื้องต้นพบว่าลำรางดังกล่าวเป็นลำรางสาธารณะ ซึ่งผู้ร้องเรียนแจ้งว่ามีกลิ่นเหม็นคล้ายสารเคมี แสบจมูก มีกลิ่นฉุน เหตุเกิดเมื่อวันที่ 24-25 มิถุนายน 2567 ขณะตรวจสอบพบมีกลิ่นเหม็นสารเคมี ลักษณะน้ำมีสีขุ่น วัดค่าภาคสนามเบื้องต้น พบค่า pH = 10.0 , อุณหภูมิ = 27.5 องศา , EC = 553 $\mu\text{S}/\text{cm}$, ค่าความเค็ม = 0.2 ppt สำนักงานฯ ได้แจ้ง อบต.คลองกิว เพื่อสำรวจเส้นทางน้ำหรือจุดเสี่ยงที่อาจมีการลักลอบทิ้ง/ปล่อยน้ำเสีย/กากของเสีย และแหล่งกำเนิดมลพิษที่อาจลักลอบปล่อยทิ้งน้ำเสีย/กากของเสียลงในทางน้ำสาธารณะ และให้ผู้ร้องเรียนเฝ้าระวังการลักลอบทิ้งของเสียในพื้นที่ของตนเอง

10. ลักลอบทิ้งของเสียอุตสาหกรรมบริเวณสถานที่กำจัดของเสียชุมชน ทม.แสนสุข

วันที่ 2 กันยายน 2567 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมลงพื้นที่และเก็บตัวอย่างวัสดุที่คาดว่าจะปนของเสียมาจากอุตสาหกรรม จากกรณี เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2567 มีการลักลอบทิ้งวัสดุที่คาดว่าจะปนของเสียมาจากอุตสาหกรรม บริเวณสถานที่กำจัดของเสียชุมชน ทม.แสนสุข หมู่ 11 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งพบว่า เป็นของเหลวข้น เหนียวสีดำ มีกลิ่นเหม็นสารเคมี เมื่อดำเนินการตรวจวิเคราะห์ด้วยเครื่องตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบพกพา พบว่า ค่าสารอินทรีย์ระเหยง่ายมีค่าเท่ากับ 1 ppm สอจ.ชลบุรี เก็บตัวอย่างวัสดุที่คาดว่าจะปนของเสียอุตสาหกรรม ส่งศูนย์วิจัยและเตือนภัยมลพิษโรงงานภาคตะวันออก ทม.แสนสุข ดำเนินลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐาน

11. ตรวจสอบไอระเหยสารเคมี กรณีเพลิงไหม้ บมจ.ไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์

วันที่ 22 กันยายน 2567 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตรวจสอบไอระเหยสารเคมีกรณีเพลิงไหม้ บมจ.ไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์ (TPC) ตั้งอยู่ภายในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ต.มาบตาพุด อ.เมือง จ.ระยอง ระหว่างเวลา 14.15 - 15.30 น. และในเวลา 15.10 น. สามารถควบคุมเพลิง และปิดวาล์วถังสาร VCM ได้เรียบร้อย สคพ.13 ร่วมกับ สคพ.ระยอง ตรวจวัดคุณภาพอากาศจำนวน 5 จุด ซึ่งเป็นจุดใต้ลมและมีประชาชนอาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ ทุกจุดตรวจวัดมีค่าไม่เกินค่าขีดจำกัดการรับสัมผัสสารเคมีทางการหายใจแบบเฉียบพลัน ไม่พบกลิ่นสารเคมี นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ร่วมกับบริษัทฯ มอบหมายเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ตรวจสอบชุมชนที่ได้รับผลกระทบ โดยผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศจากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศชุมชนบ้านพลองอยู่ในเกณฑ์ปกติ และทางบริษัทประกาศยกเลิกภาวะฉุกเฉินเหตุการณ์กลับสู่ภาวะปกติจากเหตุการณ์ดังกล่าวไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บและผู้เสียชีวิต

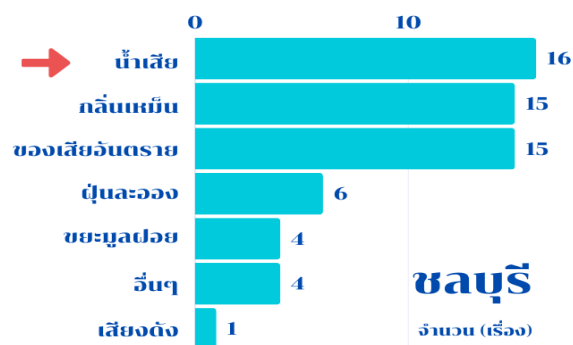
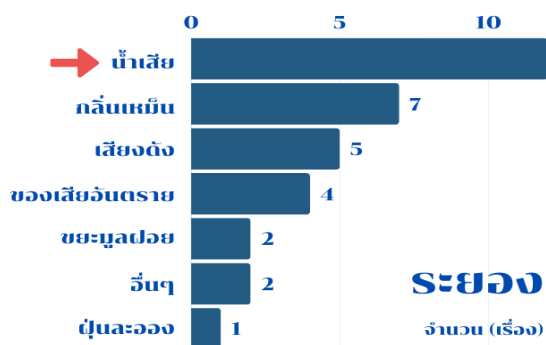

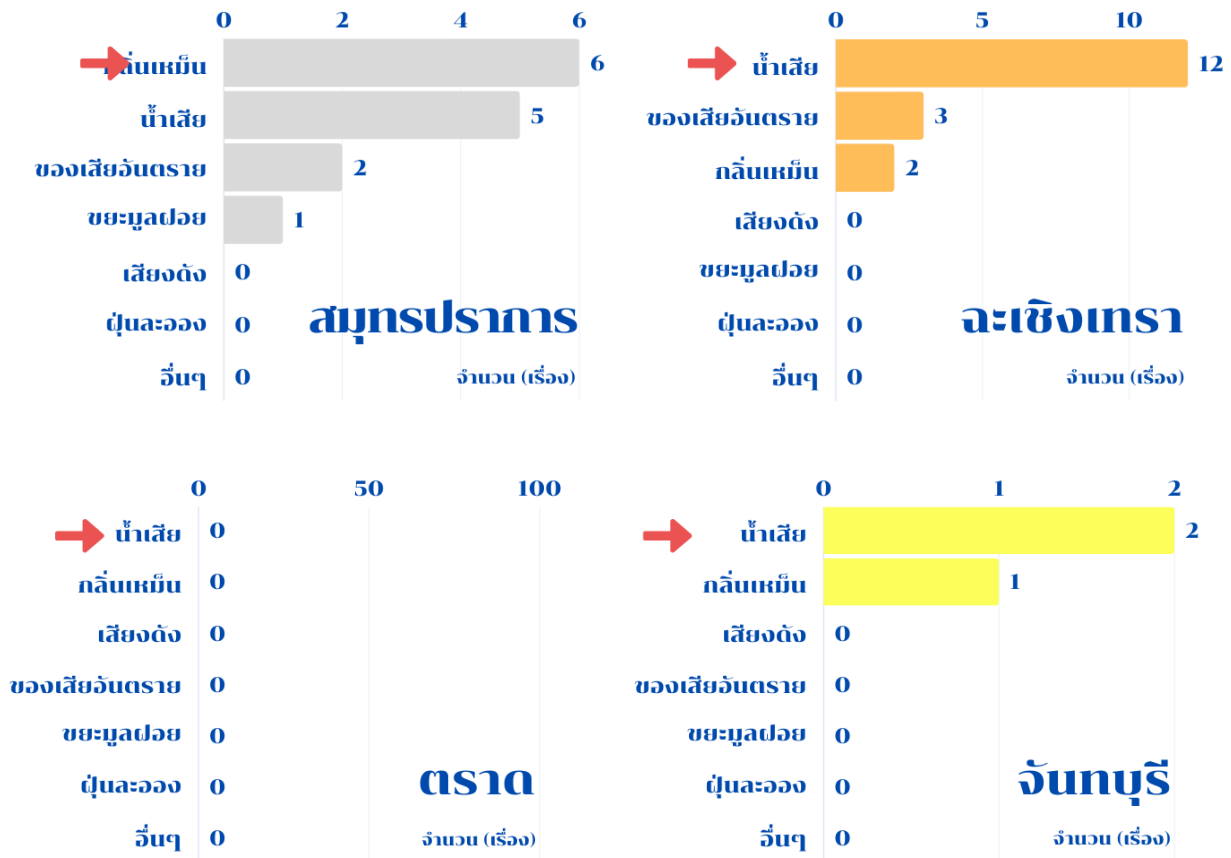
5.2 เรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม

ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ได้ทำการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม (ไม่รวมเหตุฉุกเฉิน) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ จันทบุรี และตราด รวมทั้งสิ้นจำนวน 129 เรื่อง ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 สรุปปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมในรอบ 12 เดือนของปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

จังหวัด	เหตุ ร้องเรียน (เรื่อง)	ประเภทของเหตุร้องเรียน						
		น้ำเสีย	กลิ่นเหม็น	เสียงดัง	ของเสีย อันตราย	ขยะมูล ฝอย	ฝุ่นละออง	อื่นๆ
ชลบุรี	61	16	15	1	15	4	6	4
ระยอง	33	12	7	5	4	2	1	2
ฉะเชิงเทรา	17	12	2	–	3	–	–	–
สมุทรปราการ	14	5	6	–	2	1	–	–
ตราด	–	–	–	–	–	–	–	–
จันทบุรี	4	2	1	–	–	–	1	–
รวม 6 จังหวัด	129	47	31	6	24	7	8	6

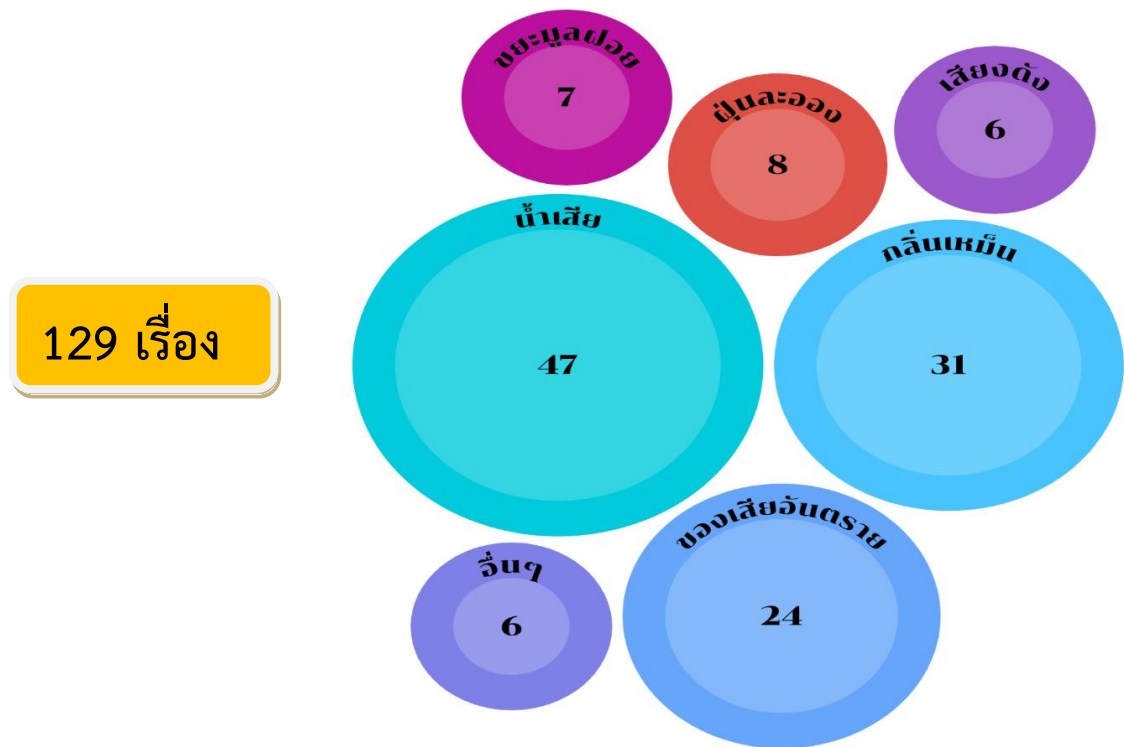

รูปที่ 5-1 ปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 แยกตามประเภท และจังหวัด

1) แยกตามประเภทของเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม

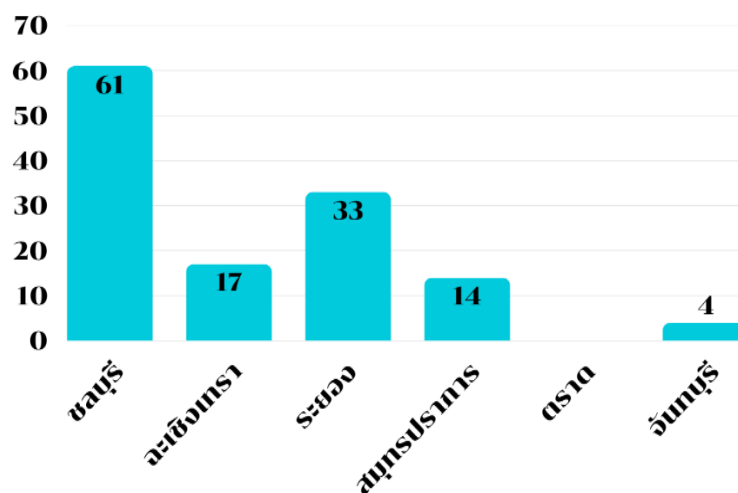
ประเภทของเหตุร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมที่สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ดำเนินการตรวจสอบมากที่สุดในปี 2567 ได้แก่ ด้านน้ำเสีย 47 เรื่อง รองลงมา ได้แก่ ด้านกลิ่นเหม็น 31 เรื่อง ด้านของเสียอันตราย 24 เรื่อง ฝุ่นละออง 8 เรื่อง ขยะมูลฝอย 7 เรื่อง เสียงดัง 6 เรื่อง อื่นๆ 6 เรื่อง

รูปที่ 5-2 ปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 แยกตามประเภท

2) แยกรายจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

จังหวัดที่ได้รับเหตุร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุดในปี 2567 ได้แก่ จังหวัดชลบุรี 61 เรื่อง รองลงมา ได้แก่ จังหวัดระยอง 33 เรื่อง จังหวัดฉะเชิงเทรา 17 เรื่อง จังหวัดสมุทรปราการ 14 เรื่อง และจังหวัดจันทบุรี 4 เรื่อง

รูปที่ 5-3 ปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 แยกรายจังหวัด

3) แยกตามหน่วยงานที่ขอความร่วมมือ

หน่วยงานที่ขอความร่วมมือ	เหตุร้องเรียน (เรื่อง)
1. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.)	24
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	31
3. อำเภอ/จังหวัด/ศูนย์ดำรงธรรม	14
4. ประชาชน/เอกชน/เครือข่าย/สื่อมวลชน	24
5. กรมควบคุมมลพิษ	8
6. หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค	12
7. หน่วยงานอื่นในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	–
8. อื่นๆ	16
รวม	129

ปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันออก ปี 2567

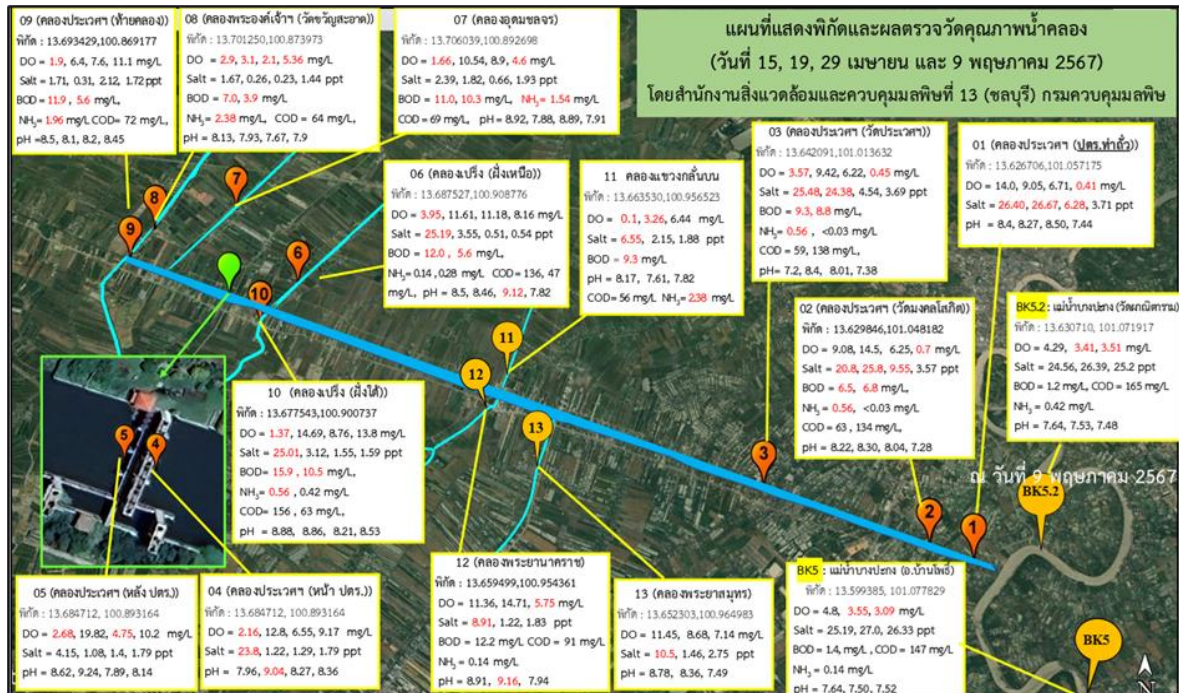
รูปที่ 5-4 ปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม ปิงบประมาณ พ.ศ. 2567

6. สถานการณ์สำคัญ

6.1 ทำนบกั้นน้ำประตुरบายน้ำท่าถั่วพังทลาย

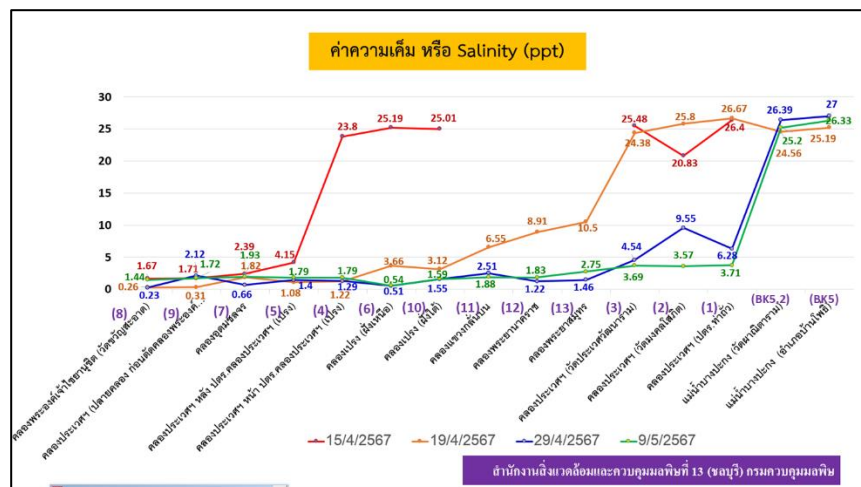
เหตุเกิดเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2567 ในพื้นที่ก่อสร้างประตुरบายน้ำท่าถั่ว บริเวณต้นคลองประเวศบุรีรมย์ กิโลเมตรที่ 0 (ใกล้แม่น้ำบางปะกง) ทำนบกั้นระหว่างคลองกับแม่น้ำบางปะกงเกิดพังทลาย ทำให้น้ำเค็มจากแม่น้ำบางปะกงไหลเข้าสู่คลองประเวศบุรีรมย์ ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้น้ำในคลองประเวศฯ และคลองสาขาในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดสมุทรปราการ ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากกรณีปัญหาน้ำเค็มรุกฉ่ำครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่สูบน้ำคลองไปใช้รดพื้นที่เกษตรกรรมและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยเฉพาะนาข้าว กลุ่มผู้เลี้ยงปลา (ปลานิล ปลาตะกูน) กลุ่มผู้เลี้ยงกุ้ง (กุ้งก้ามกราม กุ้งขาว) และบางกลุ่มที่ใช้น้ำสำหรับทำน้ำประปาหมู่บ้าน จากการลงพื้นที่ในช่วงแรกที่เกิดเหตุ พบซากปลาตายส่งกลิ่นเหม็น เช่น ปลาช่อน ปลาที่อยู่มากตามธรรมชาติเป็นต้น และพบคราบมันเงาสีรุ้งที่ผิวหน้าในบางจุด และพบพืชน้ำจืดตาย ซึ่งชาวบ้านแจ้งว่าเกิดขึ้นหลังเกิดเหตุ น้ำเค็มทะลักเข้าคลอง

จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการจัดการทรัพยากรน้ำชั่วคราวในภาวะวิกฤติขึ้น เพื่อติดตามสถานการณ์และรายงานผลความคืบหน้าการแก้ไขปัญหาทุกวัน สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 กรมควบคุมมลพิษ ได้ลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์และประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่วันที่ 15 เมษายน - 9 พฤษภาคม 2567 อย่างต่อเนื่อง และลงตรวจสอบคุณภาพน้ำพร้อมเก็บตัวอย่างน้ำในคลองประเวศฯ และคลองสาขา จำนวน 4 ครั้ง รวม 15 จุด ได้แก่ แม่น้ำบางปะกง (2 จุด) คลองประเวศบุรีรมย์ (6 จุด) และคลองที่เชื่อมต่อกับคลองประเวศฯ (7 จุด) ได้แก่ คลองเปรี้ง (ฝั่งทิศเหนือและทิศใต้ของคลองประเวศฯ) คลองอุดมชลจร คลองพระองค์เจ้าไชยานุชิต คลองพระยานาคราช คลองพระยาสมุทร และคลองแขวงกลั่นบน แผนที่แสดงจุดเก็บตัวอย่างน้ำดังรูปที่ 6-1 นอกจากนี้ สำนักงานชลประทานฉะเชิงเทรา ได้พยายามผลักดัน/ไล่น้ำเค็มในคลองด้วยการผันน้ำดิบจากแหล่งอื่นตอนบนเข้ามา จนกระทั่งระดับความเค็มในน้ำคลองฯ ไม่อยู่ในระดับที่ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้น้ำ และมีความร่วมมือกับ อบท. ในพื้นที่ ทำการขุดลอกเก็บซากผักตบชวาขึ้นจากแหล่งน้ำ สำนักงานเกษตรจังหวัดช่วยนำน้ำหมักชีวภาพมาใส่ประยาลงคลองเพื่อช่วยปรับปรุงฟื้นฟูคุณภาพน้ำในคลองที่เน่าเสียให้ดีขึ้น

รูปที่ 6-1 แผนที่แสดงจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำ

จากผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ พบพารามิเตอร์ที่เป็นปัญหาสำคัญมากที่สุด คือ ค่าความเค็ม และปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ โดยค่าความเค็มและการนำไฟฟ้า พบสูงผิดปกติในคลองประเวศฯ ตั้งแต่จุดเกิดเหตุ (จุดที่ 1) ไปถึงบริเวณหน้าประตูระบายน้ำ (จุดที่ 4) ระยะทาง 19 กิโลเมตร (ค่าความเค็มเท่ากับ 20.83 – 26.67 ppt) และมีค่าลดลงตามลำดับจนเข้าสู่ภาวะปกติเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2567 (ค่าความเค็มเท่ากับ 0.51 – 3.71 ppt) ส่วนคลองประเวศฯ ที่หลังประตูระบายน้ำคลองประเวศ (จุดที่ 5) ไปถึงปลายคลอง (จุดที่ 9) มีค่าความเค็ม 0.26 – 4.15 ppt ดังรูปที่ 6-2

รูปที่ 6-2 กราฟแสดงค่าความเค็ม (Salinity)

สำหรับค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) พบค่าต่ำบ้าง สูงบ้างในแต่ละจุดแตกต่างกันในแต่ละครั้ง ผลตรวจวัดโดยรวมพบค่าอยู่ในช่วง 0.1 – 19.8 mg/l โดยผลครั้งที่ 1 ส่วนใหญ่มีค่าต่ำในหลายจุด เนื่องจากค่าความเค็มที่สูงผิดปกติ มีผลทำให้สัตว์น้ำจืดบางชนิดและพืชน้ำบางชนิดตาย เกิดการเน่าเหม็น บางจุดสามารถบ่งชี้สาเหตุได้ชัดเจน เช่น **ที่คลองแขวงกลั่นบน** วัดค่า DO ครั้งที่ 2 เท่ากับ 0.1 mg/l ซึ่งสภาพพื้นที่คือน้ำคลองมีสีดำ มีกลิ่นเหม็นเน่า และพบซากผักตบชวาลอยอยู่หนาแน่น (คาดว่าจากภาวะที่น้ำมีความเค็มสูงผิดปกติ) แต่ครั้งต่อๆ มา พบค่า DO เพิ่มขึ้น (ดีขึ้น) ส่วนผลตรวจครั้งที่ 4 เมื่อ 9 พ.ค. 67 พบว่าส่วนใหญ่ที่บริเวณประตูระบายน้ำท่าถั่วที่เกิดเหตุมีค่าค่อนข้างต่ำ คือ 0.4–0.7 mg/l อาจเนื่องมาจากการพยายามผลักดันน้ำเค็มตามคลองย่อย/คลองสาขาด้านใน ให้ออกสู่แม่น้ำบางปะกงโดยผ่าน ประตูท่าถั่ว ทำให้มีการนำพาน้ำเสีย สิ่งสกปรก ซากพืชซากสัตว์ต่างๆ มารวมกันบริเวณดังกล่าว จึงอาจมีผลต่อคุณภาพน้ำบริเวณนี้เสื่อมโทรมลงได้ ค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) พบค่าอยู่ในเกณฑ์ปกติตามมาตรฐานน้ำผิวดินทั่วไป (ช่วงค่าระหว่าง 5.0 – 9.0) ตลอดลำน้ำ

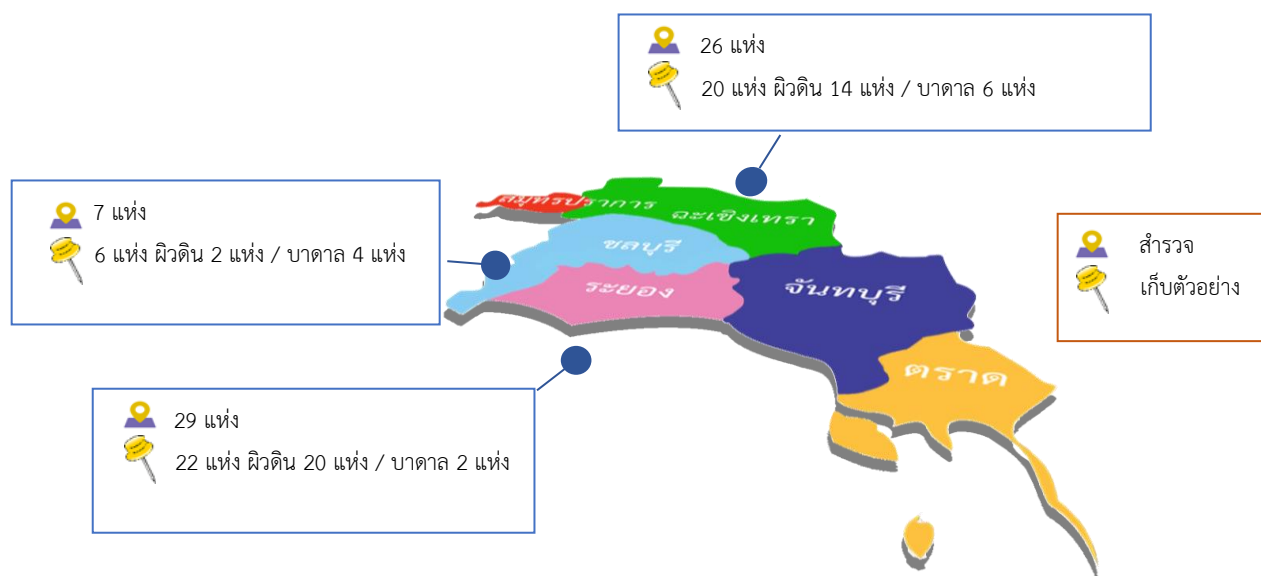

รูปที่ 6-3 การลงพื้นที่ของ สคพ.13 ในการตรวจสอบตรวจวัดและเก็บตัวอย่างน้ำ

6.2 น้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค

โครงการพัฒนาคุณภาพแหล่งน้ำดิบเพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชน

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพแหล่งน้ำดิบเพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อให้มีการดูแลบำรุงรักษาและติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านเพื่อการอุปโภคบริโภคให้มีคุณภาพตามมาตรฐานกำหนด ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้ใช้น้ำสะอาดที่มีคุณภาพเหมาะสมต่อการอุปโภคบริโภค และสร้างความเท่าเทียมของประชาชนในการเข้าถึงน้ำสะอาดปลอดภัย โดยการสำรวจโครงสร้างระบบประปาหมู่บ้าน จัดทำแผนการดูแลบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน จัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มองค์ความรู้และประสิทธิภาพให้กับผู้ดูแลระบบประปาหมู่บ้านและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำประปา เพื่อให้มีระบบประปามีประสิทธิภาพพร้อมใช้งาน และผลิตน้ำประปาที่สะอาด มีคุณภาพสำหรับใช้ในการอุปโภคบริโภค โดยในปีงบประมาณ 2567 ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา มีระบบประปาที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 62 แห่ง และเก็บตัวอย่างน้ำจำนวน 48 แห่ง เป็นระบบประปาผิวดิน 36 แห่งและระบบประปาบาดาล 12 แห่ง รายละเอียดดังรูปที่ 6-4

รูปที่ 6-4 ระบบประปาหมู่บ้านที่คัดเลือกเข้าร่วมโครงการฯ ปี 2567

จากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของประปาหมู่บ้าน และการเก็บตัวอย่างแหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตประปา และน้ำประปาหมู่บ้านเพื่อตรวจวิเคราะห์ยังห้องปฏิบัติการ สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานห้องปฏิบัติการ ISO/IEC 17025 ในขอบข่ายน้ำผิวดิน น้ำประปา และน้ำทิ้ง รวม 12 ขอบข่าย หากเป็นระบบประปาผิวดิน จะพิจารณาการเก็บตัวอย่างจากแหล่งน้ำดิบ (น้ำผิวดิน) สำหรับใช้ในการผลิตประปา

หมู่บ้าน และน้ำประปา ณ จุดผลิตน้ำ สำหรับระบบประปาบาดาลจะพิจารณาการเก็บตัวอย่างจากน้ำประปา ณ จุดผลิตน้ำ และน้ำประปาปลายทาง โดยดำเนินการเก็บตัวอย่าง รอบแรก (ก่อนการอบรม) โดยดำเนินการสำรวจและเก็บตัวอย่างช่วงเดือนธันวาคม 2566 - มกราคม 2567 ทั้งนี้ หากพบว่าระบบประปาใดที่มีผลคุณภาพน้ำประปาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานน้ำประปาดื่มได้ของกรมอนามัยตั้งแต่ครั้งแรกที่ตรวจวิเคราะห์ (ก่อนการอบรม) จะไม่มีการเก็บตัวอย่างซ้ำในรอบที่สอง (หลังการอบรม)

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักสูตรผู้ควบคุมการผลิตและผู้บริหารกิจการประปาหมู่บ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ระหว่างวันที่ 24 - 25 เมษายน 2567 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแลง ตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผู้เข้ารับการอบรมเป็นเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐและผู้ดูแลระบบประปาหมู่บ้าน โดยได้รับการสนับสนุนวิทยากรจาก 1) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 9 ระยอง กรมทรัพยากรน้ำบาดาล 2) สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 6 กรมทรัพยากรน้ำ 3) การประปาส่วนภูมิภาค เขต 1 จังหวัดชลบุรี รวมถึงสนับสนุนชุดทดสอบคุณภาพน้ำภาคสนามเบื้องต้น (Test kit) ให้แก่ผู้ดูแลระบบประปาหมู่บ้าน เพื่อให้ตัวแทนชุมชนผู้ดูแลระบบประปาหมู่บ้านสามารถตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำดิบและน้ำประปาเบื้องต้นและนำไปประยุกต์ใช้กับระบบประปาที่ตนเองรับผิดชอบ โดยมอบให้ตามพารามิเตอร์ที่มีความจำเป็นต้องได้รับในแต่ละพื้นที่ เช่น ชุดทดสอบค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ชุดทดสอบคลอรีน (Cl) ชุดทดสอบเหล็ก (Fe) ชุดทดสอบแมงกานีส (Mn) ชุดทดสอบออกซิเจนละลาย (DO) เป็นต้น

การเก็บตัวอย่างรอบที่สอง (หลังการอบรม) ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2567 โดยจะเก็บตัวอย่างของระบบประปาที่มีผลคุณภาพน้ำไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานน้ำประปาดื่มได้ของกรมอนามัยในรอบแรก เพื่อดูว่าหลังจากการฝึกอบรมแล้วผู้ดูแลระบบนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมมาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงระบบการผลิตน้ำประปาหรือไม่

การประเมินคุณภาพแหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตประปาหมู่บ้าน

จากการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำแหล่งน้ำดิบ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำผิวดินสำหรับผลิตประปา รอบแรก จำนวน 36 แห่ง ประเมินแหล่งน้ำโดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน¹ (Water Quality Index : WQI) พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม (ร้อยละ 38.89) รองลงมาคือเกณฑ์ดีและพอใช้ (ร้อยละ 30.56 เท่ากัน) และจากการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำแหล่งน้ำดิบ ครั้งที่ 2 จำนวน 23 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ (ร้อยละ 47.83) รองลงมาคือเกณฑ์ดี (ร้อยละ 30.43) และเกณฑ์เสื่อมโทรม (ร้อยละ 21.74) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 2-17

ตารางที่ 6-1 เกณฑ์คะแนนคุณภาพน้ำตามดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป (WQI) และการประเมินคุณภาพน้ำผิวดิน

เกณฑ์คะแนนคุณภาพน้ำตามดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป (WQI)		ผลการประเมินคุณภาพน้ำผิวดิน (ครั้งที่ 1 : 36 แห่ง)	คิดเป็นร้อยละ	ผลการประเมินคุณภาพน้ำผิวดิน (ครั้งที่ 2 : 23 แห่ง)	คิดเป็นร้อยละ
คะแนน WQI	เกณฑ์คุณภาพน้ำ				
71 – 90	ประเภทที่ 2 (ดี)	11 แห่ง	30.56	7 แห่ง	30.43
61 – 70	ประเภทที่ 3 (พอใช้)	11 แห่ง	30.56	11 แห่ง	47.83
31 – 60	ประเภทที่ 4 (เสื่อมโทรม)	14 แห่ง	38.89	5 แห่ง	21.74

❖ แหล่งน้ำมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี เทียบได้กับแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 2 สามารถเป็นประโยชน์เพื่อการอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อตามปกติ และผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน ใช้สำหรับการอนุรักษ์สัตว์น้ำ การประมง การว่ายน้ำและกีฬาทางน้ำ

❖ แหล่งน้ำมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ เทียบได้กับแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 สามารถเป็นประโยชน์เพื่อการอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อตามปกติ และผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน ใช้สำหรับการเกษตร

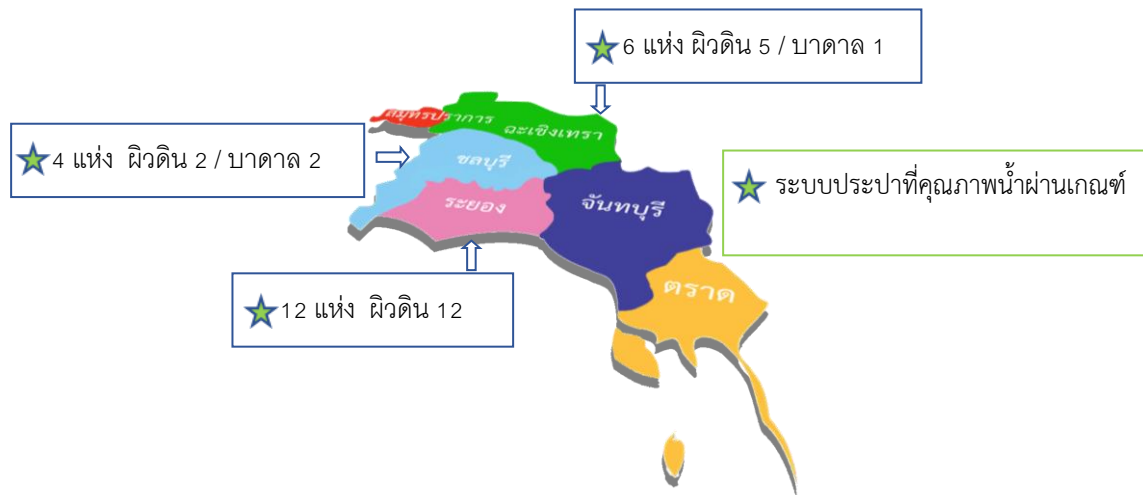
❖ แหล่งน้ำมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม เทียบได้กับแหล่งน้ำประเภทที่ 4 สามารถเป็นเพื่อการอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติ และผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นพิเศษก่อน ใช้สำหรับการอุตสาหกรรม

¹ ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index : WQI)

แสดงถึงสถานการณ์ของคุณภาพน้ำในภาพรวม โดยพิจารณาจากค่าคุณภาพน้ำ 5 พารามิเตอร์ ได้แก่ ออกซิเจนละลาย (Dissolved Oxygen : DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) แบคทีเรียกลุ่ม โคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria : TCB) แบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) และแอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน (NH₃-N) มีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-100 โดยจัดเกณฑ์คุณภาพน้ำ ดีมาก (คะแนน 91-100) ดี (คะแนน 71-90) พอใช้ (คะแนน 61-70) เสื่อมโทรม (คะแนน 31-60) และเสื่อมโทรมมาก (คะแนน 0-30)

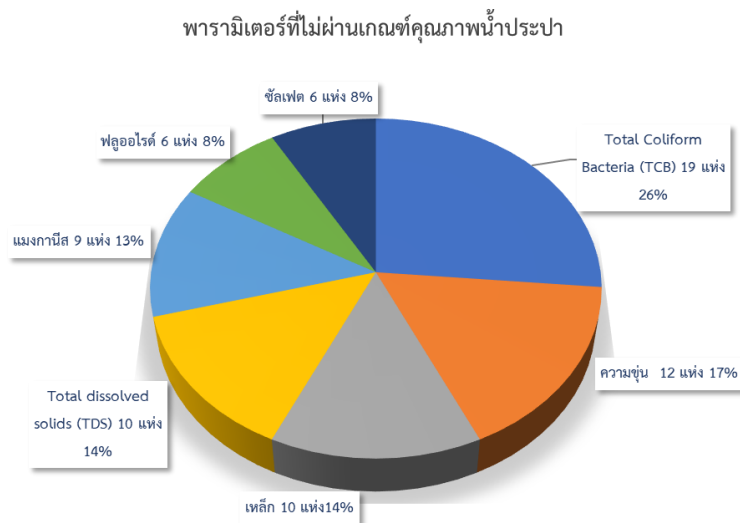
การประเมินคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้าน

จากการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน 48 แห่ง โดยตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทางกายภาพ เคมีทั่วไป โลหะหนักทั่วไป โลหะหนักที่เป็นพิษ และแบคทีเรีย ตามที่กำหนดไว้ในประกาศกรมอนามัย เรื่อง เกณฑ์คุณภาพน้ำประปาดื่มได้ กรมอนามัย พ.ศ. 2563 พบว่า มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 22 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 45.83) โดยอยู่ในจังหวัดระยอง 12 แห่ง (ประปาผิวดินทั้งหมด) จังหวัดฉะเชิงเทรา 6 แห่ง (ประปาผิวดิน 5 แห่ง และประปาบาดาล 1 แห่ง) และจังหวัดชลบุรี 4 แห่ง (ประปาผิวดิน 2 แห่ง และประปาบาดาล 2 แห่ง) ดังรูปที่ 6-5

รูปที่ 6-5 แสดงจำนวนระบบประปาที่คุณภาพน้ำผ่านเกณฑ์คุณภาพน้ำประปาดื่มได้แต่ละจังหวัด

และมีระบบประปาที่มีคุณภาพไม่เป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 26 แห่ง ทั้งนี้ มีพารามิเตอร์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานมากที่สุด ได้แก่ Total Coliform Bacteria (TCB) รองลงมา คือ ความขุ่น เหล็ก Total dissolved solids (TDS) แมงกานีส ฟลูออไรด์และซิลิเกต ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 6-6

รูปที่ 6-6 พารามิเตอร์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำประปา

สาเหตุที่ทำให้การปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน คือ ฤดูแล้งน้ำดิบมีน้อยไม่เพียงพอต่อการผลิตน้ำประปา อีกทั้งปริมาณน้ำที่มีน้อยส่งผลให้น้ำที่เข้าสู่ระบบผลิตน้ำประปามีความขุ่นสูงมาก การปรับปรุง

คุณภาพน้ำการเข้าสู่กระบวนการผลิตน้ำประปาต้องใช้ต้นทุนสูงในการตกตะกอนเพื่อให้ใส บางพื้นที่ไม่มีปัญหาทางกายภาพแต่ด้วยพื้นที่ในดินและในน้ำมีปริมาณธาตุโลหะหนักค่อนข้างสูงจนเกินเกณฑ์มาตรฐาน การแก้ปัญหาต้องใช้กระบวนการตกตะกอนและนำเอาตะกอนไปกำจัด อีกทั้งปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับระบบผลิตน้ำประปาเกือบทุกแห่งคือการเติมคลอรีนเพื่อฆ่าเชื้อโรคในกระบวนการผลิตน้ำประปา เนื่องจากผู้ใช้น้ำแจ้งว่าการเติมคลอรีนทำให้น้ำมีกลิ่นเหม็น หรือมีผลต่อสัตว์เลี้ยงและการเกษตรกรรม ผู้ดูแลระบบผลิตน้ำประปาบางแห่งจึงไม่เติมคลอรีนในกระบวนการผลิตน้ำประปา และบางแห่งเติมในปริมาณน้อย ทำให้ไม่สามารถฆ่าเชื้อโรคในน้ำประปาได้

ผลจากการดำเนินงาน ทำให้ประชาชนจำนวน 7,625 คน 2,945 ครัวเรือน มีน้ำประปาที่สะอาดสำหรับใช้ในการอุปโภคบริโภค สร้างความเท่าเทียมกันของประชาชนในการใช้และเข้าถึงน้ำประปาที่สะอาด บรรลุประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการอุปโภคบริโภค ซึ่งมีเป้าประสงค์เพื่อจัดหา น้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคให้แก่ชุมชนครอบคลุมทุกหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมถึงมีการจัดทำฐานข้อมูลระบบประปาหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่รับผิดชอบ โดยบันทึกฐานข้อมูลระบบประปาหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพแหล่งน้ำดิบเพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชน เข้าสู่โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลผลตามความต้องการของผู้ใช้งาน เป็นการจัดการฐานข้อมูลต่างๆ ให้เป็นระบบ เก็บไว้ในรูปแบบที่สามารถเรียกใช้ได้ทันทีที่ต้องการและสามารถนำข้อมูลมาแสดงผล เป็นตารางสรุปคุณภาพน้ำดิบและน้ำประปา นำเสนอในรูปแบบกราฟ และแผนที่ (พิกัด) ได้ ดังเว็บไซต์ <http://209.15.98.119/> ซึ่งสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) จะส่งต่อข้อมูลของระบบประปา จำนวน 22 แห่ง ที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพน้ำประปาได้ ของกรมอนามัยปี พ.ศ. 2563 ให้กับศูนย์อนามัยที่ 6 ชลบุรี และส่งต่อข้อมูลระบบประปาที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพน้ำประปาได้ของกรมอนามัย จำนวน 26 แห่ง ให้แก่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลในการเสนอขอของบประมาณการปรับปรุงระบบประปาต่อไป

รูปที่ 6-7 ภาพกิจกรรมการดำเนินโครงการฯ

6.3 สถานการณ์บริษัท วินโพรเสส จำกัด (อลูมิเนียมตรอส / ผลการพิจารณาคดี)

วันที่ 22 เมษายน 2567 เวลาประมาณ 9.00 น. เกิดเหตุเพลิงไหม้โกดังเก็บกากของเสียอุตสาหกรรมและสารเคมีอันตรายในพื้นที่ บริษัท วิน โพรเสส จำกัด ต.บางบุตร อ.บ้านค่าย จ.ระยอง เกิดเพลิงลุกไหม้อย่างรุนแรงเนื่องจากในอาคารเต็มไปด้วยวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิง จำพวกกากน้ำมันดำ ตัวทำละลาย กากตะกัณอลูมิเนียม และสารเคมีหลากหลายชนิด ขณะเพลิงไหม้มีการระเบิดของถังสารเคมีเป็นระยะ และมีกลุ่มควันขนาดใหญ่ลอยไปในชุมชนรอบโรงงาน ทำให้ทางราชการต้องประกาศให้มีการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง และองค์การบริหารส่วนตำบลบางบุตร ดำเนินการขุดบ่อเก็บกากสารเคมี และเสริมคันดินเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของบ่อเพื่อเก็บกากสารเคมีที่รั่วไหลจากอาคารไม่ให้รั่วไหลออกภายนอกบริเวณ

พื้นที่โรงงาน นอกจากนี้ ยังพบว่าในอาคารที่ถูกเพลิงไหม้มีกองกากตะกั่วอลูมิเนียม (Aluminum Dross) กองอยู่จำนวนมาก เมื่อถูกน้ำจากการดับเพลิงและน้ำฝน ทำให้เกิดปฏิกิริยาเคมี เกิดไอของแอมโมเนียและเกิดความร้อนทำให้มีการลุกไหม้ จึงมีการใช้ปูนขาวปิดกลบบริเวณผิวหน้าเพื่อป้องกันความชื้น และกรมโรงงานอุตสาหกรรมเร่งขนย้ายกากตะกั่วอลูมิเนียมไปส่งกำจัด ณ จังหวัดสระบุรี

วันที่ 2 กันยายน 2567 ศาลจังหวัดระยอง พิพากษาคดีที่กรมควบคุมมลพิษ ฟ้องบริษัท วิน โพรเซส จำกัด พร้อมพวก เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายคดีแพ่งตามมาตรา 96 และ 97 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 เนื่องจากทำให้น้ำเสียปนเปื้อนในที่สาธารณะสมบัติแผ่นดิน โดยศาลจังหวัดระยองมีคำพิพากษาให้จำเลยชดเชยค่าเสียหาย เป็นเงิน 1,743.6 ล้านบาท

วันที่ 15 มกราคม 2568 ศาลจังหวัดระยอง พิพากษาคดีที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางบุตร ฟ้องบริษัท วิน โพรเซส จำกัด พร้อมพวกฐานละเมิดพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื่องจากทำให้น้ำเสียปนเปื้อนในสระน้ำหนองพะวา ซึ่งเป็นสาธารณะสมบัติแผ่นดิน ทำให้ประชาชนไม่สามารถใช้น้ำในสระน้ำหนองพะวาได้ เนื่องจากน้ำมีสภาพเป็นกรด ซึ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลบางบุตร ได้ประเมินความเสียหายและค่าใช้จ่ายในการจัดหาแหล่งน้ำทดแทน ค่าใช้จ่ายสำหรับการขุดลอกลำรางสาธารณะ รวมเป็นเงินค่าเสียหาย เป็นเงิน 39.6 ล้านบาท และให้จำเลยทั้งสามร่วมกันทำการฟื้นฟูสภาพเส้นทางน้ำสาธารณะให้กลับสู่สภาพเดิม โดยจำเลยทั้งสามเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

6.4 การจัดการกากของเสียปนเปื้อนแคดเมียม

จากกรณีตรวจพบกากแร่ปนเปื้อนแคดเมียมถูกขนส่งมาจากเหมืองและโรงถลุงแร่สังกะสีของบริษัท เบาต์ แอนด์ ปิยอนต์ จำกัด (มหาชน) (ชื่อเดิม บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)) จังหวัดตาก ไปยังจังหวัดสมุทรสาคร และมีบางส่วนถูกขนส่งมาในพื้นที่กลุ่มโรงงานรีไซเคิลของ บริษัท อีฟง จำกัด หมู่ 4 ตำบลคลองกู่ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า การลักลอบนำกากแคดเมียมออกจากสถานที่ฝังกลบ ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก บรรจุอยู่ในถุง Big Bag มาเก็บไว้ในอาคารจำนวน 2 แห่ง จำนวน รวมทั้งสิ้น 4,248.8 ตัน

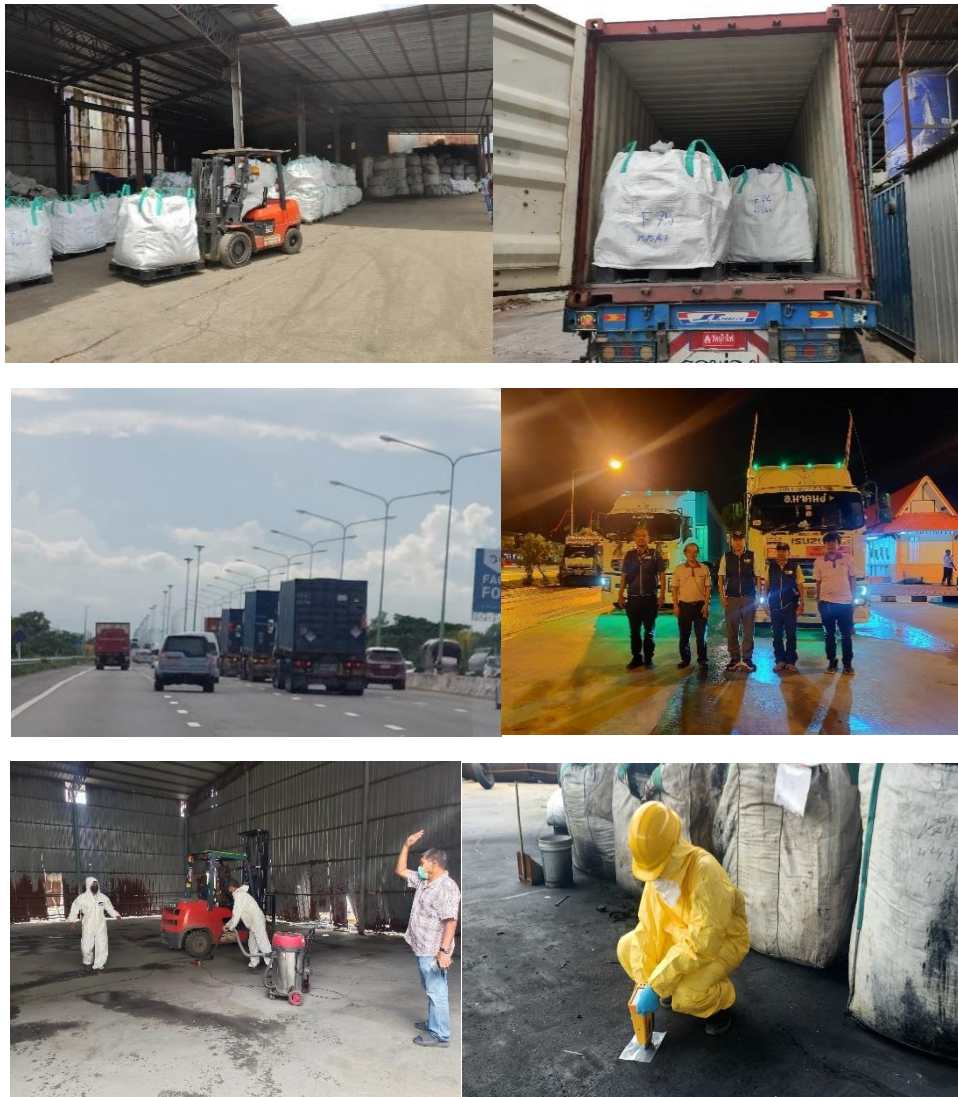
วันที่ 6 เมษายน 2567 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี ออกประกาศ เรื่อง ยึดอายัดตามพระราชบัญญัติ วัตถุอันตราย พ.ศ.2535 ห้ามมิให้มีการเคลื่อนย้ายกากแคดเมียมพร้อมภาชนะบรรจุในถุงบิ๊กแบ็ก

วันที่ 7 เมษายน 2567 กรมควบคุมมลพิษ ร่วมกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม กองบังคับการการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานราชการในพื้นที่จังหวัดชลบุรี เข้าตรวจวัดการ ปนเปื้อนของแคดเมียม ด้วยเครื่องวิเคราะห์โลหะหนักแบบเอ็กซ์เรย์ฟลูออเรสเซนซ์แบบพกพา (X-ray Fluorescence) ในดินบริเวณนอกพื้นที่โรงงานจำนวน 3 จุด และตรวจวัดปริมาณแคดเมียมในอากาศด้วยเครื่อง FTIR ไม่พบการปนเปื้อนภายนอก

จังหวัดชลบุรี มีประกาศกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดชลบุรี ห้ามมิให้บุคคลใดๆ เข้าไปอยู่อาศัยหรือดำเนินกิจการใดในพื้นที่บริษัท อีฟง จำกัด และกำหนดให้มีการขนย้ายกากแร่ปนเปื้อนแคดเมียมกลับไปยังต้นทางที่จังหวัดตาก

กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) และกองบังคับการการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการขนย้ายกากแร่ปนเปื้อนแคดเมียม กลับไปยังต้นทางที่ จังหวัดตาก โดยเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2567 และขนย้ายเสร็จสิ้นในวันที่ 23 มิถุนายน 2567 จำนวน 16 เที่ยว รวมน้ำหนัก 4,248 ตัน

6.5 การนำเข้าเศษกระดาษหรือจะเข้าข่ายเป็นการนำเข้าขยะเทศบาล ตรวจสอบอย่างไร

ผลิตภัณฑ์กระดาษที่ผลิตได้ในประเทศไทยมีแนวโน้มการผลิตและการบริโภคที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีความจำเป็นในการใช้บริโภคทั้งภายในประเทศและส่งออกไปยังต่างประเทศ ถึงแม้ว่ากระดาษจะสามารถนำมามวนเวียนเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลนำกลับมาใช้ประโยชน์ แต่มีบางส่วนถูกส่งออกไปนอกประเทศ ทำให้ไม่สามารถนำกลับมาหมุนเวียนเป็นวัตถุดิบภายในประเทศได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำเข้าเศษกระดาษจากต่างประเทศเพื่อนำกลับมาเป็นวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งการนำเข้าเศษกระดาษ ถือว่าเป็นของเสียที่ไม่อันตราย สามารถนำเข้าและส่งออกได้ภายใต้มาตรการด้านกฎหมายระหว่างประเทศตามอนุสัญญาบาเซล ว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายของเสีย เป็นเครื่องมือหรือกลไกการพัฒนาให้เกิดการจัดการของเสียในระดับสากล มีสาระสำคัญ ประกอบด้วย การลดการเคลื่อนย้ายของเสียอันตรายข้ามแดนให้เหลือน้อยที่สุด มีการจัดการอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายใกล้กับแหล่งกำเนิดมากเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยการจัดการอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และลดการก่อกำเนิดของเสียอันตรายทั้งในเชิงปริมาณและความเป็นอันตราย แต่ถ้าหากการนำเข้าเศษกระดาษที่มีของเสียและขยะอื่น ๆ เจือปนอื่น โดยเฉพาะขยะเทศบาลและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ที่ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ ต้องทิ้งให้เป็นขยะชุมชนและถ้าหากไม่มีการกำจัดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน มีความผิดตามมาตรา 202 มาตรา 204 และมาตรา 252 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งกำหนดให้ขยะเทศบาลเป็นสินค้าที่ต้องห้ามนำเข้าและห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2562 กรมศุลกากรจะต้องดำเนินการตามกฎหมายและผลักดันสินค้าส่งกลับประเทศต้นทาง

ปี พ.ศ. 2567 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ร่วมกับกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ ได้ร่วมกับกรมศุลกากรและกรมโรงงานอุตสาหกรรม ลงพื้นที่ตรวจสอบกรณีการนำเข้าตู้สินค้าซึ่งสำแดงชนิดสินค้าเป็นกระดาษหรือกระดาษแข็งที่นำกลับคืนมาใช้ได้อีก พิกัดอัตราศุลกากร 47.07 ในพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 3 กรณี ณ ส่วนบริการศุลกากรสำโรงใต้ฝ่ายบริหารที่ 1 จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2 กรณี และ ณ ท่าเรือแหลมฉบัง จำนวน 1 กรณี ซึ่งสำแดงชนิดสินค้าเป็นเศษกระดาษอื่น ๆ รวมถึงเศษของที่ใช้ไม่ได้และไม่ได้คัดแยก, สำแดงชนิดสินค้าเป็นเศษกระดาษที่ไม่ได้ฟอกหรือชนิดถูกฟอก และชนิดสินค้าเป็นเศษกระดาษ ที่เป็นกระดาษ

หรือกระดาษแข็ง ชนิดกระดาษกราฟที่ไม้ได้ฟอก หรือชนิดลูกฟูก ตามลำดับ โดยจากการตรวจสอบทางกายภาพ ด้วยวิธีการสุ่มตรวจสอบสินค้าทุกตู้ด้วยวิธีการชักตัวอย่าง และคัดแยกองค์ประกอบมูลฝอย พบว่า ภายในตู้สินค้ามีวัตถุ ชนิดอื่นปะปนจำนวนมาก อาทิ โฟม เศษพลาสติก เศษผ้า กระป๋องน้ำอัดลม อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ผ้าอ้อม และถุงมือทางการแพทย์ใช้แล้ว เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะเข้าข่ายเป็นขยะเทศบาล เป็นสินค้าที่ต้องห้ามนำเข้าและห้ามนำผ่านราชอาณาจักร แต่การจะผลักดันกลับต้นทาง ยังคงมีประเด็นที่จะต้องนำมาพิจารณาเพิ่มเติม คือ วัสดุชนิดอื่นปะปน น้อยกว่า 2.5 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก ซึ่งเป็นเกณฑ์สูงสุดที่ยอมรับได้สำหรับน้ำหนักร้อยละโดยรวมของวัสดุที่ไม่ต้องการ (Total Unwanted Material in % (Max)) ตามมาตรฐาน European List of Standard Grades of Paper and Board for Recycling (EN-643) จึงสรุปได้ว่าสินค้าดังกล่าวไม่เข้าข่ายเป็น “ขยะเทศบาล” ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับลงวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 เรื่อง กำหนดให้ขยะเทศบาลเป็นสินค้าต้องห้ามนำเข้าและห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2562 เนื่องจากมีลักษณะที่เป็นของเสียพลาสติกซึ่งเป็นวัตถุหรือของอย่างเดียวกันที่คัดแยกออกมาโดยเป็นของตาม พิกัดที่เหมาะสมกับของนั้น ซึ่งขยะเทศบาลไม่คลุมถึง กรมควบคุมมลพิษได้มีหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) หนังสือถึงกรมศุลกากรเพื่อแจ้งผลการตรวจสอบสินค้าและ 2) หนังสือถึงกรมการค้าต่างประเทศ เพื่อขอความร่วมมือกระทรวงพาณิชย์ให้เข้มงวดในการส่งสินค้าต้องห้ามเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานของหน่วยงานกำกับดูแลการนำเข้าเศษกระดาษ กรมควบคุมมลพิษ จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานกำหนดมาตรการกำกับควบคุมการนำเข้าเศษกระดาษและหลักเกณฑ์การพิจารณาระดับสิ่งปะปนของเศษกระดาษที่จะอนุญาตให้นำเข้า โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม โดยได้มีการประชุมคณะทำงานฯ จำนวน 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2567 ซึ่งที่ประชุมได้เห็นชอบต่อ “หลักเกณฑ์การพิจารณาระดับสิ่งปะปนของเศษกระดาษที่จะอนุญาตให้นำเข้า” โดยกำหนดให้สิ่งปะปนในเศษกระดาษที่อนุญาตให้นำเข้าในประเทศไทยได้ใช้ค่าเดียวกับมาตรฐานของยุโรป และค่าความชื้นอยู่ที่ 10% พร้อมทั้งเพิ่มเติมวัสดุกัมมันตรังสี เป็นสิ่งต้องห้ามไม่ให้มีในเศษกระดาษที่จะนำเข้า ขณะนี้อยู่ระหว่างหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดัน “หลักเกณฑ์การพิจารณาระดับสิ่งปะปนของเศษกระดาษที่จะอนุญาตให้นำเข้า” ออกเป็นกฎระเบียบภายใต้กฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบังคับใช้ต่อไป

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายธัญชัย	วรรณสุข	ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 13 (ชลบุรี)
-----------	---------	---

ผู้รวบรวมและจัดทำรายงาน

นางปรานี	โอรักษ์	ผู้อำนวยการส่วนแผนสิ่งแวดล้อม
นายยุทธนา	ต้นวงศ์वाल	ผู้อำนวยการส่วนตรวจและบังคับใช้กฎหมาย
นางสาวตุลาพร	อนันต์นาวิสูตรณ์	ผู้อำนวยการส่วนการจัดการคุณภาพน้ำ อากาศและเสียง
นางสาวชมภูนุช	พิมพ์ทอง	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
นางสาวสุทธินี	มีสุข	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
นายกิตติกุล	สารสุวรรณ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
นางสาวณิรดา	ต้นสุวรรณ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
นายปฐมมีน	ตันติเสาวภาพ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
นางสาวยุพิน	รัตนะแพร	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
นางสาวธัญญา	ตันทุลวานิช	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
นางสาววันเพ็ญ	ทองรักษา	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

จัดทำโดย

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี)
กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เลขที่ 31/2 หมู่ 4 ถนนพระยาสุริยง ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20000

<https://epo13.pcd.go.th/th/index>

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 - ชลบุรี

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 - ชลบุรี

038-282 381,3

038-275420

